

ІВАН БАРЧУК

ПРО КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

1959

ТОРОНТО — ЧІКАГО

ВИДАВНИЦТВО “ДОРОГА ПРАВДИ” Ч. 16

ІВАН БАРЧУК

ПРО КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

**Накладом
Християнського Видавництва “Дорога Правди”**

Торонто — 1959 — Чікаго

Відбитка з часопису “Християнський Вісник”

За редакцією М. Подворняка

Printed in Canada by
The Christian Press, Ltd., Winnipeg, Man.

ПЕРЕДМОВА

Праця проп. Івана Барчука про католицьких святих уперше друкувалася на сторінках часопису “Християнський Вісник” ще 1950-го року. Читачі журналу були нею глибоко зацікавлені і в своїх листах до редакції висловлювали думку й бажання, щоб ця праця колись вийшла окремою книжкою.

Через деякі технічні перешкоди праця ця не друкувалася в “Християнському Віснику” до кінця, але видруканий уже матеріял пильно зберігався в друкарні з надією, що додіального часу він таки вийде у світ повністю. І надії наші здійснилися, — цікава розвідка про життя католицьких святих оце виходить у світ.

Нова книжка Видавництва “Дорога Правди”, яку воно дає своїм читачам, не була в плані наших видань, але тому, що друковане колись оліво зберігалося, ми вирішили видати цю працю тепер, доповнивши її кількома новими розділами.

Віримо, що й це нове видання буде ще одним черговим надбанням в українській євангельській літературі.

Торонто, листопад 1959 р.

Християнське Видавництво
“Дорога Правди”

ВСТУПНЕ СЛОВО

У часі останньої світової війни, від 1940-1944 р.р. я жив у місті Холмі, де й познайомився з одним польським лікарем, щирим римо-католиком, а може навіть єзуїтом. А тому, що я є протестантом, то зовсім природно, що між нами виникла гаряча дискусія на релігійні теми. Згаданий лікар засипав мене різними питаннями, на які, однак, не давав можливості відповісти. В розмовах наших він гарячився, злостився, лаявся, переривав мене на півслові і я побачив, що з тією людиною договоритися неможливо. Тоді я йому сказав, що до такої суперечки не маю найменшого бажання, бо шкода витрачати дорогий час, якого в мене було дуже мало. А коли він хоче про щось довідатися, то нехай поставить конкретне питання, а я дам на нього свою листовну відповідь.

Лікар погодився. Він зараз таки поставив мені досить складне питання: "Що ви думаете про католицьких святих?"

Ясно, що я хоча ближче цим питанням не цікавився, але свою думку про католицьких святих мав. А доктор жадав від мене докладної і вичерпуючої відповіді, опертої на історичних фактах. Таким чином я був примушений докладно прослідити та проаналізувати книгу про католицьких святих, під назвою "Життя святих", написану католицьким священиком Петром Скаргою, колишнім придворним проповідником польського короля Зигмунта III.

Автор книжки був єзуїтом, знаменитим орато-ром і запеклим поборником православ'я і протестантизму. Його книга була видана в Варшаві 1857-го року. Думаю, що ксьондз Скарга є вистачаю-

чо авторитетною особистістю в римо-католицькій церкві, щоб цитати з його книги уважати нарівні з історичними. Його погляди, це **погляди всієї католицької церкви.**

Для аналізу я вибрав тільки католицьких святих, які жили, власне, в тих віках, коли вже католицизм розвинувся достаточно. В число таких святих я зарахував також римських пап, хоч і не залічених (канонізованих) до святих. Бо ж згідно декретів папи Григорія VII, під назвою “*Dictatus papaе*”, теза 23 “**Кожний папа, канонічно вибраний, є безумовно святым**”.

Черпаючи матеріял з “Життя святих”, цитуючи буквально написане, я подав числа сторінок, на котрих наведена цитата є написана. В рідких тільки випадках, я дозволив собі на скорочення оригінального оповідання, заховуючи однак вповні оригінальний зміст. Зробив я ту аналізу католицьких святих від їх дитинства аж до зарахування їх до числа святих, стараючись провести аналогію поміж ними і біблійним поняттям святости, даючи тим самим вичерпувачу відповідь на питання: “Що я думаю про католицьких святих?”

Написавши для лікаря цю відповідь, я був певний, що цей матеріял може пригодитися також для інших. Залишивши для себе копію цієї відповіді, передаю свої думки про католицьких святих усіх тим, що цікавляться цим питанням.

Між іншим, хочу заздалегідь сказати католикам, що я сам не буду характеризувати їхніх святих, а братиму для них характеристику з католицької книжки “Життя святих”, характеризуючи їх так, як описав священик Петро Скарга. За свого боку, на підставі Святого Письма та здоровової логіки буду освітлювати католицьких святих, їхні поняття та їхні чини.

I.

ДИТИНСТВО КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

“Усі ми проживали колись у пожадливостях нашого тіла, як чинили були волю тіла й думок, і з природи були дітьми гніву, як і інші” (Єф. 2:3).

Ці слова апостола Павла показують, що всі люди родяться по природі і що всі вони по природі є “дітьми гніву”. І коли ми читаємо про дитинство біблійних святих, то воно таке натуральне, рідне нам, що ми ніби своє власне дитинство бачимо в них.

Але не так описане дитинство католицьких святих. Воно було цілком ненатуральне, якесь чуже, протиприродне. Ті католицькі святі вже в дитинстві виявлялися якимись незрозумілими для нас дивовижними виродками.

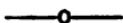
Ось що читаємо, наприклад, про святого Антонія: “Він від дитинства охоче, часто і довго пе-ребував на молитві, охоче слухав проповіді й уни-кав дитячих забав” (Жит. св. ст. 61).

Св. Катерина Сиенська, “п'ять років маючи, по сходах в домі своєму ходячи, на кожній сходинці прикліякала і по разу “Богородице Діво, радуйся!” промовляла. На шостім році вже мотузками себе сікла, постами себе морила і мовчанку заховувала” (“Ж. св.” ст. 391).

Подібні речі читаємо майже про всіх католицьких святих. А однак таке дитинство є або видумкою біографів, або продуктом варварського середньо-вічного виховання. Бо звідки таке дитя могло взяти подібне поняття, що треба для спасіння бити себе мотузками, заховувати мовчанку, поститись, вистерігатись дитячих забав і т. ін.? Діти не

могли навчитись цього ані від природи, ані від Бога. Бо природа не вимагає від людини самознищування, а Бог також не може давати надіжності на те, про що нема згадки в Св. Писанні. Такі протиприродні і противажественні з'явища прищепились до християнства від паганства і розвинулись особливо в середніх віках. Євангельська наука не навчає аскетизму. Діти з релігійними нахилами родяться й тепер, і то не тільки від католицьких родичів, але також від протестантських. А однак сьогодні вони не виявляють охоти до самобичування, до морення себе постом і до інших чинностей, противних природі і Божому праву. І я переконався і сильно в це вірю, що від часу, як гріх увійшов у світ, люди родяться завжди по природі одинакові, цебто "дити гніву" (Єф. 2: 3). Діти не родяться ані християнами, ані святыми, а стаються такими допіро через виховання і через вплив оточення. Ненатуральне було виховання тих майбутніх "святих", а тому й ненатуральне було їх дитинство. Діти мусять бути виховані в освіті і остереженню Божому (Єф. 6: 4). Вони мусять так само, як і дорослі увірувати в Євангелію (Марка 16: 16), покаятись і прийняти Св. Духа (Дії 2: 38), який освячує й оправдовує (1 Кор. 6: 11) й тоді будуть, безперечно, святыми.

Про багатьох дітей, що пізніше стали справжніми святыми, дає нам свідоцтво Біблія, але в жодного з них не було таких диких і ненатуральних нахилів до самобичування, надмірні пости, мовчанка і ін. А тому, нема жодного сумніву, що дитинство католицьких святих,—це католицька фантазія біографів, оперта на середньовічних аскетичних поняттях про святість.

II.

ЖИТТЯ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

Як вже було згадано, що як дитинство, так і ціле життя католицьких святих, є цілком ненатуральне. Все у них вигадливо-штучне. Наприклад: коли читаємо опис святих у Біблії, їхні молитви, псалми, їхні переживання, то бачимо дійсно живих людей, відображення нас самих. Не так з католицькими святыми: вони як би з неба впали і нічого земного в собі не мають. Вони були так ідеально чисті, що ні один пророк і ні один апостол не може з ним порівнятись. Ось що про них пише ксьондз Скарга: “Святий Антоній був також досконалої чистоти навіть у думках, не тільки в мові й учинках” (“Ж. св.” ст. 61).

“Святий Іван Францішок відзначався ангольською невинністю” (ст. 327).

Тож за таких людей і Христос не потребував умирятися, бо ж де “досконала чистота” і “ангольська невинність”, — там непотрібна жертва за гріх (Мр. 2: 17) Христос за анголів не страждав. Хто досконало-чистий і ангольськи-невинний, то, виходить, взагалі невинний, а це означає, що він і немає гріха; бо де є гріх, там є й вина. А це ж абсурд, щоб людина була без гріха. Хіба може бути людина чистою? (Йов. 14: 4, 15: 14—15, 25: 4), або невинною? (Рим. 3: 10 — 12, 23). Коли б хто сказав, що він невинний, цебто безгрішний, той є брехун, нема в ньому ані правди, ані Слова Божого (1 Ів. 1: 8 — 10).

Отже, ясно, що католицька церква устами своїх духовних біографів, грубо помилились, хвалячись своїми “святыми”. Таких ідеально-чистих і

ангольськи-невинних людей ніколи на світі не було і не буде. “Усі згрішили й усі позбавлені слави Божої” (Рим. 3: 23).

Про “святу” ж Катерину Сиєнську її сповідник свідчив, що “ніколи в ній ані тіні свідомого гріха не спостеріг” (Ж. св. ст. 391).

Те саме читаємо й про “святого” Петра з Верони (“Ж. св. ст. 542”).

В тім випадку або сповідник був сліпий, або ті, що сповідались, були досконалими лицемірами. Бо де нема тіні, нема і речі, нема “тіні гріха”, то нема, значить, і самого гріха, а то ж цілком неможливе. Бо, як вище було вказано, що всі згрішили.

Бідні біографи! Бажаючи збільшити святість своїх святих, вони зменшили славу Христову. Бо ж зробити святих з людей “досконало-чистих, ангольськи-невинних і без тіні свідомого гріха”, не є жодною штukoю. Христос взагалі не мав з ними що робити, бо, властиво, для таких Він і не прийшов (Мт. 9: 12—13). Він не потребував їх ані відкуплювати, ані прощати, ані очищувати, ані освячувати. Вони це все сами з собою зробили і Спаситель їм не міг бути потрібний. Бо Христос прийшов шукати й спасати погиблих (Лк. 19: 10), і робити святих з богозневажників, гнобителів, напасників і невірних (1 Тим. 1: 12 — 15). От з таких зробити святих, то є річ великого Божого милосердя.

Нема жодного сумніву, що в дійсності ті “святі” цілком такими не були, яких їх нам подає католицька церква; їх життя є такою самою фантазією, як і їх дитинство. Вони так само мали свої спокуси, свої гріхи, упадки, боротьбу, поразки і перемоги, що, зрештою, і самі біографи підkreślують, чим самі собі протирічатъ.

III.

ВИХОВАННЯ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

1. ШКОЛА

Дуже цікава річ, що майже всі католицькі святі, за винятком королів, отримували своє виховання й науку в монастирях і пустинях. Багато з тих "святих" самі закладали монастири, засновували нові чернечі ордени і вербували до них людей. Те вербування нераз викликувало родинні трагедії. Ось, "найстарший брат "святого" Бернарда, маючи вже жінку, просив її, щоб відпустила його в ченці, але вона не хотіла; тоді "святий" Бернард сказав їй: "або позволиш, або вмреш". І дійсно, через короткий час вона тяжко захворіла і, злякавшись смерті, не тільки мужа в ченці відпустила, але й сама черницею стала. Другий брат Герард сміявся з братів. Йому святий Бернард сказав: "Ось в той бік тобі піка влізе і тобі до добра серце відкриє". І дійсно, вкоротці на війні, пробитий пікою, майже умираючий, учинив він обітницю, що за братом в ченці піде. Багато інших юнаків і статечних мужів наставив вже був Бернард іти в ченці з такою легкістю, що батьки синів ховали, а жінки мужів, боячись, щоб за ним усі не пішли" (Ж. Св. ст. 104).

Похвальна праця, нема що казати! Бідні батьки, а ще нещасливіші жінки, що мусіли, як перед злодієм, ховати перед "святым" своїх дорогих! Скільки ж то сліз через нього було пролито і скільки то проклять послали йому, ограблені з дітей батьки і зоставлені мужами жінки!

Або, чи то по християнськи буде, страшити забобонну жінку смертю і в той спосіб відібрati її мужа, а її саму загнати до монастиря? Це ж просто розбійницька тактика! Ось бандити нападають на

людину, скеровують на неї зброю і кричать: “або гроші, або смерть!” А “святий” каже: “або мужа віддаси, або смерть!” Яка різниця? Навіть останній грабунок страшніший, ніж перший, бо напевно та жінка скорше погодилася б віддати всі свої гроші, ніж чоловіка. Це ж зруйнування родинного життя, якого Господь руйнувати не дозволяє (Мт. 19: 4—6, 1 Кор. 7: 10).

Нема в тім ніякої святості, щоб баламутити людей монастирями, відривати їх від нормального життя, від праці й від їхніх батьків та жінок, замикати їх в монастирі і робити їх дармоїдами. Людина, йдучи в монастир, не звільняється тим самим від гріха. Хто має зло в серці, то хоч він і в монастир сковається, піде за ним туди і його зло (Пс. 109: 6, 1 Ів. 3: 8). І, навпаки, той, хто родиться від Бога, той скрізь переможе гріх (1 Ів. 3: 9, 5: 18). Але що католицьких святих це може обходити, як там написано в Біблії? Вони мають свій чернечий монастирський закон, який для них важніший, як Слово Боже.

А ось, ще один приклад: свята Іванна—Францішка, коли виїжджала з дому для засновання нового ордену і для заложення монастиря, її п'ятнадцятирілітній син, з жалю розлуки, прагнучи її ще затримати вдома, ліг на порозі в дверях. Але вона, віддавши вже Богові серце, обливаючи слізами коханого сина, здобулась на стільки мужності, що переступила через нього і рушила в дорогу, навіть не оглянувшись більше. (Ж. С. ст. 355).

Бідна дитина і заблукана маті! Як оплутали її сліпі вчителі, що покинула сина на чужі руки, а сама пішла збирати черниць—дармоїдок в новий монастир. Тож, по слову Божому, по відношенню до сина вона зробила гірше невірних (1 Тим. 5: 8).

Свята Клара підговорила свою сестру Агнешку вступити до її монастиря. Але рідня, з великим гнівом, силою забрати її назад. Але коли хотіли перенести її через річку, Агнешка, підтримана молит-

вою Клари, як стала, то жодним способом не могли рушити її з місця. А в той час надбігла Клара і пе- реконала рідню, яка погодилась зоставити Агнеш-ку в монастирі (Ж. С. ст. 399).

Таке енергійне підговорювання людей іти до монастирів, відбирання батькам дітей навіть за допомогою чудес, показує, що католицька церква не вірить в святість поза монастирями. Бо коли б Агнешка могла бути святою й щасливою християнкою в родинному житті, то навіщо здалося б те намовляння сестри, щоб вона, наперекір волі батьків, йшла в монастир? Навіщо те гнівання рідній на- віть те видумане чудо, яке є звичайною дитячою ба- єчкою. Бо де ж то хто бачив, що Бог буде помага- ти дітям проти батьків, яких Він наказав дітям ша- нувати й слухати (Єф. 6: 1 — 3, Кол. 3: 20). Тим більше, що батьки Агнешки мали слухність, що не хотіли пустити доньки в монастир, яких Бог не по- велів будувати.

Свята Катерина Сиєнська мала прекрасні коси. Родичі її також не хотіли, щоб вона йшла в мана- стир, а тому попросили одного ченця, щоб він на- мовив її до замужества. Він же, натомість, намовив її, щоб вона, на взір черниць, обрізала собі коси, що вона й зробила. (Ж. С. ст. 391).

Чернець той поступив нечесно по відношенню до родичів Катерини, обманувши їх довір'я. А при тім цікаво знати, навіщо черниць стрижуть тоді, коли Св. Писання наказує жінкам носити довге во- лосся? (1 Кор. 11: 5 — 6, 15). Але навіщо це пита- ти, коли відомо, що католицька церква, а разом з нею і її “святі”, не рахуються зо Словом Божим.

Св. Іван-Капістран, загальний інквізитор, коли в Ліпску на Шлеську сказав промову про смерть, сто двадцять учнів до різних монастирів вступило, а у Вроцлаві—шістдесят тамошніх горожан проси- лось до чернечого закону (Ж. С. ст. 341).

Дуже підозрілий цей успіх “святого” інквізито- ра і підозріла його тема: “смерть”. Всім відомо, що

інквізиція і інквізори існували для того, щоб винищувати еретиків. Вони сіяли жах і смерть не менше совєтського НКВД. Цілком можливо, що цей “святий” інквізитор зілюстровав свою “смерть” спаленням кількох еретиків і власне це так пройняло жахом тих бідних учнів та громадян, що аж в монастирі рішили сковатись, щоб часом якась “ересь” їх не торкнулась і щоб не були й вони спаленими.

Мушу ще раз підкреслити, що крім королів, усі католицькі святі виходять з монастирів та пустинь. Там, як видно, є “єдина” школа святої, поза якою неможна ні освятитися, а тим самим і спастися; бо ж не святі не попадуть в Царство Небесне (Євр. 12: 14). Для королів тільки католицька церква зробила вийняток; їм позволила освячуватись в їх двірцах і палатах. Бо ж якось і не випадає короля в монастир посадити і в чернечу одежду одіти!

Якщо в тих монастирях така благодать, то чому в такому випадку всі католики до них не йдуть? Цікаво, як то світ виглядав би, коли б все християнство стало одним величезним монастирем? За сто літ не осталося б і сліду не тільки з християнства, а й взагалі з людства. Тож нема нічого дивного що про подібне християнство нема і згадки в Св. Писанні; не згадується ані один монастир, ані одна пустиня, де б люди освячувалися. Христос назвав Своїх вірних “сіллю землі і світлом світові” (Мт. 5: 13 — 16). Яка користь від скованої до скрині солі, або з накритого світла. Духовна сіль і духовне світло мають солити і освітлювати людей, а тому вони мусить мати стичність з людьми, жити з ними, мати спільність, вчити, подавати приклад, переживати ті самі переживання, що й інші і виявити себе в них святыми, тоді наша сіль матиме силу й світло — вплив. А коли це сковати за стінами монастирів, то духовної користі з цього не буде. Далі, Христос післав Своїх учнів проповідувати Євангелію по всьому світі (Мр. 16: 15). Отже, не в пустині і не за монастирські стіни, а в народ. Невже ж хтось

міг би собі уявити, що Бог в монастирях ближче до людини? Ні, Бог з кожного місця однаково чує молитви тих, що кличуть до Нього і спасає їх (Дії 2: 21, 1 Тим. 2: 8). І навпаки: про храми просто говориться, що Бог в них не проживає (Дії 7: 47—49; 17: 24). Ні, ні! Правдиві богомольці не в монастирях, не на горах, не в Єрусалимах, а в дусі і в правді вклоняються будуть Богові і таких, власне, поклонників Бог прагне мати (Ів. 4: 20 — 24).

Монастирі були в старожитніх єгиптян, а ще й сьогодні є їх повно в будистів, браманистів і інших поган. Нехай католики поїдуть в Китай та Індію і там знайдуть силу силенну поганських монастирів і пустинь, не гірших від католицьких. Але, як вже було згадано, нема ані слівця про них в Новому Заповіті, цебто в Христовій науці.

2. ЛІТЕРАТУРА

Назвавши отак всі монастирі школою католицької святости, мусимо допустити, що мусять бути там якісь книжки, підручники та духовна література, з якої вчаться святі. І дійсно, так є. Ось що читаємо про це: В Івана з Дуклі “нічого в камері його власного не було, крім розп’яття, служебника і правил” (Ж. св. стр. 324).

Алойзи Гонзага кохався в “життю святих”, а коли деякі з світських книжок читав, то були це Сенекі, Плутарха і Валера Максима (Ж. св. ст. 40).

Святий Антонін мав велику охоту до читання церковних прав (Ж. св. ст. 61).

Святий Пилип Норий назначав до читання “Життя святих”, або церковну історію, або розмови святого Григорія й іншу подібну літературу (Ж. св. стор. 218).

Книги святої Бригіди були “Життя святих” і деякі частини св. Письма, що собі приказала за дозволом свого сповідника перетлумачити і виписати” (Ж. св. стор. 119).

Отже, “Життя святих”, “історія церковна”, “цер-

ковні права”, “служебники”, “правила”, “розмови св. Григорія”, “Сенека” (рим. поганський філософ), “Плутарх” (грец. філософ) і т. ін. Оце та література, на якій виховувались католицькі святі. Якщо з них комусь і вдалось заглянути до св. Письма, то мусіли вони задоволитись тільки частинками, дозволеними сповідником. Це характеристичне для католицизму, що Святе Письмо у них є неблагонадійною літературою, яка стоїть нижче “Життя святих”. Я певний, що інша, згадана тут література, не потребувала позволення сповідника і з неї частинок не виписували, як з Біблії. Чого ж бояться католики Біблії? Це ж Слово Боже, наука самого Бога. І Христос ясно наказує: “Дослідіть но Писання” (Ів. 5: 39), а також докоряє фарисеям: “Помиляєтесь ви, не знавши Письма, ані Божої сили” (Мат. 22: 29). Апостоли ж учать, що “Віра від слухання Слова Божого” (Рим. 10: 17) і що тільки Св. Письмо робить нас мудрими на спасіння вірою і тільки воно приводить нас до досконалості і до всякого доброго діла (ІІ Тим. 3: 15 — 17). Накінець, Слово Боже освячує нас (Ів. 17: 17, Єф. 5: 25 — 27). З наведених текстів ясно бачимо, що без св. Письма людина блудить, не має правдивої віри, не має спасіння, не може бути святою, ані взагалі здібною до добрих діл.

Коли ж, мимо цього, католики бояться Біблії, то це є найкращим доказом, що з їх релігією і з їх святістю не в порядку, і вони бояться, щоб Біблія не виявила їхнього блуду і фальшу. А тому то і їхні “святі”, які невчилися святости зо слова Божого, є дуже сумнівні. Хіба що вони тільки католицькі святі, але не святі Божі. Та їхня література могла бути навіть добра, але для спасіння і до освячення потрібне Слово Боже, а не “Життя святих”.

3. УЧИТЕЛІ

І не тільки самі підручники, але й вчителі були не кращі в тих бідних святих. Ось типовий

приклад: Коли святий Ромуальд пішов на nauку до пустельника святого Марина, той заставив свого учня співати з псалтиря. Ale Ромуальд слабо читав, отже Marin, стоячи над ним, києм бив по голові за помилки. Продовжувалось це досить довго й так як Ромуалд діставав ті кий все з одного боку, раз сказав: "Мицій вчителю, якщо твоя воля, бий мене по другій ще стороні, бо вже мало що на вухо чую" (Ж. св. ст. 556).

Отак то вчать "святі святих": за кожну помилку б'ють києм по голові, аж глухнуть. Я певний, що хоч святий Marin є і святым учителем, однак, напевно, ні один католик сьогодні не віддав би до нього в nauку свого сина!

4. ПОСЛУХ

І все ж таки всі ті нерозумні "святі" вчителі, що поправляли помилки своїх учнів києм по голові, вимагали абсолютної собі послуху і вироблювали поняття, що послух, то найвища чеснота. То ж виробили вони маніяків, а не живих людей. Читаємо, наприклад, що Станіслав Костка "найменшого наказу не погорджував і ні на жоден наказ або правило своєго тлумачення ніколи не допускав; ale в простоті серця, докладно виконував, що сказано, задовольняючись тим, що так сказано". Носячи, наприклад, дрова до кухні, він рахував поліна, щоб рівно стільки взяти, скільки йому кухар сказав (Ж. св. стор. 593).

Це ж просто сміховина! Хто ж то чув, щоб кожне слово докладно виконувати? А як би кухар сказав: "скоч но на одній нозі й принеси пару полін!" Святий, напевно, поскакав би на одній нозі і припіс би дві поліні, бо ж так, власне, сказано. Віруючий чоловік не повинен бути сліпим виконавцем чиїхось наказів, а, навпаки, мусить добре обміркувати, чи той приказ є добрий і чи згідний він з вољею Божою? Якщо так, то ми виконуємо не слова лише, а дух наказу; коли ж ні, то рішуче відмовля-

ємо послуху й кажемо: “Чи це справедливе було б перед Богом, щоб слухатись вас більш, як Бога” (Дії Ап. 4: 19; 5: 29).

Навіть сам Бог не домагається від нас сліпого послуху, а хоче, щоб ми волю Його зрозуміли (Дії 22: 14), пізнали її івникнули в її тайну (Рим. 12: 2, Єф. 1: 9). Тільки машини діють зі сліпим послухом, автоматично, але розумна людина, а притім одухотворена, хоче добре зрозуміти волю наказуючого.

Які бувають наслідки сліпого послуху без критики, бачимо з наступного прикладу: одного разу святий Арнольф не міг між ченцями вимовити французьке слово, а ігумен сказав йому: “мовчи вже, брате, не відзвиваїся!” Той зрозумів, що йому на завше приказано мовчати і, в протязі кількох місяців, не вимовив ні одного слова. Коли ж, накінець донесли ігуменові, що брат Арнольф онімів, той пригадав свій наказ і вуста Арнольфа роз'язав (Ж. св. ст. 73).

Ясно бачимо, що Арнольф автоматично виконав наказа тоді, коли ігумен розумів цілком що інше. Христос вимагав зрозуміння, а потім послуху (Мт. 13: 51, Ів. 13: 17). Не годиться людям, та й ще святым, бути такими наївними автоматами!

Святий Іван Капістран просився до чернечого закону святого Францішка. Отці, знаючи його, що був визначною людиною, хотіли його раніш випробувати. Вбрали вони його як блазня, в папірову корону, на якій понаписували різноманітні його, ніби, недостатки й гріхи та наказали йому, ходячи по місті, прощатися з друзями й знайомими. Він все охоче виконав, не зважаючи на насмішки і глум (Ж. св. ст. 341).

Отже, як бачимо, що і святі отці, і святий Іван Капістран, гідно себе зарепрезентували. Христос сказав: “по плодах їх пізнаєте їх”. І дійсно, по плодах пізнається дерево, а по словах серце, бо чим серце переповнене, теє говорять уста (Мат. 12: 33 — 35). Що людина думає, те й робить. В блазенсь-

ких головах повстають блазенські думки, які викликають відповідні вчинки. Трудно уявити собі святих блазнів, хоч би і з послуху. Як можна слухати глупих “отців”, які виставляють людину на посміховище і глум для власної потіхи та забави, бо ж не можна допустити, що в подібному випробуванні є якась ще й серйозність. Таким випробуванням аж ніяк не можна виявити дійсного положення серця. Останній негідник і скрайній гордій може скріпитися в собі й витримати подібну пробу. Це не така вже велика штука походити трохи одягнутим за блазня.

Дяка Богові, що Він служення Собі унезалежнів від послуху людям, і ніколи подібних чинів від слуг Своїх не вимагав. Смирення християнина цілком іншого характеру, ніж блазнювання. Християнин також є послушний, як чує щось розумного, але, коли йому радять таке немудре, як оті отці францішкани, тоді він те категорично відкидає. Абсолютний послух тільки Богові є чеснотою, але такий же послух людям — є слабістю.

IV.

ЧЕСНОТИ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

1. ВІРА

На жаль, яка була наука католицьких святих, такою була і їхня віра, цебто, вони вірили не в те, в що треба було вірити. Наприклад, святий Брунон, основоположник чернечого ордена Картузів, ось як висловив свою віру: “Вірую в усі тайнства, яких тримається свята церква, що тіло і кров Ісуса ми приймаємо на відпущення гріхів і на отримання вічного життя”. (Ж. св. ст. 122).

Просто, легко і без клопоту! Висповідавсь, причасливсь і гріхи прощені, і вічне життя запевнене! Й так розуміють католики й по сьогоднішній день.

На всіх оголошеннях про чиюсь смерть, зазвичай зазначується: “вмер, сподобившись святих таїнств”. І коли хтось вмирає без прийняття таїнств, то це просто трагедія. Не диво, що простий народ бойтися “наглої смерті”. А тим часом розбійник на хресті помер без жодних таїнств і пішов все таки в рай (Лук. 23: 42 — 43). Він не був хрещений, ні при чащений, ні миропомазаний, а спасся. Отже, ясно, що спасають не таїнства, а віра в Христа, як в Спасителя (Рим. 3: 21 — 28, Єфес. 2: 8—9). А для того людина мусить покаятись (Дії 17: 30) і примиритись з Богом (2 Кор. 5: 18—20). Але таке каєття вимагає багато свідомості, зворушень, потрясень і сліз, а то проковтнув причастя і все в порядку! Навіщо ще людину освідомляти, спонукувати її до широго покаяння, до сердечного довір’я Спасителеві, ще забагато праці, та ѹ не завжди вдається мертву духовно душу оживити. То чи ж не краще спасти її автоматично, через одне тільки прийняття причастя? Католики ѹ вибрали цю леген’ю дорогою і звели на манівці мільйони людей. Бо справді гіршої ересі для обманювання людей і бути не може. Ні, для спасіння не вистачить прийняття причастя, яке служить вже спасенним як пам’ятка про смерть Христа, а треба прийняти Самого Христа в серце; повірити серцем, що жертва Христова за наші гріхи є вистачаюча і в ім’я, власне, заслуг Христових просити Бога про прощення гріхів, то тоді Бог дійсно простить таких і дасть їм Св. Духа, Який зробить їх новим творивом, новими людьми (2 Кор. 5: 17, Єфес. 4: 22—24).

Святий Брунон, а з ним ѹ усі католицькі святі, вірять в те, чого тримається церква, а не в те, чого учить Біблія. Наприклад, святий Августин, єпископ Гіппонський, сказав, що для нього Святе Письмо має на стільки авторитету, наскільки його церква апробує. А ще краще висловився примас Польщі Станіслав Гозій, який твердив, що для нього Євангелія була б чимсь в роді байок Езопа — коли б ѹ

церква не заaproбуvala. Це означає, що коли б церква заaproбуvala байки Езопа, а Євангелії ні, то Гозій вірив би в байки, а Євангелію відкинув би. Так воно в католицтві є. Вся католицька маса, а також і їх "святі" не вірять в Євангелію, бо її не можуть, не знаючи її змісту, а в церковні байки, в роді "Життя святих" вірять (2 Тим. 4: 3 — 4).

Дай католикові Євангелію, він зараз шукає на ній апробати і якщо її нема, він без вагання вкине її до печі, як еретицьку, але той самий католик охочо читає світські байки, газети, а навіть безбожні і порнографічні книги і не шукає на них апробати. Чому це так? Невже ж Святе Письмо є для католиків більш небезпечною книгою, ніж атеїстичні твори? Чому католицька церква всякими способами стається оберігати своїх членів від впливу Євангелії? Та церква вполя своїм членам таке, що нехай Христос скаже "так", а церква скаже "ні", то католики погодяться з церквою, а не з Христом. Для католиків авторитетом є не Христос і Його Євангелія, а їхня католицька церква. А тому, нехай Євангелія ясно говорить, що те чи інше є "зле", але коли церква заявити, що воно "добре", католики зі спокійною совістю відкинуть твердження Слова Божого, а погодяться з твердженням своєї церкви.

2. МОЛИТВА

Правдива та щира молитва є дуже важливим чинником в житті христианина. Але католицькі святі не вміють молитися як слід, а тому не мали радості в молитві і не знали її солодощів.

Ось що читаємо про святу Людгарду, яка прагнула молитись так, щоб не тільки нічого пустого, але й щоб нічого доброго не думати, крім того, що в словах молитви було. А коли того осягнути не могла, то велику печаль на совіті мала і багато разів з тяжким пригнобленням свої молитви повторювала (Ж.св. ст. 423).

Нема нічого дивного, що свята мала такий клопіт зо своїми молитвами, це саме мав би кожен інший на її місці. Чому? — Бо вона молилася навпаки, чужими словами, які не мали нічого спільногого з її власними думками, почуттям, а також і потребами. Сам Христос сказав: “чим серце наповнене, теє говорять уста” (Мат. 12: 34). Коли людина говорить від серця, вона не може не думати власне про те, про що говорить. І навпаки, коли в людини серце переповнене одним, а в словах молитви висловлено щось іншого, то ясно, що людина буде думати про те, що в неї в серці, а не про те, що в словах молитви, хоч би й вони були найкращі.

Правдиві християни цілком легко приходять до того, до чого з таким трудом і надаремно змагалась свята Людгарда. Бо вони моляться власними словами (Мат. 18: 19, Фил. 4: 6). Слова їх молитов линуть з їх власних думок і серць, а тому цілком неможливо, щоб під час молитви вони могли думати про щось інше, ніж про те, що в словах молитви є. Навпаки, вони власне про те тільки й моляться, про що вони думають і що лежить в них на серці. Така молитва приносить потіху для серця й заспокоєння для совісті не так, як молитви святої Людгарди, які приносили їй “велику печаль і тяжке пригноблення”.

Чужі молитви з молитовника можуть бути навіть добрі і дуже гарні, але вони ніколи не можуть бути виразом наших потреб, думок, почувань і прагнень. Чужими словами людина молиться автоматично, як накрученій грамофон. Язык працює, а серце що інше відчуває, а розум про що інше думає. Це просто духовне лінівство, вживати чужі слова для молитви, так, як, ніби, ми своїх бажань не вміємо висловити власними словами. Невже ж католики уявляють собі, що Божові миліша гарна та порожня декламація чужої молитви, ніж прості, але сердечні слова молитви власної? Уявіть собі, як би ви себе почували, коли б ваші діти, замість звертатись

до вас зо своїми просьбами, почали б деклямувати гарні деклямації, які не мали б нічого спільного з іх потребами. Наприклад, дитина хотіла б спати, а деклямувала б про їжу, або навпаки. Напевно ви розсердилися б й сказали б накінець: "покиньте ви свої комедії, а говоріть нам те, що ви справді хочете!" Так і я хочу порадити католикам: "покиньте ваші молитовники, а кажіть Богові власними словами те, чого ви справді хочете і тоді не будете мати такого клопоту, який мала свята Людгарда". Гарно зложена молитва може й виражала колись почуття її автора, але не деклямуючого її. Не будьмо ж грамофонами, а живими молитовниками і звертаймося до Небесного Отця так само, як діти звертаються до земного.

Такий само клопіт з молитвою, який мала свята Людгарда, мав і святий Алойзи Гонзага. Він від дитячих років силкувався позбутися неуважності. Багато раз він доти повторював одну молитву, аж поки цілої не проговорив з неперерваною увагою: часами по декілька годин він так мордувався з докучливими думками (Ж. св. ст. 40).

Дійсно, бідні ті "святі"! Замість того, щоб щиро від серця до серця поговорити з Отцем, щоб вилити перед Ним свою душу, то вони "мордуються" над кількагодинним повторюванням чужих молитов, силкуючись втовкти свої думки і почуття в чужі слова. Вони, замість того, щоб насолоджуватись обличчям Отця, мусять всю свою увагу зосередити на тому, щоб цілу молитву переговорити з "неперерваною увагою".

І треба підкреслити, що таке багаторазове повторювання молитви є становчо заборонене Христом, Який сказав: "А як молитесь, то не кажіте ви зайвого, як ті погани..." (Мат. 6: 7—8). Отже, як бачимо, Сам Спаситель підкреслив, що "говорення зайвого" є це звичка поганського походження, а тому християнам не годиться її триматись.

І дійсно, пойдьте в Індію, Тибет та інші погансь-

кі країни і ви переконаєтесь, що погани так само як і католики без кінця повторюють одну і ту саму молитву.

Також вервиця, яку вживають католики для рахування відмовлених молитов, є поганського походження. Багато літ перед народженням Христа буддисти вже вживали вервицю, а в Тибеті вона більше вживається, ніж в католиків.

Отже, ясно, що, коли зайвим можна вважати взагалі непотрібні нашим потребам молитви, то тим більше є зайвим повторювання багато разів одного й того самого, бо ж Бог розуміє, коли сказати один тільки раз. Через це віруюча душа молиться в міру своєї потреби та бажання мати спільність з Богом і не рахує своїх молитов. Усі ж пустосвяти, які думають, що своїм автоматичним повторюванням молитов, заслужать собі спасіння, ведуть рахунок тих своїх молитов на спеціальній рахівниці-вервиці.

А ось як учив молитися один з кращих католицьких святих, Францішок Асизький. Він казав: “молітесь “Отче наш”... і поклоняємось Тобі, Ісусе Христе, в усіх храмах Твоїх по всьому світі” (Ж. св. ст. 241).

Вище було сказано, що Богові належиться кланятися в дусі та в правді (Ів. 4: 21-24), а не в храмах. Було також згадано, що Бог в рукотворних храмах не живе (Дії Ап. 7: 48; 17: 24). То навіщо ж святий радить кланятися Богові власне там, де Бог не живе? Чи ж не знав святий того, що Бог всюдиприсутній і Він чує тих, що кличуть до Нього на кожному місці? Мабуть, що цього в свідомості Францішка не було. Бо хоча він і святий, але католицький святий, а католицькі святі так само не знають євангельської правди, як і інші католики. Тому й не диво, що вони перекручують ту правду.

Святий Домінік-Панцерник одного разу вийшов з келії, щобскористати трохи зо свіжого повітря.

Потім майнула йому думка, чи не згрішив він часом, дододжуючи тілові? Він звернувся до ігумена, щоб той назначив йому покутну кару. А ігумен приказав Домінікові відмовити тридцять разів усього Псалтиря. Домінік признає цю кару, як Божий суд над собою, вернувся до своєї келії і ніколи вже самовільно з неї не виходив (Ж. св. ст. 148).

З цього бачимо, що те, що для дітей Божих є найбільшим благословенням, для католицьких святих стало покутою і Божою карою. Чому ж це так? Хіба ж можна голодну людину покарати добрим обідом, або сина розмовою з любим татом? Приказка наша каже: "що забагато, то нездорово". Хліб є добра і життєдайна річ, але коли б змусили людину з'їсти великий бохонець нараз, то це, безумовно, була б кара. І повітря добра річ і без нього жити не можна, але коли б напомпувати в легені людини 30 разів більше повітря, вони не видержать.

Псалми є, безперечно, прекрасні і з приємністю їх читається, але кого б заставити так без усякого глузду 30 разів прочитати цілий Псалтир, то кожен признає би це за кару. Молитва є диханням душі, але змусити людину 30 разів відговорити те саме, — це безглузда.

Ми охоче розмовляємо з людьми, що говорять мало і до речі; але втікаємо від людей занадто балакучих.

Є такі балакуни і в духовному значенні. Вони відмовляють багато молитов, сотні разів повторюючи те саме і думають, що їх балаканина є приемна Богові. Вони уявляють собі, що в самих словах молитви, хоч би й автоматично вимовлених, вже є якась магічна сила і Бог мусить їх слухати, і на духовне конто католика записувати. А тому то католики вже й не застановлються над тим, що вони говорять Богові, аби святі слова і аби вони в молитовнику стояли. Таким чином вони щоденно

повторюють Богові про те, як вони вірять, слова-ми: “Вірую в єдиного Бога...”, як ніби Бог не ба-чить, що вони цілком так не вірять, як говорять. А то знову словами архангела вітають Марію: “Бого-родице діво, радуйся...”, не думаючи про те, що те поздоровлення мало значення тільки тоді, коли бу-ло сказане арханголом. По друге, то в устах архан-гола воно бреніло так: “Вітаю тебе, благодатная, Господь із тобою! Ти благословенна між жонами!” (Лук. 1: 28). Католики ж перекрутили це вітання і повторюють його без кінця, уважаючи за одну з на-йбільш помічних молитов. Але найбільш дивно і нелогічно виглядає повторювання “десяти запові-дей”. Подумайте тільки, коли б якийсь цар видав певне розпорядження, а його піддані, замість йо-го виконувати, щоденно йому повторювали б його. А так, власне, роблять католики. Бог їм сказав: “Не крадь”, а вони самі крадуть, а Богові кажуть: “не крадь”; або Бог їм сказав: “не чинитимеш перелю-бу”, а вони його, власне, чинять, скільки можуть, а Богові кажуть: “не чинитимеш перелюбу”. Це ж просто жахливо!...

Не тільки католики стратили чуття в словах мо-литви і говорять зайве, але стратили також орієнта-цію в духовних адресах і в розрізняванні осіб, до яких моляться. Наприклад, звертаються до святого Боболі, а кажуть: “Богородице діво, радуйся...”, або звертаються до ікони Марії, а кажуть: “Отче наш...” і т. д.

I, на жаль, як ми бачили з наведених цитат, що не тільки звичайні члени католицької церкви не вміють молитися, але і їхні святі. То які ж вони в такому випадку святі?

3. СМИРЕННЯ

У книжці “Життя святих” сильно підkre-слується смирення католицьких святих. Але те сми-рення існувало скоріше перед людьми, ніж перед Богом, і було результатом скоріше монастирської

дисципліни, ніж смиренного серця. Як те смирення мусіло виглядати, можна уявити собі хоч би з того, що із 76 святих, яких життєписи я прочитав, тільки 10 було простих ченців і пустельників, а решта всі були на високих становищах: 16 священиків, 1 професор, 1 доктор теології, 1 ігумен, 15 основоположників нових чернечих орденів і їх перші генерали, 2 езуїтських генералів, 1 інквізитор Франції, 1 інквізитор загальний, 1 папський легат, 10 єпископів, 8 архиєпископів, 1 кардинал і 3 папи; накінець, 16 святих це були королі, королеви, королевичі, королівни, князі, графи і інші вельможі. Не тільки всі ті "смиренні" святі займали високі становища, але й оберталися переважно серед королів, князів і взагалі серед сильних віку цього. Коли Христос та Його учні справді були смиренні, то ми не бачимо їх в дружбі з сильними цього світу, як це було з католицькими святыми.

Коли б в католицтві справді було б якесь смирення, то звідки взялись би ті духовні достойності, та церковна єпархія, про яку нема ані згадки в Св. Письмі? Навпаки, Христос спеціально заборонив учням підноситись над людьми і титуловати себе вчителями, провідниками, отцями (Мат. 23: 8—12), князями вельможами (Мр. 10: 42—45). Трудно уявити собі, щоб зо смирення святі понадавали собі таких титулів та достойностей, як папи, кардинали, архиєпископи, єпископи, генерали, ігумені, легати та інші.

Правда, був час, коли царгородський патріярх, Іван Юєнатор, прийняв титул "*patriarcha universalis*" (загальний патріярх), то папа святий Григорій I запротестував і умовляв патріярха занехати той титул. А сам для демонстрування свого смирення, підписувався: "слуга слуг Божих".

Але вже другий з його наступників, папа Боніфат III, купив собі в 607 році у цісаря Фокі той самий титул: "*patriarcha universalis*". А ще пізніше папи при займанні папського престола, торжествен-

но коронувались, на “подобіє” королів. Папська ж корона-тияра, складалась, властиво, аж з трьох корон, одна на другій. Одна символізувала світську владу, друга — духовну, а третя — небесну. То хіба ж це таке смирення? Навпаки, це антихристова гордість!

Але ось папа Григорій VII ще краще розвинув теє “смирення”, усунувши його так далеко, що твердив, ніби, влада монархів, то “місяць”, що світить позиченим світлом “сонця” — папської влади.

Ці смиренні “слуги слуг Божих” не задовольняються навіть пануванням над людьми, вони й царів хотіли собі підпорядкувати. Їх корона показує їх честолюбний апетит. Вони хотять не тільки над землею володіти, але й над небом. Он аж куди сягають “смиренні”! А слова Христа забули: “між вами нехай не буде так” (Мр. 10: 42—43), то означає, як серед світських людей і вельмож.

Далі той самий папа Григорій VII видав був ще й спеціальну декларацію під назвою “*Dictatus papa*” з якої вже цілком ясно видно те “святе смирення”. Ось воно:

- 1) Теза 8: “Тільки папа сам може вживати ціарських сигнетів”.
- 2) Теза 9: “Тільки стопи папи мають цілувати всі князі”.
- 3) Теза 12: “Йому вільно володарями розпоряджатися”.
- 4) Теза 18: “Ніхто папського означення не може брати під сумнів, сам він, натомість, може уневажнювати думки всіх інших”.
- 5) Теза 19: “Ніхто не може його судити”.

Ну, скажіть, католики, по щирому, чи подібне це на смирення? Я сміло тверджу, що із всього існуючого творива, то хіба ще тільки сатана в своїй гордості, сягав вище.

Але, дехто може сказати: “Але ж папи, то що іншого, а святі не такі”.

Але в тій самій декларації в тезі 23-ій читаємо

ще й таке: “Єпископ римський, коли зістав канонічно вибраний, то завдяки заслугам святого Петра, стається безперечно святым”.

Отже, бачите, папи “безперечно святі”, та й ще вони є головами святої католицької церкви. Вони ж і святих роблять святыми. Вони, як голови, надають напрямок цілому тілу. Ясно, що яка голова, та-ке й тіло; які папи, такі й їх святы. Якщо, “свята” голова поривається бути паном над панами і сміє підставляти ногу до ціування князям, то хіба тіло може мати інший характер?

Папа Боніфатій VIII в 1300 році влаштував ювілейне свято з повним відпущенням гріхів всім тим, хто відвідає Рим. (Отже, всім панам і багачам, бо ж пересічний католик не мав можливості добрatisя до Риму). В урочистій процесії папа виступив спочатку в папськім убрани, а потім в імператорськім. Перед ним несли Святе Письмо і меч з покликами: “Оце володар двох мечів!”

Цією демонстрацією папа нагадував усім зібраним, що він є духовним, а також світським володарем, а тому всі мають йому підпорядкуватись. Отже і цей акт також має бути виразом “смирення”. Як видно, забули ті “святі” голови католицької церкви, що царство Христове і його горожани не є з цього світу (Ів. 18: 36, 17: 14—16). Вони, на перекір волі Господній, конче хочуть мати своє царство також на цім світі і на взірець інших володарів, видали свої гроші. Цікаво виглядають 100 лірові монети. На одній стороні голова папи Пія XI, а на другій — Христос, як цар. Порівнюючи обидва образки, Христос виглядає таким маленьким в порівнянні з папою.

Оце так ті смиренні “слуги слуг Божих” сміливо відбивають свої образи на одній монеті з Христом і то ще так, щоб власний образ більш кидався у вічі, ніж образ Христа.

Між іншим треба конче додати, що власне цей папа Боніфатій VIII був формальним безбожником.

Він просто сміявся з християнської науки, а най-більше таки з католицьких видумок. Цей папа без жодного вагання називав нерозумними тих, що вірять в таїнства та в церковні догми. Він відкрито говорив, що всі ці церковні закони та догмати, запроваджені тільки для того, щоб тримати людей в темряві. Він висміював безсмертя душі і казав, що вона так само смертна, як і в кожній тварині. В наслідок цього, як і кожний безбожник, він не визнавав жодного гріха і розпусту в усіх її проявах публично пропагував. Тому багато жінок-розпусниць відкрито хвалилися, що вони є папськими жінками.

Цю безвірність папи використав французький король Пилип Гарний, щоб повалити його; тим більш, що папа намагався всіх монархів підпорядкувати собі. Король скликав синод до міста Ліону, на якому були пред'явлени папі тяжкі обвинувачення. Але папа на синод не приїхав. Тоді канцлер Ногарет і полковник Сцяра з 300-ма лицарями отримали наказ силою приводити папу. Папська охорона ставила опір, але була розбита. Тоді папа почав ганьбити короля і в іхній присутності прокляв короля. Це так обурило делегатів, що полковник Сцяра ударив папу в обличчя залізною рукавицею так сильно, що папа впав і незабаром умер.

Правда, французький історик Сисмонді пише, що коли папа побачив своє безнадійне положення, то попросив делегацію, щоб почекали на нього, поки він приготовиться. І, пішовши до своєї кімнати, покінчив самогубством.

Але ця розбіжність про смерть папи нас не турбує, — нам важливо знати його життя, яке справді було безбожне. Уявляю собі, як важко католикам вірити, що навіть папи були безбожниками.

Папа Олександр VI був не ікрацим. Окрім жахливої розпусти, про яку гайдко навіть писати, він часто говорив: "Кожна релігія є добра, але най-

дурніша релігія є найкраща". А за таку він власне уважав католицьку релігію.

То хіба ж можна було сподіватися смирення від таких пап?

До смирення також належить і такий епізод. Коли папа Пій IX збирався оголосити новий догмат про непорочне зачаття Діви Марії і коли йому деякі звернули увагу, що то не погоджується з традицією, він в подраженню крикнув: "Традиція—то я"

Що для нього церковна традиція? Для нього навіть Святе Письмо немає жодного значення. Його папська "смиренна" воля має замінити традицію і Слово Боже, а тому, що він скаже має бути прийняте без критики!

Отже, можете бути певні, що так, як те "смирення" виглядало на верху, так воно виглядало й на низах. Бо, коли б ціла католицька церква не була охоплена тим самим духом гордости і славолюбства, то яким чином із 76 святих тільки 10 були звичайними ченцями, а решта всі на високих становищах, сягаючи аж до пап і королів? Ясно, що на ті висоти винесло їх не смирення, а гордість. Але, що високо у людей, то гидота перед Богом (Лук. 16: 15).

А ось ще один тип смирення. Папу Інокентія VIII, що панував від 1484 року, відвідав князь Зізіма, син єгипетського султана. Він не був католиком, але папа і йому підставив ногу до цілування. Князь відмовився це зробити і папа за те наказав посадити Зізіму до в'язниці. Однак, на домагання султана, негайно мусів його звільнити.

Отаке то папсько-католицьке смирення!

4. УБОГІСТЬ

Багато також у книжці "Життя святих" говориться про вбогість католицьких святих. Нема сумніву, що поміж ними були деякі вбогі з примусу, розуміється, а може дехто і з ідеї. Наприклад, ві-

домо, що францішкані були “жебрачим орденом”. Тому ненавиділи їх папи і часто палили їх живцем на кострах. Особливо багато спалив їх папа Іван XXII, що панував від 1316-1334 р. Це той папа, що по спеціальній таксі продавав прощення гріхів і заробив на цьому стільки, що коли помер, то залишилось після нього готівкою 25 мільйонів гульденів в золоті і сила силенна дорогоцінностей. (Гульден — монета, яка рівняється золотому долярові). Тому й ясно, що для такого папи “убогість” францішканів була сіллю в оці, через це він їх і палив.

Але на загал та убогість на практиці була не така. Ось св. Норберт був висвячений на архиєпископа в Магдебургу. За яку ж він узявся роботу перед усім? Насамперед він повідбирає церковні маєтки, які його попередники пороздавали своїм кревним. Не побоявся він ані їхньої сили, ані зухвалити потріз, виклав їх і мусіли поля вертати (Ж. св. ст. 501).

По людському він зробив правильно. Бо, наскільки ті маєтки були церковні, то попередники Норберта “святі” архиєпископи (бо не уявляю собі архиєпископів нечестивих у святій церкві), не мали права роздавати своїм родичам. Це ж злодійство допомога кревним з чужої кишені. І це безаконня зробив не один архиєпископ, а кілька; написано бо “попередники” пороздавали. Це проте неймовірне, що “свята” католицька церква в Магдебургу мала на чолі цілу низку архиєпископів-щубравців, які церкву обкрадали. Але цікаво також, де та церква, яка виславляє убогість, стільки тих маєтків набрала, що попередники Норберта своїх кревних пообділювали і ще й зосталося? Відомо, що в ті часи селянство жило дуже бідно і було кріпаками як у панів, так і у церков. Отже, “свята” католицька церква, разом зо своїми святыми, єпископами, кардиналами і папами, загарбали собі незлічимі маєтки, а з бідних людей ссли іх тяжку працю, піт і кров. Так “свята” католицька церква зо своїми “свя

тими” любила вбогість, але хіба тільки вбогість своїх кріпаків.

А тим часом Христос навчав: “хто хоче забрати сорочку твою, — віддай і плаща йому” (Мат. 5:40), і “хто твоє забирає, — назад не жадай” (Лук. 6:30). Апостол Павло, який дійсно підпорядкувався науці Христа, таке говорить: “Чому краще не терпите кривди? Чому краще не маєте шкоди? Але ви самі кривду чините та обдираєте, та ще братів” (1 Кор. 6: 7 — 8). Цю науку приймали перші християни, що дійсно були святыми, вони “грабунок свого майна приймали з потіхою, знаючи, що мають в небі для себе майно неминуче та краще” (Євр. 10: 34).

Але того, як видно, не хотів знати святий Норберт. Він, побуджуваний “прагненням святої вбогости”, викляв кревних своїх попередників і церковні маєтки їм повідбирав. Навіщо? Тож, любов до вбогости маєтків не збирає!

Ще одну пакость зробив святий Норберт. Він викляв тих, що не хотіли віддати те, що їм подарували попередники Норберта. Чому ж він не викляв тих власне своїх попередників? Тож, властиво, вони були винні. Але може вони були вже повмирали. Якщо так, то мусіли повмирати і ті, що ті маєтки отримали. Покоління ж, яке жило при “святому” Норберті, унаслідувало ті маєтки від своїх батьків і цілком слушно, що не хотіли віддавати свого насліддя. А тому справедливо було б кинути анастему на злодійкуватих архиєпископів хоч вони вже були і в гробі, але тоді “прагнення вбогости” не було б задоволене. А тому “святий” краще волів скривити душою і зробити несправедливість, щоб тільки маєтки вернути.

А ось святий Гаспар Бельга, співпрацівник Францішка Ксавери, бувши місіонером в Індії, звернув увагу на гарну й найбільшу святиню магометан в місті Ормузі. Вона йому сподобалась і він став шукати способу, щоб відібрати її від магометан. Накінець, він поставив в тій святині шість хрестів і

тим магометан вистрашив, а там церкву зробив (Ж. св. ст. 239).

Як бачимо, що святий Бельга, прагнучи вбогости, вибрав найбільшу і найгарнішу святиню магометан; він не задовольнився скромним.

По-друге, на думку тих найвінчих і забобонних магометан, присутність хрестів в їх храмі так його осквернила, що вони рішились покинути його, а з цього власне скористав святий і для своєї церкви чужу власність забрав. Це ж підступ, обман, грабунок. Подібні речі навіть світський кодекс карний кваліфікує як злодійство і карає, а католицька церква уважає це за акт святости. Це хіба диявольська святість!

Варто також підкреслити, що багато з тих святих були основоположниками чернечих орденів і різних монастирів, які, як виявилось, мали величезні багатства: незміrnі земні маєтки, а також силу силенну золота і дорогоцінностей в їх скарбницях.

Де ж ті скарби набралися в тих “святих” осередках католицької вбогости? Чи то прагнення вбогости їх назгромаджувало і то власне тоді, коли навколо була дійсно безпросвітня вбогість закріпаченого населення?

Дійсно, ченці багатьох монастирів справді виглядали на зовні вбогими. Але це була вбогість багатьох жебраків, які ціле життя жебрали, а коли вмиралі, то в їх латах знаходили позашивані маєтки.

Зрештою, коли б ідея вбогости в католицтві дійсно була щира, то щось би з неї осталось по сьогодні. А тим часом сьогодні майже кожен священик готовий десять шкір здерти з кожної своєї вівці, хоч кожен з них має ліпше утримання, ніж пасторі інших віровизнань, обтяженіх нераз великою родиною. Навіщо, здавалось би, самотньому католицькому священикові всі ті засоби? Отже, з ідеї вбогости в католицькій церкві не лишилося й сліду, і про неї сьогодні вже й не говорять. Як видно, мода на вбогість проминула.

5. ДОБРОЧИННІСТЬ

Окрім того, багато також в “Житіях святих” говориться про добробчинність католицьких святих. Полягала вона перед усім на роздаванню милостині і на жертвах на церкву. Якщо дійсно ті святі були такі добробчинні, то це добре, але нема в тому нічого особливого. Бо, коли зважити ті обставини, що з 76 святих була одна імператорша, 15 королів, королев, королевичів і королевен, 93 княжих родів, 3 з графських родів і 40 з велико-панських шляхетських родів; чи на 76 святих аж 70 осіб походило з багатих і сильних цього світу. Що ж тоді дивного, що вони могли роздавати милостиню і чинити жертви на церкву, бо мали з чого. Якщо вже “святий” король чи князь не пожертвував би, то хто б тоді мав жертвувати? Ось, Андрій-Пустельник, походив з бідної селянської родини, то й про яку будь добробчинність в його біографії не згадується. За те про святого Григорія, який походив з сенаторського роду, читаємо, що він аж три тисячі вбогих кормив (Ж. св. ст. 276).

Це ж ясно, що він кормив, бо ж мав на це засоби, святий Андрій нікого не кормив, бо й сам не мав чого їсти.

Бог же оцінює наші добрі чини не по кількості, а по якості, цебто по тому, скільки ми вложили власного серця в наш чин. Нераз Богові цінніший “вдовинний гріш, ніж тисячі багачів (Мр. 12: 41 — 44). Наші милостині на стільки мають вартість перед Богом, на скільки вони є жертвою. Візьмемо хочби такий приклад: Ось багач дає для бездомної родини тисячу доларів, але він тієї самої родини не прийме до свого дому. Він воліє відкупитись грішми, щоб мати спокій в домі, хоч безконечні кімнати його стоять пусткою. Багач здібний на милостиню, але не на жертву.

Натомість, такий відданий Богові бідак, хоч сам міститься в одній чи двох кімнатах, а в недолі при-

йме ще й ближнього свого і з веселим лицем скаже: “якось помістимося!” Він готовий віддати в жертву свої вигоди, свій спокій, аби тільки порятувати ближнього. Ясно, що добре діло цього останнього більше в очах Божих, ніж діло багача, хоч по-людськи воно далеко дешевше.

Але все було б гаразд, коли б ті “святі” не заховували б собі своєї доброчинності як заслуги на спасіння, а тим часом спасіння не можна купити добрими вчинками, бо дається воно як дар з ласки Божої (Єф. 2: 8-9). Хто той дар Божий, те спасіння з ласки, куплене стражданнями і смертю Христа, прийме, той, тим самим стане і спасеним, і освяченим, і той буде робити добре діла, не рахуючи їх собі за жодну заслугу (Єф. 2: 10, Тит. 2: 13 — 14; 3: 14). Дитя Боже чинить добре діла не щоб спаситися, а тому, що є спасеним від гріха і мертвих діл (Мат. 1: 21; Євр. 9: 14) і тому воно не може робити знов тих мертвих діл, а власне “живі діла” цебто добре. Дитя Боже робить добре діла не зі страху перед Богом, щоб не згинути за недобре діла, а з любові до Бога і до Його дітей.

6. АНГОЛЬСЬКЕ ЖИТТЯ

Треба сказати, що одною з найбільших чеснот католицьких святих було, так зване, “ангольське життя”. Серед християнських віровизнань, це поняття належиться католикам, але початки його сягають аж до старовавилонської релігії. З Вавилонії це поняття перейшло до Риму, де весталки, жриці Вести, богині огню і домового огнища, мусіли бути дівами (целібатками) і, якщо котра нарушуvala обітницю невинності, таку живою закопували в землю. Словом, по католицькому провадити “ангольське життя”, це значить не женитись і не виходити замуж.

Таким чином, святий Алойзи Гонзага учинив обітницю ангольської чистоти, яку він так аж до смерті зберіг неопоганеною, що ані одною думкою ніколи її не забрудив (Ж. св. ст. 40).

Те саме вчинила і свята Клара, намовляючи також свою сестру, щоб посвятилася на ангольське життя (Ж. св. ст. 399).

Те саме, розуміється, учинили також всі інші католицькі святі, за винятком кількох королів і королев, яким треба ж було зробити виняток. Бо, бачите, хотілося католикам мати святих королів, а вони взяли й поженилися; отже, нічого не порадиш, треба було призвати їх святыми, хоч вони жили не ангольським, а людським життям.

І то католицькі біографи стараються удоводнити, що свята Кунегунда, дружина Болеслава Стидливого, короля польського; Марія Егнійська і кілька інших, ніби, потрапили намовити своїх мужів і зложити Богові вічну стриманність.

Чи дійсно так було, чи католики це видумали, судить не нам, але ідея, що ніби життя безсупруге є чимсь вищим від життя перебуваючих в супружньому зв'язку, є абсурдом. Щоб то сталося, коли б нараз усі здумали жити таким “ангольським життям”? Як вже було підкреслено раз, людськість перестала б існувати. Чи це було б згідне з волею Божою, що повелів людям: плодіться і розмножуйтесь?” (1 Мойс. 1: 28).

Бог створив людину не анголом, а людиною і вимагає від неї власне людського життя, а не ангольського. Людина є тілом, а ангол є духом. Бути людиною, це високе становище і анголи є слугами людей (Євр. 1: 13 — 14, Об. 19: 10). Навіть Христос носив титул “Син Людський”, а Він є Паном як нашим, так і анголів. Отже, маємо наслідувати Пана, а не слуг наших, Христа, а не анголів (1 Пет. 2: 21). Анголи, як духи, не мають наказу розмножуватися й не можуть женитись, не маючи статевого потягу; а тому їх це нічого не коштує. Людина, що здума-

ла б наслідувати анголів, мусить знівечити право Боже і закони природи.

Людина не потребує бути анголом, але вона не повинна бути і дияволом.

Окрім того, то є ще й Боже предназначення, що до розмноження людей. Наприклад, ще світ не був створений, як святі були вже вибрані в Христі Ісусі (Єф. 1: 4). Уявім собі таке припущення, що батьки всіх католицьких святих здумали б провадити “ангольське життя”, але самі до норми католицької святоності не досягли б, що тоді було б? Католики сьогодні не мали б ні одного святого!

Здорові нормальні люди, наділені розпліднюючими здібностями, якщо вони не входять у супружє життя і не родять нового потомства, чинять такий же гріх, як і вбивці. Той факт, що Спаситель не був жонатий, не може бути підставою для нас, бо Він як Бог в тілі мав інше предназначення, ніж звичайна людина. Те, що апостол Павло не був жонатий і що він радив іншим його наслідувати, то сам він каже, що то є тільки його думка (1 Кор. 7: 6 — 7, 12, 25 — 35). Господня ж думка така: “Не добре чоловікові бути самому; створимо йому таку поміч, щоб була до пари йому” (1 Мойс. 2: 18) і “nehай не розлучається жінка з своїм чоловіком” (1 Кор. 7: 10). Апостол Павло не оженився тільки для того, що він був цілковито зайнятий зроджуванням духовних дітей (1 Кор. 4: 15, Гал. 4: 19).

Зрештою, коли хтось має таке зрозуміння, що він чомусь не може женитись, чи заміж виходити, то ніхто їх не змушує, але то є чисто приватна справа, яка не має нічого спільногого ані зо спасінням, ані зо святістю.

Але є, безумовно, неправдою, що святий Алойзи Гонзага, своєї невинності “ані жодною думкою не забрудив”. Хіба він був скопець, або каліка. Бо про женечку думав навіть апостол Павло (1 Кор. 9: 5) і сам він ствердив, що є такі люди, яким треба женитися (1 Кор. 7: 9).

Отже, ясно, що ця католицька наука про те “ангольське життя” є безперечно незгідна з правом Божим, то, однак, католицькі папи не тільки її пропагували і затверджували різні чернечі ордени, що трималися тієї науки, але в році 1075 на соборі в Римі, папа Григорій VII силою накинув целібат всюому католицькому духовенству. В його розпорядженні читаємо: “Іменем Всемогутнього Бога і владою святого Петра ми забороняємо священикам, каноникам і дияконам, що живуть в супружньому зв’язку, входити до церкви, поки не покаяться і не поправлять свого життя; а світським забороняємо мати спільність з ними”.

Ясно, що те розпорядження не є ані від Бога, ані від святого Петра, хоч і видане в іх імені? Як же то те бідне духовенство мало “покаятися”? Хіба покидати своїх жінок і дітей? А це ж перечить словам Господа: “Що Бог спарував, людина нехай не розлучує” (Мат. 19: 6). Притім, навіщо папі здалось таке впровадження закону, якого ані в Старому, ані в Новому Заповітах нема і якого християнство 1075 літ не знало? В Новому Заповіті ясно написано, що християнські єпископи і диякони були жонаті і мали діток (1 Тим. 3: 1 — 12; Тит. 1: 5 — 7); і читаємо також, що наука, яка забороняє вступати в супружне життя, є від сатани (1 Тим. 4: 1 — 3). А тому-то, хоч папа і в імені Божім її оголосив, то навчивсь він її від нечистого. Тим більше, що й наслідки того розпорядження були жахливі. Замість “ангольської чистоти” постала жахлива розпуста і тяжке пригноблення думок і почувань багатьох мільйонів кращих осіб католицького духовенства.

Що дійсно так є, то про це довідуємось навіть з “Життя святих”. Ось приклад: святий Ричард, єпископ “одного священика, який молоду чернечію звів, викляв і відібрав йому парафію; також іншим трьом, що підозрілих жінок не хотіли відпустити, учинив те саме” (ст. 565).

Оточ, бачимо чотирьох виявлених священиків-розпусників в одному єпископаті; а скільки то іх не виявлено?! Були і є священики, про яких самі іх парафіяни оповідають жахливі речі. Але трудно було б тим католикам повірити, що не тільки священики, а навіть папи були розпусниками. Ось, папа Сергій III, який отримав папський престол за допомогою багатої римлянки Федори і її зятя Адальберта, Тосканського князя, мав двох синів від мами і доньки. Донька та називалася Марозія. Обидва ті сини також займали потім папський престол. Цікаве також для характеристики пап, що син Федори, Альберік, замордував сина Марозії, який був папою і сам зайняв його місце, як папа Лев VIII. Син перелюбу, братовбивець і папа! Притім, не забудьмо, що він “святий” і то не звичайний святий, а “святіший отець”, голова католицької церкви! Всі тодішні католицькі святі віддавали йому честь і цілували його пантофля.

О, так, тільки страшний суд відкриє таємницю монастирів і духовенства! Бо не тільки одна черниця була зведена, а тисячі дітей були народжені в монастирях, та там вони й загинули. Скільки то священиків віddaються, в найкращому випадку онанізмові. А всьому тому винен той папський целібат, та диявольська наука про життя в “ангольській чистоті”.

V.

НЕДОМАГАННЯ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ.

1. ДУМКИ І ПОЧУТТЯ

Є певні суперечності в описах життя тих католицьких святих. Раз про них пишеться, що вони ідеально чисті в зовнішніх поступках, а на-

віть в думках і почуттях, то знову подають такі факти:

“Святому Гугонові в протязі цілого життя приходили на думку богохульні й гидкі уяви про Господа Бога і про Божественні речі” (Ж. св. ст. 289).

Яким же чином цей богозневажник виявився святым? Адже ж виразно написано в Святому Письмі, що про зло думають тільки злі (1 Мойс. 6: 5) і що богозневажливі та гидкі думки сквернять людину (Марка 7: 21-23). Навпаки, сказано також, що Сам Бог береже думки святих Своїх (Филип. 4: 7) і що святий також думає про святе (Филип. 4: 8). А цей католицький святий ціле життя зневажав Бога в думках своїх і все таки зробили його святым. Оце й такі вони всі ці католицькі святі! В католицтві не той святий, хто справді святий, а той, кого папам було вигідно та корисно зробити святым.

Про святу Марію Магдалину де Паззіс таке читаємо: “Приходили їй на думку тьми богозневаг, мусила слухати диявольських голосів, що злословили Бога; тягнув її нечистий в розпучливий сумнів щодо спасіння, будив в ній і тілесні пожадливості, побуджуючи також до ненажерства” (Ж. св. ст. 466)

Про другу святу, Катерину Сиенську, цебто ту саму, про яку її сповідник свідчив, що “ніколи в ній і тіні свідомого гріха не спостеріг”, читаємо, однак, і таке:

“Мала вона гидкі видива і жорстокі сатанинські спокуси, які на неї постійно нападали, плутаючи її думки, а навіть молитви. Тільки в церкві ті спокуси дещо уступали; але як тільки верталась до своєї келії, оточували знов її поганючі явища, богозневажно й гидко папляючи і змальовуючи перед її очима всілякі розпусні сцени” (Ж. св., ст. 392).

Біографи силкуються вмовити в своїх читачів, що та гидота приходила до тих святих з зовні, цебто від сатани, а тому вона їх не сквернила; але в дійсності, була тут ще й інша причина. Обидві, ви-

ще згадані жінки, були типами темпераментними. Коли б вони були вийшли замуж, родили діток і провадили нормальнє життя, то їм ніколи ті гидоти не приходили б до голови.

Звичайно, навіть світські люди не переживають подібних спокус, а про віруючих то ѿ мови бути не може. У віруючих розум є відроджений і відновлений (Рим. 12: 2, Єфес. 4: 23 — 24) і просто неможливо, щоб в ньому знайшла місце така гидота і богозневага, які містилися в головах тих нещасних святих. Тому, серед справжніх святих нема випадків, щоб хтось щось подібного переживав. Подібні речі можуть переживати тільки темпераментні істерички, вирвані з нормального життя, звишнені духовно, а при тому люди тілесні та невідроджені.

І якщо Марія Магдалина де Паззіс та Катерина Сиенська справді такими були, як їх біографи описали, то ясно, що вони святыми бути не могли. Вони були психічно хворі, нещасні мучениці нерозумного католицького релігійно-аскетичного світогляду. Можна їх тільки пожаліти, що вони стільки пережили фізичних, моральних та душевних муک і надаремно, бо ж Бог того всього не потребує і ні від кого не вимагає. Через це, всі ці переживання цілком були непотрібні для освячення себе.

2. ХИТРІСТЬ

В святого Анзельма в монастирі був молодий чеरнець Осберн. Він був неспокійний і розпусний, а притім ненавидів свого начальника, який знайшов для нього такий святий підступ: почав все йому дозволяти: вигід і розваг так довго, аж здобув при хильність і довір'я юнака. Тоді розпочав потрохи обмежувати йому тієї вільності (ст. 63).

Це досить ризиковний експеримент. А що було б, коли б той чеरнець нараз помер тоді, коли йому все дозволялось? Пішов би тоді той бідний че-

рнець до пекла, а винен був би тут святий Анзельм. З другої сторони, завдячуючи “святому підступові”, Анзельмові може й вдалося здобути прихильність ченця для себе, а потім трохи загнузати його, але чи вдалось йому здобути серце того розпушника для Христа? Не вистачить людині підступом, непомітно обмежити її сваволю. Щоб бути спасеним, то треба свідомо зненавидіти гріх, а полюбити Христа; власною волею навернутися до Нього, прийняти Його в свое серце і позволити Йому очистити те серце від усякого зла і, накінець, добровільно віддатись Христу на службу. А цілком зрозуміло, що хитрість святого і його “святий підступ” не відродили серця непокірного ченця. В таких випадках треба діяти просто, широко, з любов'ю і молитвою. І якщо людина не захоче служити Богові, то ніяка хитрість і ніякі “святі підступи” йому не поможуть. Написано, що “Бог хоче, щоб усі люди спаслися і прийшли до пізнання правди” (1 Тим. 2: 3 — 4). А помимо того, більшість людей загине. Чому? Тому, що є такі, що й Бог з ними порадить не може. А напевно, коли б Бог захотів ужити підступу, то потрапив би це зробити краще від католицьких святих. Але Бог, як любов, не вживає хитростей і підступу, а діє просто і широко. Хто послухається, спасеться, хто ж любов Божу відкине, загине.

3. ЛИЦЕМІРЯ

“Невже ж, — запитає дехто, — святі могли лицемірити?” А чому ж ні? Було немало лицемірів, але судитиме їх Бог. Ми ж на одних тільки підозріннях нічого будувати не хочемо. Критикуємо тільки те, що описали нам біографи в “Житії святих”. Ось що ми в них читаемо про святого Францішка з Асижу: він добре проповідував, а народ його за це хвалив. Отже, щоб зіпсувати вражіння, він приказав одному братові (ченцеві з його монастиря), щоб той з ним йшов, і на нього злосло-

вив. І той з послуху мусів за ним кричати: “Дурний же з тебе, Францішку, чолов'яга, наймит ти не по-житочний” і т. д. А той йому відповідав: “Нехай благословить тебе Господь Бог, мицій сину; ти ме-ні правду кажеш”... (Ж. св. ст. 242).

В цілій цій комедії є не тільки лицемірство, а й багато іншого гріха. Наприклад, святий зловживав своїх підданих йому ченців, заставляючи їх злословити себе і брехати на себе. Тож написано, що злоріки і брехуни Царства Божого не наслідують (1 Кор. 6: 10, Об'яв. 21: 8). Навіщо ж святий змушував ченців робити такі страшні гріхи?

Притім, брехав і сам святий, називаючи брехню правдою. Бо, якщо святий Францішок не був справді “дурний і наймит непожиточний”, як кричав за ним “брат”, то тоді Францішкове підтвердження, що то правда — є брехнею, а якщо то була дійсна правда, то який же він тоді був святий, бувши “дурним і наймитом непожиточним”?

Від того лицемір'я святий Францішок не міг звільнитися навіть при смерті.

“Умираючи, він сказав до братів: “я чинив своє, учиніть ви також ваше”. Тоді один брат, знаючи думку і уподобання святого мужа, взяв рясу і кусок мотузи, подав це йому, кажучи: “позичаю тобі цю рясу, візьми її з послуху”. Слова ці дивно його потішли і сердечно дякував Богові, що міг в позиченні, а не в своїй рясі вмерти. Негайно її надів і позиченим мотузом брати підперезали його” (Ж. св. стор. 244).

Отже, знову комедія! Навіщо таке лицемірне удавання абсолютноного вбожества, що, ніби, навіть в позиченні рясі мусів умерти, тоді, коли власна лежала з боку? Коли б він дійсно власної ряси не мав і в позиченні помер, тоді було б все в порядку, але навіщо позичати, коли своє є? Чи він собі уявив, що таким чином ошукає Бога? Цеж навіть не гарно і не шляхетно позичати, маючи своє. Притім, коли хтось щось позичає, то треба віддати, а свя-

тий позичив рясу і не віддав, бо вмер. А це ж, своєго роду, крадіж. Що він робитиме, коли прийде в небо, а Бог йому й скаже: “Як то, Францішку, сталося, що ти чужу одежду забрав, маючи свою? що то тобі своєї було замало? Чи ти думав, що в чужій одежі, позиченій без потреби, людина святішою стане? А ну ж йди звідси і віддай чуже, кому належиться, а вдягнись в своє, а тоді приходь!”

Щоб тоді святий зробив? Як би він ту чужу одіж віддав би? Ні, панове католики, правдиві святі комедій не роблять, а поступають просто і щиро.

4. ДИВАЦТВА І БЛАЗНЮВАННЯ

Нераз католицькі святі бували диваками, а часом і блазнями. Ось, про святого Францішка з Асижу написали його біографи й таке:

“Все створіння Боже і німі тварини називав він своїми братами і сестрами. Раз пішов він ще з одним братом до гаю, де сила пташок співало. Коли ж захотів він відправити молитви з братом, а через шум пташок не могли один одного чути, Францішок сказав: “Брати пташки, помовчіть но трохи, поки ми Богові за себе і за вас чести не віддамо — і всі негайно замовкли і не розпочали наново співу, поки ім не позволив”.

Знали про те довколишні люди, і як коли де вовки робили шкоду, просили Францішка на рятунок і на його приказ браття-вовки переносились в дальші сторони” (Ж. св. ст. 242).

Це добре, що “брати-вовки” слухались свого брата Францішка і виносились далі, але що вони там в тих “ дальших сторонах” робили? Чи там воно вже сиділи спокійно, чи розпочинали робити шкоду іншим, які кляли не тільки Францішкових братів, а й самого Францішка за те, що він їх наслав на них. Це не штука вигнати вовків з одної шкоди в другу, але це була б штука, коли б святий навчив тих своїх братів істи траву, замість худоби.

Такі нісенітниці писати про своїх святих могли тільки люди, що найменшого поняття не мають про святість. А, однак, католицька церква одобрила ту писанину і рекомендувала читати всім своїм вірним. Це, мимоволі, наводить на думку, що католицьке духовенство було тоді дуже непрактичне. Бо ж, якщо святий Францішок мав таку владу, що дике птаство та дика звірина його слухались, як свого брата, то напевно ще краще слухались би його домашня птиця і звірята. Він міг приказувати, щоб птиця краще неслась, робоча худоба щоб краще працювала, а призначена на м'ясо — щоб краще кормилася. Від цього була б велика користь для католицької церкви. Тому то треба було поставити Францішка не ігуменом в монастирі, а генеральним начальником усього церковного безсловесного братства по хлівах.

Отакі то “святі” думки наводять ці католицькі байки про їхніх святих.

А ось, інший святий Пилип Нерій “коли спостерігав, що народ його за святого уважає, навмисне чудасії з себе показував, щоб те переконання знищiti. Він скакав перед церквою, пив на вулиці з бочки (не написано, що пив), з'являвся в рясі, надітій навиворіт і тією, ніби, легкістю наражував себе на посміховище в людей” (Ж. св. ст. 219).

Хто ж то бачив, щоб справді святі таке щось виробляли? Це ж не пасує поважній людині та ще й святій, робити з себе блазня і смішити людей. Притім, Слово Боже забороняє чинити такі речі, за які нас дурнями називали б (1 Кор. 14: 23). Ми маємо світити як те світло, нашими добрими вчинками та бездоганним життям, щоб люди бачили це, прославили Отця Небесного (Мат. 5: 16, Фил. 2: 15). А цей святий замість будити в людях побожні почуття та викликувати славу Богу, він підбивав їх на сміх та на глум над собою такими глупими жартами та блазнюванням; це є також гріхом (Єф. 5: 4).

Господа Христа, Його апостолів й інших святих першої християнської церкви, народ такожуважав за святих, але ніхто з них ніколи блазнем не прикидався, щоб знищити про себе добре враження у людей. Навпаки, коли римський проконсул Фест сказав був раз апостолові Павлові, що він з великої науки дуріє, той рішуче заперечив цьому. (Дії 26: 24 — 25). Отже, хіба тільки католицькі святі можуть робити з себе таких блазнів, але справжні святі ніколи нічого подібного не зроблять.

Про святу княгиню шлеську Ядвігу читаємо, що вона ходила бoso. “Коли ж її сповідник приказав їй конче носити черевики, вона святым викрутом носила їх біля пояса під плащем, а коли він її докоряв за непослух, вона покірно показала йому, що носить їх завжди згідно з приказом і одночасно благала, його, щоб не змушував її носити їх на ногах” (Ж. св. стор. 306).

Цікаві ті “святі викрути”. Не надаремно поляки видумали приказку: “Кажди свенти ма свое викренти”. І напевно всі ті викрути також святі? Отже, бачили ми вже “святе хитрування”, “святе лицемір’я”, “святе блазнювання”, “святу брехню”, а тепер маємо “святий викрут”. Зобачимо ще багато святих католицьких чеснот, від яких порядним людям аж моторошно стає. І ми можемо запевнити католиків, що ті всі “святі викрути” заведуть їх, разом з їхніми святыми, до загибелі.

Не написали якось, що та свята княгиня ще танцювала бoso по снігу, або хоч скакала, як попередній святий Пилип Нерій.

Однак дивачка була та свята княгиня; хто ж то бачив таке, ходити бoso, а черевики біля пояса носити? Вже краще змудрувала друга свята, також княгиня польська Кунєгунда. Ця також любила ходити бoso і її також її сповідник заборонив ходити без черевик. Вона тоді повирізувала в черевиках підошви і все одно ходила бoso, хоч ніби і в черевиках. Коли сповідник довідався про це, наз-

начив їй покуту: щоб повісивши черевики на ший, сиділа так з ними якийсь час на землі. Свята пані покірно виповнила ту покуту” (ст. 411).

Але ця свята, то вже вжила не тільки “святий викрут”, а “святе ошуканство”. Бо ж таки ошукала свята свого сповідника; ходила ніби в черевиках, а підошви вирізані. Але той також мав добрі очі і спостеріг, що черевики якось розлазяться на ногах і не лежать якслід. Отже, він викрив обман і покарав святу княгиню, та й ще як? Він зробив потіху для цілої парафії: бо ж сидяча під церквою на землі княгиня, та й ще з черевиками на ший, це не щоденне з’явіще!

Хоч все це виглядає направду смішно, то є в тім однак тяжка трагедія. Бож не можна добачити в тім усім чистої розумної євангельської святости, а бачимо середньовічну аскетичну темноту і духову глупоту. Де ж то бувало, щоб свята ходила з черевиками при поясі, то сиділа під церквою з черевиками на ший; то знову святий скаче і одежду вивертає, то знову братается з худобою? Постає вражіння, що в них щось в голові не в порядку. Одна тільки ще є надія, що може вони цього і не робили, а їхні біографи це все видумали. Бо хоч ті біографи також духовні, як, наприклад, Петро Скарга, але вони не святі; бо в католицькій церкві духовні можуть бути і не святі, то вони свободно могли обріхати своїх святих і понаписувати про них такого, чого і не було. Однак, їхні книги затверджені католицькою церквою, а то значить, що всі ті блазнювання і дивацтва, ті викрути і обмани, і всю іншу глупоту, католицька церква уважає за вияв святости. Яке то жахливе і перекручене поняття! Воно не тільки не приносить благословіння і не будить охоти до наслідування, а відпихає людей. Така святість могла мати послідовників тільки в середньовічних темних часах. Я певний, що сьогодні не тільки з іншовірних, але ніхто із свідомих і інтелігентних католиків, не захотів би бути таким

святым, якими нам їх описали їхні біографи. Але довідаємося ще більше.

VI.

СПОСОБИ ОСВЯЧЕННЯ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

1. ЗАСЛУГАМИ

Католицькі святі не служили Христові безкорисно, з любови, а за винагородження. Вони і спасіння, і вічне життя намагались самі собі заслужити. Візьмемо для прикладу кілька цитат із “Життях святих”:

Про Івана Францішка читаємо, що він “скоро збагнув, що ні на що інше Господь Бог створив нас тут, як на те, щоб ми **вислуговували** собі щасливу вічність” (Ж. св. ст. 327).

“Святий” Іван Канти “щоденно звершав пресвяту “оффіру”, щоб від світських пожадливостей міг відірватись, а вічне життя **заслужити**” (Ж. св. 339).

“Свята” Саломея, княжна польська “виріклась усяких розваг і пустих балачок, а волосяницею покрита, ідучи за Господнім хрестом, до вічного, правдивого життя скарбила собі **заслугу**” (Ж. св. стор. 570).

“Святий” Францішок Ксавері вмовляв хворим “терпеливість, піддання волі Божій, побожність і потішав їх надією **заслуги** вічного життя за дочасні короткі терпіння” (Ж. св. ст. 233).

І так далі, — заслуги і заслуги без кінця, а про заслуги Ісуса Христа для нас нема і згадки. Притім для тих заслуг, в поняттю католиків, не треба якісь надзвичайних зусиль; вистачить, коли людина “відірветься від світських пожадливостей”, “виречеться пустих балачок і розваг, і наложить волосяницю” і, накінець, як “буде хворіти терпеливо

і побожно". Отже, як бачимо, досить дешево заслуговується спасіння у католиків.

Але згідно зо Святым Писанням, спасіння зовсім заслужити не можна (Рим. 10: 1 — 3), бо воно є даром Божим і дається з ласки, по вірі, а не за вчинки (Єфес. 2: 8 — 9; Рим. 11:6; 3: 23 — 24; 5: 18; 6: 23; 9: 30 — 32; Гал. 2: 16 — 21). З наведених текстів Святого Письма ясно видно, що спасіння, чи вічного життя, чи оправдання не можна заслужити. Сутність спасіння є в тім, що Христос не тільки рятує нас від погибелі, але спасає також від гріха, — причини погибелі (Мф. 1: 21; Лук. 1: 77; 1 Петра 2: 24). І Бог не ради наших заслуг прощає нам гріхи, а ради Господа Ісуса Христа (Дії 10: 43; 13: 38 — 39; Єф. 1: 7; Кол. 2: 13). А тому то, хто силкується заслужити спасіння, той відкидає Божий дар, погорджує Христовою жертвою, якою Він відкупив нас і заслужив нам прощення, а через те така людина тяжко грішить. Бо ж виглядає воно так: Бог дарує нам спасіння через заслуги Христа, а людина відкидає той дар і як би каже: "Не треба мені, Боже, Твоєї ласки, я й сам собі заслужу спасіння!"

Коли б спасіння справді можна було заслужити, та й ще так легко, як католики учать, то жертва Христа була б надаремна (Гал. 2: 21). Коли ж Спаситель життям Своїм заплатив за наші гріхи, то що ми ще рівноцінного можемо додати до тієї ціни? Притім, коли б ми потребували ще доплачувати до плати Христової, то значило б, що та заплата не вистачаюча. А тим часом Христос навчає, що коли б ми дійсно виконали все, що вимагає від нас Бог, то й тоді маємо казати: "Ми слуги нікчемні, бо зробили ми те, що повинні зробити були" (Луки 17: 10). Яка ж, згідно з цими словами, може бути заслуга? Адам був створений безгрішним. За один гріх він був вигнаний з раю. І того одного гріха Адам не зміг зліквідувати заслугою, щоб вернутися в рай. Які ж тоді потрібні заслуги, щоб пе-

ревершити мільйони гріхів? Ні, коли ми робимо добре, ми робимо тільки те, що треба, а тому нічого не заслуговуємо, коли ж робимо зло, це накопичується як великий тягар на душі (Пс. 38: 5). А тим часом, “нема на світі такого праведного чоловіка, щоб чинив добро, ніколи не грішивши” (Єккл. 7: 20). Тому, коли хто й чинить добро, то притім і грішить; і через те “вся праведність наша — як поваляна одежда” (Іс. 64: 6) і тієї “поваляної одежі” не можна вимити власними заслугами, а тільки кров’ю Ісуса Христа (Об’явл. 7: 14).

Отже, вся праведність і святість католицьких святих також є нічим іншим, як тільки поваляною одяжою. В ній вони в Царство Боже не ввійдуть і самі вони своїми заслугами ніколи її не вичистять. Спасіння треба прийняти від Бога як дар, а служити Богові треба з любові а не за плату.

2. САМООЧИЩЕННЯ

Трудно собі уявити часами, які темні поняття про духовні справи були у католицьких святих. Багато вони знали самі про себе, але нічого не знали про діло спасіння, вчинене Христом. Ось, вони цілком не знали, як і чим очищаються і обмиваються гріхи.

Читаемо, наприклад, про Маргариту, шотляндську королеву, яка при своїй смерті довідалась, що її муж і син згинули на війні. Тоді вона зідхнула і сказала: “Хвала і подяка Тобі, Всемогутній Господи, що Ти допускаєш мені при смерті такий жаль і смуток терпіти, бо цим Ти бажаєш гріхи мої очистити” (Ж. св. ст. 447).

З цього виходить, що гріхи очищаються не терпінням і кров’ю Ісуса Христа, як вчить Святе Писання, (Тит. 2: 14; Євр. 9:14; 1 Івана 1:7) а власним терпінням людини.

Варто також зауважити, що “свята” висловила свою думку на смертному ложі, на якому вона спо-

дівалась, що ті останні її терпіння допіро очистять її гріхи. Це означає, що до того часу, цебто до самої своєї смерті вона жила в гріхах і смерть Христа її не очистила. Аж допіро смерть її чоловіка та сина й її власні переживання, змогли очистити її від гріхів. І таку єресь католицька церква підтримує! Адже ж мусіла та “свята” королева мати хоч трошки свідомості, що раз її чоловік і син пішли на війну, вбивати інших, то це цілком натулярно, що й іх вбито. То ж Сам Спаситель сказав: “бо всі, що візьмуть меча, — від меча і загинуть” (Матв. 26: 52). То яка ж в їх смерти могла бути заслуга для королеви?

Або ось ще: був один розпусний чоловік Яків, якому “свята” Катерина Сиенська виблагала опам'ятання, так що сповідю, і правдивою гострою покутую обмивав свої минулі гріхи (Ж. св. ст. 394).

Отже, знову бачимо, що правдиве джерело очищення гріхів залишено, а звернено до джерела, яке гріхів не очищає. Бо коли сповідь і гостра покута очищають гріхи, то і Юда мусів би бути очищений. Він висповідався і таку гостру покуту собі завдав, що аж життя позбавився, однак і католики вірять, що він загинув.

Ні, помиляються католики; бо нема людських засобів для знищення гріха. Тільки кров Христа обмиває від гріхів (Об'яв. 1:5; 7: 13 — 14).

Та ось ще один приклад: Іван Канти, професор Krakівської Академії, подорожував на піхоту до Палестини і до Риму, при тім говорив: “**Tі подорожі є моїм чистилищем: в них мої гріхи обмиваю**” (Ж. св. ст. 339).

Цікаво було б запитати того “святого” професора, чи всяка подорож обмиває гріхи, чи тільки до Палестини і до Риму? Наприклад, коли б людина зайшла на піхоту в Сибір, та й ще в кайданах, або в Індію, чи до Лондону, чи така подорож обмиває гріхи? Ми ось тепер, під час муналої війни (1939 — 1945), бачили марші полонених і в'язнів концен-

траційних таборів. Такого чистилища, яке вони пережили, то напевно ніколи не пережив “святий” професор. Сотки їх вмирали на ходу, або падали в знемозі й іх дострілювали. Чи така подорож обмиває гріхи?

Ні, помиляється професор, бо коли б усякі подорожі обмивали гріхи, то всі волоцюги були б святі; але, знов, коли б обмивали гріхи тільки подорожі до Палестини і до Риму, то святыми були б тільки професори, бо де ж зміг би здобутися на таку подорож звичайний бідний селянин чи робітник.

Шкода, що той “святий” був професором Академії, а не знав, як і чим гріхи очищаються.

3. САМООСВЯЧЕННЯ (АСКЕТИЗМ)

Один, з найбільш популярних способів самоосвячення катол. святих, це — самокатування. Цей спосіб не тільки не біблійний, але просто варварський. І, однак, папи і взагалі вище духовенство не тільки толерували його, але підтримували та вмовляли, що це конче потрібне для освячення. А самі догоджували собі, як могли. Тому й не диво, що блазень папи Лева X, часто любив приказувати: “Вживаймо, святий отче, бо все інше — дурниці!” І мав він підставу так казати, бо бачив, як той папа, дійсно, вживав. Він довживався до того, що був би згинув від сифілісу, коли б його не поспішили були отруїти ті, що хотіли зайняти його місце.

Таким чином вище католицьке духовенство ви亞вило себе справжніми фарисеями, що понав'язували тяжкі тягарі на рамена своїх “святих”, самі ж і пальцем не хотіли їх рушити (Мат. 23: 1-4). Попробували б вони, ті сліпі вожді сліпих, як то добре так себе катувати, то напевно заборонили б такого самоосвячування.

Отже, вернімося до “Життя святих”, і прочитаймо кілька уривків, то зобачимо, як жахливо мор-

дували себе ті нещасні “святі”. Алойзи Гонзага “зимою не позволяв в себе вогню розпалювати, спав на твердій постелі, або кусні дерева клав під простирадло; не маючи змоги дістати волосяниці, остроги під убранням носив, які йому жорстоко ранили тіло. Постив три дні на тиждень, споживаючи тільки кусок сухого хліба, а в інші дні так мало їв, що обід його майже лота не важив (Лот=біля 16 грамів, докладно 1/32 фунта). В старості і хворобі просив, щоб його інші сікли (били різками) від голови аж до стіп” (Ж. св. ст. 40).

Розгляньмо це несамовите явище, проаналізуємо його сенс. Самозрозуміло, що людина на невигідній постелі та ще й в холоді не виспиться. Але чи ж через це невиспання людина стане святішою? І чи ж справді фанатики католики того не знають, що святість розвивається не з зовні, а з середини; не в тілі, а в дусі, і не через мордування тіла, а через глибоке роздумування і застановлювання над своїм положенням? Ясно, що такий невиспаний і змучений чоловік не є в стані думати про щонебудь, хіба тільки про відпочинок.

Також, який сенс ранити себе острогами? Чи не простіше було б взяти покалічiti себе ножем? Чи остроги хіба ліпше освячують, як ніж? Тож ідея власне полягає на тому самоскаліченні. Бо ж знав хіба той фанатик, що ті остроги покалічать його? Навіщо ж ця церемонія з острогами? Порізався б на тому місці ножем, і по всій церемонії! “Так, — скажуть католики, — але ножем порізався б скоро, а остроги муляли, обдирали шкіру і влазили в тіло поволі; таким чином, мучили довше, бо ж вохи були ношені замість волосяниці”.

Слушно, але яка ціль волосяниці? (Волосяниця, це сорочка, зроблена з кінського або іншого твердого волосся, носилась на тілі і колола його, і гризла. Словом, вона мала умертвляти тіло). Зрозуміло, що в такій волосяниці людина почуває себе так, як би мала на собі повно вошей, блох та інших

паразитів, або жорстоку коросту. Отже, вони могли б з поводженням замінити волосяницею, і в жодному разі їх діяння далеко більш подібне до діяння волосяниці, ніж діяння острог. Цікаво, що волосяницю одягали вже в Стар. Заповіті ті, що обманювали людей (Зах. 13: 4). Це були фальшиві пророки. Здається, що й католицькі “святі” не ліпші від них.

Значить, ідея волосяниці знов таки полягає на тому, щоб не давати спокою людині; щоб вона чухалась, здригувала, понизувала плічками, не виспалає і щоб якнайбільше зробити їй обидливим життя. Чи католики уявляють собі, що людина буде щораз святішати, як буде відчувати, що її немов би тисячі вошів гризуть і, притім, коли буде чухмаритись вічно? Ні, кохані католики, такі почування і викликані ним дії не освячують людини.

Також щодо постів і голодування. Пости, правда, рекомендуються Словом Божим, але вони не мають нічого спільногого з голодуванням. Бог хоче, щоб люди їли і насичені були, та Бога хвалили (Пс. 22: 27). Люди Біблії постили тільки в виняткових випадках. Під час великого покаяння, як ниневійці (Йон. 3: 4 — 10); під час великого смутку (1 Сам. 31: 8 — 13, 2 Сам. 12: 15 — 23); під час великої небезпеки (Ест. 4: 3, 16); перед великим підприємством (Дії 13: 1 — 3); під час особливої молитви (1 Кор. 7: 5). Трьох тільки людей, описаних в Біблії постили по одному разу в житті по 40 днів, це Мойсей, пророк Ілля й Спаситель наш Христос. Інші пости не сягали вище 7 день. Більш постити без особливої Божої підтримки, не можна було, коли взяти під увагу, що піст в біблійному розумінні, це повне стримання від їжі. Згори назначеного часу для пощення Святе Письмо не знає, це вже видумка пізніших віків, як рівнож видумкою є те, що під час посту не можна їсти скромного, але можна пісне. Не один хотів би їсти те в м'ясниці, що папа римський, або католицькі єпископи ідять в піст.

Отже, біблійний піст і сліду не має в собі ідеї виголоджування, як це чинили католицькі святі. Він не має висушувати і ослаблювати наше тіло. Згідно з науковою Христа, то ніхто з оточуючих нас не повинен навіть знати або пізнати, що ми постимось (Мат. 6: 16—18). Це мусить бути приватною справою людини або родини і найдалі може сягнути до місцевої громади. Пости католицьких святих — це було поступове самогубство, що не є вже освяченням, а страшним гріхом.

Трудно також збагнути, яка ціль є в самобичувані? Нема на це в Св. Писанні не тільки ані одного прикладу, але й найменшого натяку. Правда, є один приклад, коли люди під час молитви з релігійних побуджень різали себе ножами і кололи списами, аж кров текла з них; але то були погани, пророки Баала (1 Царів 18: 26—28). Притім підкреслено, що то був їх звичай. А тому то, ми такого звичаю не можемо знайти ні в Старому, ні в Новому Заповітах, але довідуємося з історії релігій, що звичаї, як самобичування, так і взагалі тортуровання себе були і ще й тепер є в поганських народів. Отже, ясно, що католицькі “святі” перейняли ті варварські звичаї не від святих Божих, а від поган.

Але вернімся ще до “святих”, та приглянемося, як вони освячуються. Про “святого” Антоніна читаемо, що він “правила досконало заховував. Волосяницю носив і часто ще й залізний пояс з колючками вкладав на тіло, а мотузками часто дисциплінував себе, (цебто бив). Голі дошки служили йому за ліжко” (Ж. св. ст. 61).

Отже, цей “святий” був практичніший від попереднього і суворіший. Бо той острогами калічив себе, які носив замість волосяниці, а цей і волосяницю мав, та й ще залізного пояса з колючками носив. Мусіли, однак, ці колючки бути дуже короткі, щоб до живого тіла не дістати. Добре також те, що він був обов’язковий і “правила доско-

нало заховував”, тільки що йому це ніякої користі не дало. Бо люди навидумували різних правил, а Бог іх не уважає (Іс. 28: 10, Мар. 7: 1 — 9). Коли б він так досконало заховував Божі заповіді, то ді б він справді був святым, але певно, що не католицьким, а євангельським, і тоді він не потребував би сам себе мордувати, — тоді його замордувала б “свята” католицька інквізиція.

“Свята” Клара пости встановлені заховувала, на тверdomу лягала спати, кладучи під голову поліно, носила волосяницю з кінського волосу з вузликами” (Ж. св. ст. 399).

Ця “свята”, як видно, любила поїсти, бо пости тільки “встановлені” заховувала, але спати, дивачка, не позволяла собі тоді, коли людина власне у сні є найсвятішою. Найчастіше буває, що власне у сні Господь промовляє до людини (Йов. 33: 15 — 18). Сон вірних Богові і працюючих має бути солодкий (Прип. 3: 24, Єккл. 5: 11), а де ж буде солодкий сон з поліном під головою?

“Свята” Маргарита, королівна мадярська, по 12 роках вже ланцюгом острим залізним катувала себе. Лягала спати на землі з каменем під головою (Ж. св. ст. 445).

Ця “свята” вже цілком перебрала міру: замість мотузками, чи різками, била себе ланцюгом. Це вже занадто жорстоко! Цікаво, скільки вона жила? Бо ж бити себе ланцюгом, спати на голій землі (легко простудитись), та ще й з каменем під головою, на це треба кріпкого здоров'я, щоб довго витримати.

“Святий” Антон з Падуї (в Італії) “так був змучений постами, що, йдучи, заточувався, і вітер ним хитав” (Ж. св. ст. 57).

Бідний мученик! Шкода, що він родився в Італії і не в наші часи. Коли б він попав до большевицького або німецького концентраційного табору, там би він виглядав так само і гріха не мав би. Гріх мали б його мучителі, а так він стався сам собі катом.

А треба всім знати, що Бог не робить різниці, чи людина мучить другого, чи себе; так само, як не робить різниці в тім, кому людина життя відбирає: другому чи собі. Душогубство і самогубство є одинаковий гріх. Одинаковий також гріх убивати людину зразу, чи замордувати поступово, наприклад, заморити голодом. Таким чином “святий” Антон не тільки немає жодної заслуги в своїх муках, а має тяжкий гріх.

Належиться підкреслити, що таких випощених нещасливців можна ще й сьогодні багато спіткати в Індії й Китаю. Непомірні пости це типове явище будизму. Але будисти прямують до нірвани (нірвана — згасання, ніщо), а християни до життя, яке вимагає сили, праці і здоров'я. То навіщо ж католицькі “святі” наслідують будистів?

“Святий” Гутляк “ячмінний хліб і каламутну воду раз на день споживав” (Ж. св. ст. 278).

В диво впроваджують нас ці католицькі “святі”. Що інший “святий”, то якусь іншу комедію видумує. Ось цей освячувався тим, що пив “каламутну воду”. Хто ж то таке бачив? То ж навіть худоба і та шукає чистої води. Навіщо ж цей дивак пив каламутну, чи йому вже чистої забракло? Хіба святі стануть святіші, якщо будуть бруд пити? Ні, Біблія каже, що митися треба в чистій воді, не тільки пiti (Євр. 10: 22). Бог докоряє Своїм вівцям, що пили чисту воду, а для інших каламутили (Єзек. 34: 17 — 19). На новій землі, в Царстві Христа буде чиста вода (Об. 22: 1). Господь зо Своїх джерел дає чисту воду до пиття і нам дав таку природу, що вона інстинктивно відвертається від помий. Звідки ж католицьким святым прийшла така дика ідея до голови, що власне треба робити навпаки, наперекір Божій природі і дар Божий треба зіпсувати? Як не додасть святості людині те, коли він викупаеться в

болоті, так тим більше не освятиться людина тим, коли вона того болота нап'ється.

Далі читаємо, що “святий” Францішок з Асижу “рідко коли що вареного їв, в одній сукні терпів ход, на голій землі лягав спати, а їжу свою посыпував попелом” (Ж. св. ст. 241).

Отже, цей ще й “святого” Гутляка перевершив. Що за дики уподобання й які несамовиті поняття в тих “святих”. Бог дає нам чудові дари Свої, різноманітні смачні і чисті овочі землі, щоб людина з вдячністю споживала собі на здоров’я (П. Піс. 5: 1, Єрем. 2: 7, Дії 14: 17, 1 Тим. 4: 1 — 5). А людина в незмірній своїй глупоті нищить дари Божі і вважає це за акти освячення! Уявіть собі, що ви бачите людину, яка єсть розкішні солодкі черешні, яблука, сливи, помаранчі і все це посыпає попелом. Чи ви це признали б за доказ святої чи глупоти?

“Свята” Ядвіга, княгиня Шлеська “в пости споживала сухий хліб часто ще й посыпаний попелом. Під суконкою носила гостру з кінського волосу воlossenяницю. Зимою і літом легким тільки законним плащем окрита, терпіла найбільші холода, довго перебуваючи в церкві; черевиків навіть не хотіла носити, але бoso по снігу і по холодному паркеті в церкві ходила. Спала на дошках або на землі. Не задоволюючись такими покутами, приказувала ще себе дисциплінувати (бити) і просила сестер, щоб не жалували рук. Демунда, довірена її, найчастіше була до того вживана і сама заливалась слізами, б’ючи Ядвігу аж до крові по її приказу” (Ж. св 306).

Дивна мораль тих “святих”! Самі себе мордують, та ще й інших змушують на те саме. Згідно з Святым Писанням биття є гріхом (Іс. 58: 4, Матв. 24: 48 — 51). Всяке биття походить з ненависті, а тому б’ючий є завжди злорошеною людиною. Навіщо ж “свята” змушувала на гріх свою приятельку?

“Так, — скаже католик, — бити зо злости — то гріх, але бити по приказу та й ще того, хто приказує, то не буде гріха”

А коли б та “свята” княгиня приказала себе забити, чи щось інше, чи то також не було б гріхом? Ні, друже католику, думай послідовно і зrozумій, що те, що є гріхом, завжди буде гріхом, чи воно виконується по приказу, чи з власної ініціативи і чи над другим, чи над собою, не робить різниці.

“Свята” Катерина Сиенська тільки хліб і сиру городину їла, на голих дошках спала і то четверть години на добу. Носила волосяницю і оперізувалася залізним поясом з гострими колючками. Три рази на добу бичувала себе залізним ланцюжком так, що кров текла аж на підлогу, а коли їй те заборонено, опарила себе гарячою водою, від чого ще більше страждала ніж від бичовання (Ж. св. с.392).

Тут хіба вже духовні біографи таки пересолили. Бо то є фізично неможливе, щоб людина могла витримати сплячи тільки четверть години, цебто 15 хвилин на добу. Це можна витримати дві-три доби, а потім людина буде падати з ніг. Коли б кто з католиків не вірив, нехай попробує; таку пробу зробити не є гріхом.

Також трикратне самобичування ланцюгом, — неможлива річ. Зрештою, залежить, як це довго продовжувалось. Бо ж, уявіть собі, три рази на добу розбивати наново свої рани і втрачувати стільки крові, цього взагалі довго не можна перенести і можна справді важко захворіти.

Накінець, опарилася ще гарячою водою і то на вмисне. Чи ж то вияв святості? Та це ж остання глупота! Так жахливо катувати себе, то навіщо ж людина буде здатна тоді? Ніяк це не міститься в здоровому розумі, щоб “святі” робили такі дурніці. Також це ніяк не пасує до євангельського поняття про святість! Ні, ні, такі речі можна було зустріти тільки в поганських релігіях, які часто представляли людям Бога жорстоким і кровожерчим. Але наш Бог, Отець милосердний і добрий чи ж може вимагати такого страшного знущання

людини над собою? А тому дійсно католицькі “святі” подібні до поганських подвижників, а не до християнських святих.

А ось ще картина: “Святий” Арнульф “раз, вийшовши з келії, викопав собі під церквою яму, де вода з даху капала і в ній довго на холоді і в нужді пересидів, аж поки до своєї келії вернувся” (Ж. св. стор. 73).

Що мав на думці цей дивак, копаючи собі яму під окапом? Хіба свідомо він розраховував, що вода з даху буде ллятися на нього і освячувати його? Але вода з даху переважно ллеться брудна. Отже, бачимо, що католицькі “святі” мали спеціальне уподобання до попелу і брудної води. Попелом їжу посипали, а брудною водою запивали. А цей рішився ще й душ собі зробити з брудної води, та ще й сидячи не в ванні, а в ямі, де мусіло зробитися з неї болото. От так догодив собі! Це ж рівняється тваринним пожадливостям!

“Святий” Ельфег “на самого себе завзятий був; зимою, в велиki морози, стоячи ногами в зимній воді, одною сукнью покритий, вночі чинив молитву аж до ранку. При столі, як сів, так і відійшов, часто через пости нічого не ївши; для того мав так висушене тіло, що через його долоні світло просвічувалось” (Ж. св. ст. 167).

Тут не цілком ясно, що думав біограф під словом “великі морози”? Бо ж відомо, що в великих морозах вода замерзає, а це значить, що ноги “святого” мусіли обмерзнути льодом і в тому льоді, немов би в особливих кайданах, “святий” мусів простояти цілу ніч, не маючи змоги рушити ногою. Скажіть, католики, по совісті, чи є то можливе і чи можна такими ногами після того ще ходити? Ще більше скажу. Чи може людина, одною сукнєю прикрита, простояти босими ногами в льоді без руху цілу ніч на “великому морозі” і рано ще бути живою? Ясно, що ні. Кожна, найсильніша навіть людина, в таких умовах безумовно замерзне. То

яким же чудом міг витримати щось подібного ви-
сушений, як тріска, “святий” Єльфег? Він же на-
віть крові не мав, яка б його гріла.

Ясно, що або “великого морозу” там цілком не
було, або він стояв у тій воді не на дворі. Так чи
інакше, то “святий” біограф написав грубу непра-
вду, а католики, не думаючи, вірять в такі байки.

Св. Боніфат “тільки в неділі і четверги їв; ча-
сом по тернах і кропиві качався, мордуючи моло-
де тіло” (Ж. св. ст. 116).

Католики, уявіть собі голу людину, яка качаєть-
ся по тернах і кропиві, шкіра в неї вся поколена,
пороздирана колючками терну, окривавлена; де-не-
де колючки, відломившись, позоставались в тілі, а
від попарення кропивою, понабігали пухирі. Ска-
жіть, католики, така людина подібна до “святото”,
чи до божевільного? Така людина більш подібна
до тих біснуватих, описаних в Євангелії, що кида-
лись в огонь і в воду та товклись об каміння (Ма-
твія 17: 15; Марка 5: 5). Яка ж то жахлива глу-
пота! А, однак, цікаво, що той “святий” робив із
загнаними в тіло колючками терну; чи повитягав,
чи чекав, аж самі вигниують? На нашу думку, дале-
ко було б практичніше, якщо вже конче те “мо-
лоде тіло” треба було за щось мордувати, поколо-
ти себе шилом в келії та попаритись нарваною кро-
пивою, щоб хоча люди не бачили. Це було б та-
кож більше гигієнічно і не задавало б стільки пра-
ці з витягуванням загнаних тернин. Особливо му-
сіло бути чимало мороки, коли ті тернини повлази-
ли десь на плечах та на спині. Тоді він сам напев-
но повитягувати їх не міг, а змушений був просити
інших, щоб помогли та стали свідками дурощів
того “святого”.

Далі читаємо про “святого” Андрія, але не апос-
тOLA, бо апостол Андрей, то був справді святий. А
цей Андрій, то був лише “католицький святий”.

Цей Андрій у великий піст з’їдав тільки 40
горіхів (цефто, по одному на день), за те від пос-

ту й надмірного умертвлення млів, якщо куди виходив, так що ангол мусів тоді приносити його до келії. Після праці улаштовував собі такий відпочинок: мав пня, довкола обтиканого гострою тростиною, на якому, сидячи, відпочивав. А коли на яку-будь сторону схилявся, заснувши, то падаючи на ті вістря, будився. Притім зробив собі з дерева вінець, на якому прив'язав чотири камені з чотирьох боків і так в нім, сидячи, спав. Як тільки на котрийсь бік перехилялась сонна голова, камінь вдаряв в неї і зараз його збуджував. Коли вже помер і хотіли його обмити, то знайшли на нім мосяжного ланцюга, який так вже впився в тіло, що шкіра над ним зрослась і тільки вузла було видно” (Ж. св. ст. 348).

Чи це не нещасний мученик католицької духовної темноти і глупоти? Як тяжко працював він на своє спасіння тоді, коли Спаситель сказав: “Прийдіть до Мене всі, працею зморені та перетяжені,— і Я дам вам спочинок!... Візьміть ярмо мое на себе і навчіться від Мене... Бо ж ярмо Мое любе, а тягар Мій легкий” (Мат. 11: 28—30). Та не було кому того нещасного скерувати до Христа, щоб він від Нього навчився, як спасіння придбати і як Богові служити. А то замордовував себе, бідачисько, надаремно, бо ж все одно, щоб людина не робила, то спасіння не дається по ділах, а дармо, з ласки (Єф. 2: 8—9). Бо ділами навіть Божого закона не буде оправдана жодна людина, то що вже казати про діла закону людського? (Гал. 2: 16). Те ж, що робив цей бідний Андрій, не має нічого спільногого з науковою Євангелією. Ось, коли ми читаємо писання браманів (святі книги індусів), то з них довідуємось, що для того, щоб звільнитись від тягару існування і злучитись із “Само-Існуючим” чи з усе наповнюючим духом, то людина мусить пройти силу силенну покут, постів, різних мук, паломництв, бичувань і ритуальних очищень. Тому в Індії можна було бачити жахливі сцени: то побожні індуси

висять на залізних гаках, заткнутих в спину чи зачеплених за ребрину, то ходячих по гострих цв'яхах, що пробивали стопи наскрізь, то порізаних ножами, то з піднесеними догори руками, де вони й всохли в такому положенні від постійного тримання їх догори, то зі стуленими п'ястуками так довго, що нігти попроростали через долоню, то вічно мовчазних або пильно глядячих на сонце, від чого сліпли, то худих як скелети від постів, — і так без кінця. Словом, цілком як у католицьких “святих”. А тому нема ніякої різниці, коли читати життєпис католицького “святого” чи індуського саду, (саду святий). Їхні духовні світогляди, поняття Бога і способи освячення — однакові.

Цікаво підкреслити, що всі поганські релігії займаються ніби справою духа, а всю свою увагу звертають на тіло; катують його і мучать, допроваджуючи його до хвороби, забуваючи мудру приказку: “в здоровому тілі й здоровий дух”. Точнісенько так само роблять католицькі “святі”.

Зате Євангелія — то правдива наука релігії духа. Вона учитъ нас, щоб не фізичними засобами перемагати тіло, а Духом Святым, живучим в нас (Римл. 8: 1 — 17). Притім умертвляється не саме тіло, а вчинки тілесні (Римл. 8: 13), члени гріха (Кол. 3: 5 — 14) пожадливості тілесні (Гал. 5: 16-18, 24 — 25). Християнин співрозп'ятій з Христом, вмер для гріха і гріх не має в нім своєї влади (Рим. 6: 6 — 13). Ми не потребуємо мучити і нищити наше тіло, як це чинили поганські й католицькі “святі”, а краще здорове тіло, вільне від поганих звичок і гріхів присвятім Богові на службу (Рим. 12: 1) А то бідні ці католицькі святі цілий час воювали з своїм тілом і гріхами, які в них сиділи, а Богові служити не мали коли.

Але не можна поминути ще одного “святого”, в описі про котрого є один цікавий момент. Це “святий” Домінік, званий Панцерником від того, що вложив на себе залізний панцир, щоб йому було

тяжче. Панцир той носив він на волосяниці, або на тілі. Потім окував на себе ще два залізні обручі на стегнах і два таких же на раменах, які йому сильно докучали і рани на тілі робили. Кожного дня він два рази Псалтир співав і при тім бичувався. Пустельники рахували за рік покути (в чистилищі) від правлення тридцять псалмів і на кожен псалом сто бичів. Одного разу “святий” Домінік в протязі великого посту виповнив тисячу літ покути (Ж. св. стор. 147).

Отже, цей “святий” мордував себе так, як і інші, хоч кожен це робив на свій спосіб, але ідея у всіх була та сама, зробити собі життя якнайтяжче, але тут хочемо ще раз висвітлити католицьку брехню, яка скрізь виступає, але тут особливо ясно.

Отже, “святий” Домінік співав псалми і сік себе бичем: один псалом, а сто бичів; і так відспіває 30 псалмів і всипле собі три тисячі бичів і рік покути є зароблений, цебто на рік менше мусить покутувати в чистилищі.

Усе це було б добре, але біда в тому, що великий піст має тільки 40 днів і щоб в протязі сорока днів виповнити тисячу літ покути, то треба відспівати 30 тисяч псалмів і вліпити собі три мільйони бичів. Коли уявимо собі, що “святий” Домінік не спав і не їв, а тільки без перестанку співав і бичувався, то і тоді, щоб осягнути свій надзвичайний рекорд, він мусів відспівати на добу 750 псалмів, цебто п'ять разів проспівати увесь Псалтир і відрахувати собі 75000 (сімдесят п'ять тисяч) бичів. Це виносить майже 53 удари на хвилину. Коли ж взяти під увагу, що він мусів, однак, трохи спати, а потім їсти, та й взагалі відпочивати, тоді винесе на хвилину що найменше 80 ударів. Це фізично неможливо так скоро вимахувати бичем, щоб зробити майже півтора удара на секунду, а ще більш неможливо щоб за ту секунду проспівати майже цілий псалом. Цього, як видно, біографи не взяли під увагу і не завдали собі праці, щоб об-

рахувати, чи таке щось може бути можливим, чи ні? Навпаки, вони, як видно, рахували на темноту своїх читачів і писали таке, щоб робити враження на несвідомі серця. А тепер виявляється неправда. Бо як би хто з католиків не вірив нашому обрахунку, то нехай обрахує сам і нехай візьме бича і Псалтир і спробує, чи йому вдасться вдарити себе хоч раз на секунду і чи вдасться йому проспівати хоч одне речення з псалма. Якщо цього ніхто не потрапить, з теперішніх людей, то як міг це осягнути "святий" Домінік? Він же не був машиною! Ясно, що це звичайна "свята" католицька брехня.

Далі, наскільки цього акту не можна було виконати, настільки такого бичування не можна витримати. Відомо з досвідчення, що рідко яка людина витримує сто бичів, щоб не втратити притомності, а тимбільш ніхто не витримає тисячу бичів. Якже той Домінік витримав щодня по 75 тисяч бичів і то 40 днів під ряд? Чи є то можливим і чи можна в такі байки вірити? А однак ці байки католицька церква пропонує, як найсвятішу й вірну правду. Така то вона вся ця католицька правда!

Ще на одну річ треба звернути увагу. Хто властиво тим католицьким пустельникам зложив таксу, що ніби відспівання тридцяти псалмів і всипання собі три тисячі бичів вистачить за рік покути в чистилищі?

То ж в тій самій книзі описується, що "свята" Катерина Сиенська ніби бачила чистилище і розповідала, що в ньому такі муки, що легче було б всяких катування на світі витерпіти і десять разів в муках померти, ніж пробути там один день (Ж. св. 394)

Отже, коли взяти за підставу данні Катерини і зробити обрахунок, то, щоб вислужити тисячу літ покути, то треба 365 тисяч раз витерпіти всяких катування на світі і 3650000 (три мільйони 650 тисяч) разів в муках померти. То чи ж може бути рівнозначне з тим співання псалмів і самобичування?

З цього бачимо, що католицькі богослови самі

собі перечать, або самі себе ошукують. Вони хотіли б так страшно дорогу річ купити аж занадто вже дешево. Бачимо з цього також, що ані один католицький “святий” не може вислужити собі звільнення з чистилища хоч би на один день, бо ніхто з них не зміг би витерпіти всі катування на світі і десять раз в муках померти. А це власне ще була б дешева ціна, бо ж Катерина розповідала, що це легше було б знести, ніж там один день пробути.

Не знаємо, чи католики додумуються, чому то їхні духовні так жахливо розмальовують те чистилище, а однак дають можливість так легко з нього вибратися. Трохи поспівай, трохи себе побичуй, приходь на богослуження, а найголовніше — давай гроші якнайбільше на церкву, то вона вже все залагодить. Ось, тому то католицьке духовенство й залякує своїх овечок чистилищем, щоб спонукати їх викуплюватися з нього. Але Євангелія про жодне чистилище не навчає, не навчає також про ті гандлярські способи викуплення себе з нього. Спасає нас від гріха і погибелі щире покаяння і сердечна віра в заступницу смерть за нас Спасителя нашого.

Накінець, до способів освячення належиться також паломництво до різних “святих” місць і одвідування гробів “святих”.

Напр., Іван Канти, професор Krakівської Академії, якого ми вже згадували, подорожував на піхоту до Палестини та до Риму, і притім казав: “ци подорожі є моїм чистилищем: в них гріхи мої обмиваю”

Коли такі поняття мають католицькі духовні професори, та ще й “святі”, то ясно, що таке саме поняття мають і учні, і всі католики. Тому вони й не різняться від поган. Бо ж відомо, що в поганських релігіях паломництво відіграє велику роль. Вони також в ньому гріхи свої обмивають. Браманісти подорожують до свого “святого” міста в Індії Бенарес, де є понад 1450 індуських храмів; буддисти і ламаїсти також подорожують до міста Ласси,

в Тібеті, де тільки одних поганських буддийських ченців є понад 18 тисяч; магометани подорожують до Мекки, батьківщини Магомета (біля сто тисяч паломників річно) і до Медини, де Магомет похованний. А поза тим, то кожен край і кожен народ, що вірить не по Євангелії, то має ще й свої “святі” місця; ось як Ченстохова в Польщі, Київ і Почаїв в Україні, Люрд у Франції і т. д.

В усіх цих паломництвах та в одвідуванні гробів “святих” є безумовно чисто поганський звичай. Бо ѹ по сьогодні в усіх поганських релігіях вшановується гроби предків та героїв. І це від них католики і перейняли цей звичай так само, як і багато інших. Бо не могли вони цього навчитися з науки Христа, де написано: “Зостав мертвим ховати мертвів своїх. А ти йди та звіщай Царство Боже”. (Лук. 9: 60). Або таке: “Чого ви шукаєте живого між мертвими?” (Луки 24: 5). Отже, ясно, хто цікавиться мертвими, той сам мертвий духовно. Христа ж там нема, Він воскрес і сидить по правиці Отця. Шукати спільноти з померлими, це спіритизм, заборонений Богом. Оддавання ж чести їхнім гробам і їхньому порохові, є ідолопоклонством.

Крім всього то паломництво пропагується не з релігійних побудок, а з матеріальних. Ми переконані, що коли б усі паломники нараз не дали ні цента (гроша) ніде, а навпаки, пішли б ще до папи в Римі та до єпископів в інших місцях й домагалися їжі та грошей на поворотну дорогу, то напевно при такій ситуації папа скоро оголосив би, що паломництво є гріхом. Але так як духовенство має з нього великі користі, то воно й піддержує його.

Ось, наприклад, в своєму часі в Познані в Польщі, єзуїти намовили одну багату пані, що вона, ходячи в домі чи по городі, може відбути подорож до Єрусалиму до гробу Господнього, при тім може отримати відпуст, назначений тим, хто на піхоту ту подорож відбуде. Вони обрахували, скільки часу вона має ходити, аби повстала належна дорога, а од-

ночасно в Римі вистаралися таки для неї відповідній відпуст. І ось, нерозумна жінка ходить по хаті, по саду, а хитрі єзуїти рясно користали з її багатства та сміялися з неї між собою. Бож тупцю на одному місці скільки влізе, то всеодно, куди хочеш, не зайдеш. Так і тут, хоч би та пані й справді зробила по свому саду таку дорогу, яка б рівнялася аж до Єрусалиму, то всеодно Єрусалиму їй не бачити. Є ж багато таких, що вже стільки виходили, що кілька разів зайшли б до Єрусалиму, а відпустів їм якось не дають. Ясно, чому? Бо єзуїти користи з того не мають.

4. НОШЕННЯ ХРЕСТА ХРИСТОВОГО

Кожна людина хоче, щоб його діла мали якесь доцільне та розумне значення. Коли ж його не вистачає, то людина силкується видумати відповідне значення, щоб виправдатись перед своїм власним сумлінням. Так зробили й католицькі “святі”. Не бачачи сенсу в своїх безглуздих самокатуваннях, вони пояснили собі, що їх страждання — то “двигання хреста Христового” (Ж. св. ст. 234).

Наприклад, про “святу” Марію Магдалину де Паззис читаємо, що вона “роздумуючи про муки Господа, так проникалась ними, що з нею самою те все робилось і ті самі болі досвідчувала, які Господь Ісус терпів; і коли доходило до розп'яття, напружувались її сустави, як би дійсно на хресті була розп'ята і бачили її в тому положенні піднесеною в повітря, терплячу, як би конання” (Ж. с. ст. 466).

Коли б можна було тим католицьким біографам вірити і щоб з цією нещасною “святою” справді таке діялось, то це було б щось страшне. Але ми знаємо, що то все видумана католицька фантазія. Бо те, що католицькі “святі” самі з собою виробляли, це може бути остільки, оскільки вони є в границях людської можливості, але щоб людину мучив Бог, розпинаючи в повітрі, допроваджував до

агонії конання, а сконати таки не дозволив і що це повторювалось багато разів, то в таке щось вірити можуть хіба тільки католики? Бо який же сенс в тих муках Магдалини? Коли страждав Христос, то Він страждав за гріхи людства, а тим самим і за гріхи Магдалини, а завіщо ж страждала ще й сама Магдалина? Притім, Христос перетерпів Свої муки один раз і ними цілком задоволив справедливість Божу, а Магдалина терпіла такі самі муки багато разів, на віщо? Чи мук Христових замало для відкуплення світу? То ж хіба повинні католики вірити, що Христос Спаситель доконав повного відкуплення, заплатив повну ціну за наші гріхи і спас нас цілковито як від погибелі, так і від гріха (Івана 3: 14 — 17, Матв. 1: 21). То для якої цілі Бог допускав би на Своїх дітей ще раз якраз такі самі муки, які вже витерпів Його Син? Яка є потреба в тих муках? Такої волі Божої нема, щоб мучити нас без потреби.

Бувають часом люди, що дивляться, як інші підносять якийсь тягар і самі стогнуть та крекчуть так, як ніби й вони самі підносять його. Однак, ясно, що кректання таких осіб не має нічого спільногого з кректанням тих, що дійсно двигають тягар. Щось подібного мабуть було і з цією “святою”. Во на хоч і напружувалась і інші штуки показувала, то все таки її терпіння не мали нічого спільногого з терпінням Христа. Треба розуміти, що моральні і духовні терпіння Христа багато разів перевищували фізичні. Будучи розп'ятим на хресті, з лиця Христа не пішов кривавий піт, як в Гефсиманії (Лук. 22: 41 — 44), що є доказом, що Спаситель в Гефсиманії терпів більше, ніж на хресті. Ніхто з людей не може збегнути глибини Христових мук і коли б та “свята” хоча одну частину була змушенна їх перетерпіти, то вона б без сумніву не витримала б.

Оповідається про “святого” Францішка з Асижу, що він мав знаки цвяхів на руках і ногах і рану в боці (Ж. св. ст. 243).

Таке явище дійсно буває, воно називається

“стигматизація” і приходить в наслідок нервової хвороби і так званої психічної гіперестезії (Гіперестезія — це надзвичайна шкіряна чутливість, пов’язана з внутрішніми психічними переживаннями). Нема жодного сумніву, що й цей “святий” терпів на цю хворобу, яка сильніші почуття виявляє на шкірі. Отже, вистачить перейнятися не тільки ранами Христа, а будь якими ранами, де б вони не були, як зараз на тих самих місцях в стигматика з’являться подібні знаки. А коли святий Францішок безумовно думав про рани Христові, то знаки тих ран появлялися і в нього. Але це ніяк не є виявом особливої святоності, ані якимсь чудом, а просто хворобою, яка може трапитися не тільки в святої людини, а навіть в дуже грішної.

Однак, згідно з описом Францішка його біографом, видно, що “святий” дуже мало розумів про рани Христа, а тому він думав тільки про п’ять ран. Але він цілком забув про тернового вінця на голові Христа та биття киями по ній. Те биття заганяло в голову Спасителя терня, від чого було багато ран. Не думав він і про старшні римські бичі з металевими кінцями, що глибоко в’ідалися в тіло й розривали його, і якими бичували Христа цілу ніч. О, коли б Францішок був думав про ті всі рани, тоді все його тіло мусіло б покритися ранами. Але й тоді це не мало б нічого спільногого з ношенням Христового хреста.

“Свята” Бригіда, бувши нервово здоровою, не мала подібних об’явів, як стигматизація, а тому штучно старалась бути учасницею Христового хреста. Отже, “вишукувала собі різні терпіння. Крім сталих постів часами гризла гіркі зілля, прагнучи мати уділ в муці Господній, коли жовчею Його поїли; то віск розтоплений зо свічки зливала собі на руки, опарюючи їх навмисне; то іншими мордуваннями хотіла бути учасницею Господнього хреста... Коли верталась до Риму, здобула собі від Бога ще інший уділ в хресті Його, це болісну хворобу,

фебру (гарячка) з болями шлунка" (Ж. св. ст. 119).

З цього католицького прикладу виходить, що хвороба — то ласка Божа, яку ще треба здобути у Бога. А Святе Писання учитъ, що хвороба приходить в наслідок гріха (Матв. 9: 2, Ів. 5:14, Якова 5: 14 — 16). Але у католиків усе навпаки. Взагалі, ця "свята" була якась цілком нерозумна. Де ж то хто бачив, щоб людина сама собі робила шкоду і щоб це називалось уділом в хресті Христовому? Ось "свята" Бригіда руки собі ростопленим воском зо свічки парила, а "свята" Катерина Сиенська парилась гарячою водою, а може ще хто б задумав влізти в котел з кип'ятком і на смерть зваритись, то чи це також був би уділ в хресті Христовому? Хтось повісився б чи навіть розіп'явся б, щоб мати уділ в тому хресті, то це значило б, що він його мав би? Ні, це було б самогубством, а не уділом в хресті Христовому.

Мусять католики знати, що уділу в хресті Христовому фізично взагалі нема можливості взяти. Ми можемо мати уділ в стражданнях Христових тільки вірою, що смерть Христа, то як би наша смерть (2 Кор. 5: 14 — 15); не фізична, розуміється, а смерть для гріха (Рим. 6: 6 — 13), а життя для Христа (Гал. 2: 19 — 20). Різні ж наші терпіння, які приходять на нас мимо нашої волі, можуть бути названі хрестом, якщо вони не є карою, але нашим хрестом, а не Христовим. Спаситель нікому не заповів, щоб хтось взяв Його хреста, а навпаки — заповів, щоб кожен взяв **"своєго хреста"** і йшов за Ним (Матв. 16: 24, Лук. 14: 27). Ніхто не може нести аж два хрести нараз. Якщо кожна людина мусить нести своєго власного хреста, то як вона може взяти ще й Христового, який був найтяжчий із всіх хрестів на світі? Притім, мусять католики також зрозуміти, що під словом "хрест" не належиться розуміти лише два куски дерева, збиті навхрест, а всі переживання людини від народження до смерти, і для ношення такого хрес-

та потрібна не фізична сила, а духовна. Дерев'яного хреста, на якому був розп'ятий Спаситель, міг занести на Голгофу і Симон Кіринеянин (Матв. 27: 32); а сильна людина, можливо, могла б нести два або й три таких хрести, але нема такого силача ні по тілу ні по духу, щоб зміг двигнути хрест Хрестів, яким є всі переживання Спасителя “щоденно” (Лук. 9: 23). І ніякого уділу в тому хресті ніхто не може мати. Христос його ніс за людськість всього світу і всіх віків; і тільки Його єдиного назначив Бог бути Спасителем світу (Дії 4: 9 — 12). А тому ніхто з людей не може ніякого уділу мати в ділі спасіння. Так що фебра і болі шлунка “святої” Бригіди були її власним хрестом, якщо вона не набавилась їх сама своїм нерозважним життям, все ж інше, що вона робила “навмисне” є просто глупота і духовна темнота.

Отже, цей штучний хрест “святої” Бригіди, переживання Марії Магдалини де Паззіс, ані стигмати Францішка з Асижу не є хрестом Христовим. З усіх цих переживань частина є штучне і самовільне самобичування, а частина нервово-хворобливе явище, а не участь в хресті Христовому.

VII.

НАСЛІДКИ “ОСВЯЧЕННЯ” КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

1. ПІДІРВАННЯ ЗДОРОВЯ

Такі варварські способи освячування себе сильно відбивалися на здоров’ї тих католицьких “святих”. Інакше воно й не могло бути. Вище ми підкреслювали факт, що ті “святі” спричиняють собі поступове самогубство, а тому їхні діла їх не освячують, бо ж вони є тяжким гріхом самогубства.

Так ось біографи тих “святих” дають нам підтвердження наших аргументів. Читаємо про них таке:

“Святий” Бернард “пости і чування великі робив, від чого йому скоро зіпсувався шлунок, а потім він тяжко захворів..., відступивши трохи від приписів, дещо здоров’я поправив” (ст. 105).

Ясно, що ті “приписи” були нелюдські і проти-природні, коли нищили здоров’я. Бо якщо “святий” трохи від них відступив і тільки трохи здоров’я “поправив”, то коли б він їх зовсім покинув, тоді цілком видужав би.

“Святий” Францішок Салези так умертвлював себе постячи, бичуючи і носячи волосяницею, що аж упав у тяжку хворобу (ст. 230).

“Святий” Гугон “з великих постів, молитов, нічного чування, роздумування і трудів дістав тяжких болів голови й шлунка” (ст. 289).

Зовсім те саме і з такими самими наслідками робили і поганські “святі”. Вони нераз постили аж до втрати притомності. Напр., один місіонер знайшов одного разу буддиського пустельника, який у своїй печері не спав, а все роздумував. А щоб не впасти з утоми, він перед тим прив’язав себе за своє довге волосся до стелі печери. І чим же він гірший від Бернарда, Гугона й інших?

“Свята” Катерина Сиенська постійними постами так знищила своє здоров’я, що, накінець, цілком не могла нічого їсти (ст. 393).

Отже, хто чув, щоб Бог давав такі накази, які б нищили здоров’я людини? Слово Боже навчає, що таке “знесилювання тіла”, це “самовільна служба” і має вона тільки “вид мудrosti”, а в дійсності це безумство (Кол. 2: 20-23).

“Святий” Петро з Верони спочатку так був заморив себе постами, що від виснаження тіла, жили почали в нього курчитись, зуби почали стискатись і він не міг відкрити своїх уст, щоб хоч води напитися (ст. 542).

Чи ж то не самогубство? Таких речей інакше назвати не можна, не можна їх і промовчувати.

Цікаво, коли б так забути на хвилину, що все це робили католицькі “святі”, а підійти до цієї справи об’єктивно і показати католикам людину, яка жорстоко когось побила, наприклад, дала б йому три мільйони бичів на протязі сорока днів; другого знову заморила б голодом; іншого знову опарила б окропом або облила б на морозі холодною водою; іншого ще викачала б нагого по колючим терні й крапиві, до того ще оперезала б його ланцюгом так, щоб він аж врізався в тіло. Напевно що кожен чесний католик сказав би, що це не людина, а звір, диявол в людському тілі. Коли б сказати, що такі речі люди поробили самі над собою, то кожен сказав би, що це якісь божевільні.

Але ті катування самих себе завдавали собі католики для спасіння душі, а за те їхня церква поробили їх святыми.

А тимчасом наше тіло є Божим творивом, а наше здоров’я є великим Божим даром. То яке ж право людина має нівечити своє тіло і руйнувати своє здоров’я? Ясно написано, що наше тіло — храм Св. Духа (1 Кор. 6: 19), а тому, хто нівечить того храма того знівечить Бог (1 Кор. 3: 16-17). Через це католицькі “святі” були руїнниками храму Св. Духа, а не святыми.

Це варварство, цей середньовічний дикий аскетизм, це поганські звичаї, які глибоко проникли в католицьку церкву. Коли це все було потрібне для освячення, то чому ж католицька церква того не домагається й тепер? Чого теперішні католицькі ченці так гарно й сито виглядають? З їхнього вигляду видно, що вони тепер не дуже постять і не бичують себе. Невже ж католицька церква не потребує більше святих? Друге: якщо те самомордування не потрібне для освячення, тоді всі ті католицькі “святі” не є святыми. Бо, роблячи непотрібне, вони не освячувались, а грішили. Бо коли

кожне зайве слово є гріхом (Мат. 12: 36-37), то тим більше гріхом є такі зайві катування себе.

2. ПОСЕРЕДНИЦТВО

Католики в своїх молитвах переважно звертаються до різних святих, щоб вони були за них посередниками перед Богом. В цьому давали приклад і самі "святі". Напр., "святий" Станислав Костка будучи хворим, просив святу Варвару, щоб не вмерти йому без причастя (ст. 592). З цього видно, що цей "святий" не дуже вірив своїй святості, коли так боявся вмерти без причастя. А для дійсно святого все одно, як він умре. Він знає, що він чи живе, чи вмирає, — він завжди Господній (Римл. 14: 7-9).

"Святий" Іван Гвальберта молився до святого Павла, щоб він скидав йому корови із скелі, де вони паслися, для голодних (ст. 333).

Для Бога немає нічого більш образливоо, як подібні молитви. Люди, що шукають посередництва "святих", мають помилкове поняття про Бога і про себе. Вони уявляють небо по-земному. Для них небо — це щарство, де Бог-Цар, подібний до земних царів; Христос-Заступник Царя; "святі" — це різні міністри. І думають вони, що як до земного царя важко доступити, так само важко доступити й до Царя Небесного. Тому треба звертатися до нижчих Божих урядовців, щоб вони на небі підтримали нашу справу.

Таке розуміння є богозневажливе. Бо коли в Бога можна щось випросити тільки за допомогою протекції "святих", то де ж тоді доброта і справедливість Божа? Це ж виходить так, що ніби то Бог знає даного прохача, але не хоче йому допомогти, бо він того негідний. Але коли він звернеться до "святих", то вони перед Богом вступляться за нього. Але дяка Богові, що так не є і ці католицькі навчання щодо посередників не мають нічого

спільногого з науковою Св. Писання. Ось що каже Господь устами пророків, устами Сина Своєго й устами апостолів:

“Покликни до Мене й Я обізвуся” (Єр. 33: 3).

“Обернітесь же до Мене й прийміть спасіння” (Іс. 45: 22).

“Прийдіте до Мене всі” (Матв. 11: 28).

“А того, хто до Мене приходить, Я не вижену геть” (Ів. 6: 37).

“Кожен, хто покличе Господнє ім’я, то спасеться” (Дії Ап. 2: 21).

Можна було б ще приточити безліч подібних текстів зо Слова Божого, але ані в Старому, ані в Новому Заповітах нема й ні одного тексту, про посередництво святих перед Богом. Бог бажає, щоб людина зверталася тільки до Нього, тільки Його імення кликала. Тому й написані для нас такі слова: “Та й до кого ти з між святих обернешся?” (Йов. 5: 1).

Бог не бажає посередництва святих, і пояснює, що навіть такі святі як Ной, Йов, Мойсей, Самуїл і Даниїл не могли б бути посередниками для інших. Вони навіть своїх синів і дочок не могли б врятувати своєю праведністю (Єрем. 15: 1, Єзек. 14: 14, 20). “І нема ні в кім іншім спасіння. Бо нема під небом іншого імення, даного людям, що ним би спастися ми мали” (Дії 4: 10-12). Тільки Христос є нашим Посередником і Заступником перед Богом (1 Тим. 2: 5; 1 Ів. 2: 1-2). Тому й молитви наші повинні бути скеровані до Отця в імення Ісуса Христа (Ів. 16: 23-24, 26-27).

У Біблії є тільки два випадки, коли люди молилися до святих, але їхні молитви не були вислухані. Одним був цар Саул, який молився до пророка Самуїла, який відповів Саулові: “Чого ж мене пити, як Господь відступив від тебе і зробився тобі ворогом?” (1 Сам. 28: 15-16). З того ясно видно, що коли Бог відступить, то святий не поможе і навпаки, коли Бог поможе, то поміч святих вже

зайва. Інший випадок це той, коли багач з пекла молився до Авраама, просячи в нього хоча краплю води. Але і його молитва не була вислухана (Лук. 16: 22-26).

Тому ми з усією певністю твердимо, що кожна людина мусить полагодити свої справи тільки з Богом. Щирих Бог вислуховує, але нещирим не поможуть жодні протекції.

Є ще й такий погляд, що ми, мовляв, негідні звертатися безпосередньо до Бога, а тому шукаємо протекції у святих. І тут знову виходить те саме: бо як людина негідна, то як святі можуть просити Бога, щоб Він не звертав уваги на цю негідність? Тих, хто хотів би через покаяння позбутися тієї негідності, Бог приймає Сам, без посередників.

На жаль, люди ніяк не можуть злагнути, що тим своїм, ніби смиренням, вони засмучують Бога своєю невірою в Його доброту. На їхню думку святі більш милосердні, як Бог. А Бог же так полюбив світ, що Сина Свого віддав у жертву за гріхи світу (Ів. 3: 16), а в Сині Своїому обіцяв дати нам усе (Рим. 8: 32). І Христос сказав, що ніхто не є добрий, а тільки один Бог (Марка 10: 17-18). І ось до того доброго Небесного Отця люди шукають протекції святих. Чи ж це не пониження Бога і Його доброти? Чи ж святі більше милосердні, як Бог? Ні, і ще раз ні! Господь є добрий і до Нього ми повинні звертатися кожної хвилини.

Католики думають, що святі можуть їм випросити у Бога ласку навіть тоді, коли вони самі й не покаються. Особливо велику надію вони покладають на Марію, матір Ісуса Христа. Їм здається, що Христос нічого не відмовить Своїй Матері, а тому й звертаються найбільше до Діви Марії. Але яке ж то справді пониження Бога! Виходить, що святі не тільки ліпші від Бога, але й жичливіші для людей, і що за допомогою тих святих можна і суворого Бога вблагати.

При цьому цікаво було б знати, чи католики уважають своїх "святих", що вони мають божеські прикмети, цебто всевідчість, всюдиприсутність й т. ін.? Коли ж не так, то як ті "святі" можуть вислуховувати молитви з усіх кінців світу і на всіх мовах одночасно? Коли ж вони не мають цих божеських прикмет, то ясно, що вони не можуть вислуховувати людських молитов.

Це обоження святих є звичайним ідолопоєнством. Подумати тільки, що "свята" Катерина Сиенська цілуvalа сліди проходячих ченців домініканів (ст. 391). "Святий" Францішек Борджія, коли прибув до Калябрії, де народився "святий" Ігнатій Лойола і, оглядаючи його дім, ціluвав підлогу і стіни, які виховали таку людину (ст. 125).

Сьогодні також католики воліють мати справу з мертвими "святыми", ніж з живим Богом. Проходячи біля крамниць з різними католицькими церковними предметами, можна бачити різні їхні книжки для Богослужень. Є там Богослуження до різних "святих", до серця Ісусового, до Діви Марії, але нема ні одної до Самого Бога або Ісуса Христа. Бог для католиків чужий, далекий і страшний. Вони бажають прийти до Бога через "святих". А особливо, коли цей "святий" є свій по національноті або по професії. Напр., лещатарі мають свого патрона; була чутка, що й боксери внесли прохання до папи, щоб визначив їм відповідного патрона. Перед останньою війною поляки десь вигребли з архівів свого польського "святого" Боболю, а з приводу того по всій Польщі відбувалися великі процесії, вроčистості. Це ж свій "святий", не тільки католицький, але й польський. Бо ж, напр., німець, хоча він і святий, але завжди буде обстоювати німців. Але поляка найкраще таки зрозуміє "святий" поляк.

В дійсності тільки Отець Небесний найкраще нас зрозуміє. Правдиві віруючі не бажають собі жодних посередників і взагалі не бажають, щоб хтось

був більше до їхнього серця, як Бог. Вони люблять своєго Отця понад усе, а Бог признає їх за Своїх дітей (Іс. 63: 16, 1 Ів. 3: 1). Які ж тоді можуть бути посередники між Батьком і дітьми?

Накінець, Святе Писання називає віруючу людину храмом Божим, в якому живе Отець, Син і Дух Святий (Ів. 14: 23; 1 Кор. 3: 16-17; 6: 19). І в тому храмі людина сама є священиком і сама приносить Богові духовні жертви через Ісуса Христа (1 Пет. 2: 5). Отже, коли в серці християнина живе Свята Тройця, то пощо йому тоді посередники? Дитина Божа бажає бути в обіймах своєго Отця сама без посередника і Йому Одному бажає розповідати про свої турботи і потреби. Навіть коли в родині заходять якісь непорозуміння, то й тоді посередники не є бажані. Найкраще, коли син з батьком або дружина зо своїм чоловіком самі собі договоряться і помиряться. У нашому відношенні до Бога є тільки та різниця, що ми завжди винні перед Ним. А тому людина кожна особисто мусить визнати перед Ним свою провину, тільки в Нього просити прощення. Єдиний тільки Син Божий, Який є одно з Отцем і Який з волі Отця життям Своїм відкупив людський рід, — тільки Він може бути посередником поміж людиною й Отцем (1 Тим. 2: 5). Бо все, що ми маємо від Бога, то тільки через Ісуса Христа і в Христі (Єфес. 1: 1-14).

А тому наука католицької церкви про посередників не згідна зо словом Божим.

3. УДІЛ В СПАСАННІ ІНШИХ

Спасати інших, це річ добра, але спасти людину від погибелі інша людина не може. Людина не є призначеною бути спасителем інших людей. Єдиним Спасителем нашим є Ісус Христос (Ів. 3: 16-18, 1 Ів. 4: 14). Все ж від Бога ми одержуємо по вірі:

По вірі отримуємо спасіння (Дії 16: 31).

По вірі маємо прощення гріхів (Дії 26: 18).

По вірі маємо оправдання (Рим. 3: 28).

По вірі відроджуємося (Ів. 5: 1).

По вірі Бог усиновив нас (Ів. 1: 12, Гал. 3: 26).

По вірі маємо життя вічне (Ів. 3: 16, 36).

Окрім сказаного, можна привести сотні текстів зо Слова Божого, які кажуть нам, що все маємо від Бога тільки по вірі в Ісуса Христа.

Католицькі ж “святі” цю живу віру, яка є рукою нашої душі, що все бере від Бога, відкинули, і своє спасіння почали будувати на власних заслугах. Вони самі свої гріхи обмивали своїм стражданням, самі себе освячували самовільними катуваннями себе, а мордуючи себе, уявляли собі, що вони таким чином носять хреста Христового, цебто, терплячи так само, як терпів Христос, вони поділилися заслугами Христовими. Один одному вони приписали право бути посередниками та заступниками між Богом і людьми. Навіть дійшли до такого зухвалства, що порахували себе співспасителями людей. Свої страждання й хвороби, які приходили на них в наслідок їхнього ненормального життя та варварського самокатування, приймали як покуту за гріхи людей. Але яка ж це покута? Цілком зрозуміло, що коли людина не єсть, не спить, б'є себе ланцюгами, коле терном, спить на холодній землі, морозить себе холодом, — мусить захворіти. То як можна ці хвороби назвати покутою за гріхи людей? Ні, це хвороба безумства, уявленої фантазії.

Ось, “свята” Катерина Сиенська, щоб рятувати свого батька з чистилища, прийняла на себе його покуту і від тієї хвилини, поки була жива, терпіла страшні болі. З причини вибору нового папи, в церкві прийшло розділення, а тоді Катерина за той неспокій також прийняла на себе покуту і все її тіло покрилося ранами (ст. 394).

На попередній сторінці “Життя святих” написано, що Катерина знищила своє здоров'я постами до такої міри, що потім нічого не могла їсти без

болів. Тут цей самий біограф пише, що то була по-кута за свого батька в чистилищі. Треба пам'ятати, що ця "свята" три рази на день била себе ланцюгами, що аж кров текла на підлогу. Безумовно, це й було причиною, що її тіло покрилося болючими ранами. Вона також опарила себе гарячою водою.

Це так виглядає справа назовні, що ж до внутрішнього його змісту, то поняття цієї "святої", а також поняття її церкви перечать Біблії. Божий закон такий, що Він віддасть кожному по ділах його (Мат. 16: 27; 2 Кор. 5: 10; Об. 22: 12). Притім написано, що "кожен із нас сам за себе дасть відповідь Богові" (Рим. 14: 12). А тому ніхто не може заступити другого ні в одержанні за нього нагороди, ні кари. Для того, щоб можна було прийняти на себе чиюсь кару, то самому треба бути без гріха. І таким був Господь наш Ісус Христос (1 Ів. 3: 5), а тому Він є Єдиний, що прийняв кару за наші гріхи. "Свята" ж Катерина сама була грішною, бо всі згрішили (Рим. 3: 23). Щоб спасти її, треба було жертви Сина Божого, а тому яким чином вона могла б спасати інших? Наука така, що батько Катерини був урятований з чистилища не через муки Христові, а ранами своєї доњки і що церква була прощена за розділення і неспокій не ради ран Христових, а ради ран Катерини, є богозневажливою. А найголовніше те, що не існує ніде жодного чистилища, бо Біблія про ще не згадує жодним словом. То звідки ж "свята" мала спасати свого батька? Ясно, що всі ті болі є католицькою видумкою, бо вона хворіла за свій нерозум, а не за батька.

Далі читаемо про "святу" Лідвіну, яка на протязі всього життя була хворою. Під час запуст, коли люди шаліють, вона просила Бога, щоб вона могла терпіти за людські гріхи. І нараз великий і новий біль увійшов в її коліно. А коли в місті панувала епідемія, вона, молячись за людей, отримала нові болі під серцем і на горлі; за це вона дя-

кувала Богові і просила ще якусь хворобу в ім'я Святої Тройці (ст. 418).

Бачимо, що й ця “свята” хворіла не так собі, як хворіють інші люди, а своєю хворобою приносилася людям велику користь, бо своєю хворобою обмивала їхні гріхи. Дивне у католиків поняття про гріх. Адам і Єва згрішили одним тільки гріхом непослуху, а за це втратили рай, втратили безсмертя душі і Христос прийшов умерти за гріх Адама і Єви (Рим. 5: 12-21). А “свята” Лідвіна одною тільки біллю в коліні відкупила “шаліючих людей під час запуст”, а двома болями відвернула цілу епідемію. Дешева це плата за гріхи! Не знають католики, що заплата за гріх — смерть (Рим. 6: 23). За гріх мусіла бути пролита жертвенна кров, бо нема прощення без пролиття крові (Євр. 9: 19-28). Погана також була її уява про Св. Тройцю, в ім'я Якої Лідвіна бажала мати не дві, а три болячки. Це ж божевільне бажання, бо Господь хоче дати нам країць дар, — здоров'я.

Накінець забирає слово сам знаменитий священик Петро Скарга, автор книги “Життя святих”, з якої ми беремо наші цитати. Ось що він пише:

“Ніхто не знає таємниці тих страждань як рівнож страждань багатьох інших Господніх святих; можемо однак допускати, що то за гріхи близьких на задовolenня Божої справедливості” (ст. 244).

Не можна тут погодитися з автором, бо ж страждання католицьких “святих” не є жодною таємницею. Яка ж це таємниця в такому стражданні, яке людина собі свідомо завдає? Навпаки, була б таємниця тоді, ба, навіть було б чудо, коли б ті “святі” після страшних самокатувань залишалися здоровими, сильними й бадьорими. Яка ж таємниця в тому, що “свята” Катерина Сиенська била себе щоденно три рази до крові, а потім опарилась гарячою водою, а від того все її тіло покрилося ранами? Це нормальний наслідок її поступовання.

Також щодо шлунка, то як він міг бути здорово-

вим в таких “святих”, які довго постять, а потім нараз наїдаються сирої брукви та буряків та ще й попелом посыпають цю їжу? Це дійсно було б чудо, коли б після такого харчування шлунок залишався здоровим.

Такими нісенітницями переповнена книжка священика Скарги. Видно, що ні він, ні його “святі” не знали Христа, як Спасителя, бо в книзі “Життя святих” нема ні згадки про відкуплення людства жертвою Христовою, про Його страждання за гріхи і про задоволення Божої справедливості Його жертвою. Навпаки, в книзі написано, що того всього доконували самі католицькі “святі”. Таким чином католицька церква фактично відкинула Спасителя Ісуса Христа, а на Його місце поставила багато інших “спасителів”, католицьких “святих”.

У Святому Писанні написано, що Христос є Боже Ягня, що гріх світу бере (Ів. 1: 29). Що світ спасений Христом і хто в Нього вірить, не згине і на суд не прийде, але має життя вічне (Ів. 3: 14-18, 36; 5: 24). Тільки Христос задоволив Божу справедливість (Рим. 3: 19-26; Євр. 10: 5-18). Тільки Христос є ублаганням за наші гріхи (1 Ів. 2: 1-2). Тільки в Христі примирення людства з Богом (2 Кор. 15: 17-21). І нема ні в кім іншім спасіння (Дії 4: 12).

Де ж тоді може бути місце для інших “спасителів”? Хто доручив їм таке велике завдання? Хто уповноважлив цих католицьких “святих” терпіти за людські гріхи та ще й з власних рук тоді, як за ці гріхи постраждав уже Христос з волі Божої, а з рук грішників? (Рим. 5: 17-19). Притім, Христос був призначений на Відкупителя ще перед заснованням світу (1 Пет. 1: 18-20; Об. 13: 8). Тому й не потрібні людям ті самозванчі “відкупителі”. У Св. Писанню написано: “Проклята людина, що вповає на людей і робить тіло опорою своєю” (Єрем. 17: 5). Написано також: “Не дам слави Своєї іншому” (Іс. 42: 8; 48: 11). Тому немає жодного права католицька церква приточувати справу спасіння своїм

“святым”, бо вона належиться тільки Синові Божому.

4. ВІДНОШЕННЯ ДО ХРИСТА

Христос у католицтві є тільки як авторитетне ім’я, за яким католики вирішують свої справи. Але правдивої віри в Христа там немає.

Наприклад, коли папа відправляє богослуження (а треба пам’ятати, що папи всі “святі”), йому тоді прислуговують кардинали й архиєпископи. Роздягають його, а потім знову вдягають, а від того всього постає враження, що йому віддається більше пошани, ніж Тому, Кому він служить; бо коли він освятить найсвятіші дари (причастя), то стає на своєму престолі, кардинал приносить до нього причастя, але він назустріч дарів ані кроку не зробить від свого престола. А однак католицька церква навчає, що в причасці є живий Христос, Бог і Цар наш. Чому ж тоді “святий” папа не зійде зо свого престолу назустріч своєго Господа, але чекає, поки Господь не підійде до Своєго слуги?

Одного разу впав у сумнів Францішек з Асижу, не знаючи, що робити, чи тільки молитися, чи також і проповідувати. Звернувся він за порадою до “святого” пустельника Сильвестра і до “святої” Клари. Обоє вони сказали йому, що він має проповідувати (ст. 243).

Отже, навіщо Францішкові порада “святих”, коли Христос виразно сказав: “Ідіте по цілому світу, та всьому створінню Євангелію проповідуйте” (Марка 16: 15). Чи ж поради “святих” важливіші за Христову заповідь? Видно, що так, бо католики скоріш вірять своїм “святым”, ніж Христові.

Одного разу “святий” Бернардин виголосив в Римі проповідь на тему “Ісус”. Після цього його підозрівали в ересі, аж Бог Сам змушений був показати чудо, щоб оборонити його: над ним показався ясний круг з літерами: “Ісус” (ст. 108).

А коли б так не з'явилося було чудо, то того "святого" напевно були б спалили і порох його розвіяли б по вітрові. Виходить, що коли Бог заступився за ним, то проповідь його була правильна. То на якій же підставі йому закинули єресь? Коли папа зо своїми кардиналами не могли розібраться в істині, то які ж вони тоді носії Христової науки, коли не можуть відрізняти правди від єресі? Коли проповідь на тему "Ісус" була правильна, то значить, для римського духовенства сама тема була єретицькою. Це для католицтва дуже характеристичне, бо в них можна виголошувати проповіді про Діву Марію, про "святих", про церкву, про чистилище, про пап, але не можна казати проповіді про Христа Спасителя, бо це на думку католицької церкви буде єресь. А тим часом єрессю треба вважати всяку таку науку, де особа Христа не займає першого місця і де спасіння людства приписується іншим людям.

Одного разу учень у школі запитався католицького священика:

— Скажіть мені, будь ласка, як розуміти заповідь "Не вбивай", при наявності війни і вироків смерті в християнських державах?

Замість відповіді, священик запитався учня:

— Чи ти часом не буваєш в якомусь єретицькому середовищі?

Одне тільки живе, актуальне питання учня вже кинуло на нього підохріння, що ніби він має спільність з єретиками. Священики привикли до духової мертвоти, а тому все живе, практичне, євангельське і Христове для них є єрессю. Вони не проповідують Євангелії, цього єдиного правдивого і авторитетного провідника до Царства Небесного, не проповідують Христа, як Спасителя світу. Для католицької церкви і її різних "святих" це єретицькі науки. Легенди ж про "святих", про пап, вони вважають правдивою науковою.

5. ВИДІННЯ

Багато місця в книжці “Життя святих” присвячено видінням “святих”. Видіння, зрештою, мали й тепер мають справжні святі. Бувало, що мали іх навіть грішники й велики безбожники. Так, побожний, але неспасений Корнилій побачив ангела, який порадив йому послухати слів апостола Петра (Дії Ап. 10: 3-6). Фараон побачив пророчий сон про голод у Єгипті (1 Мойс. 41: 1-32). Навуходононосор також бачив сон про те, що станеться з державами світу (Дан. 2: 1-45). Валтасар, цар вавилонський бачив пишну руку, яка написала йому вирок (Дан. 5: 5-31). Біблійні видіння мали якусь визначену мету, напр.: спасаочу, остерігаочу, освідомлюючу, навчаочу і караочу. Але вдійсності, всі вони мали на меті привести людину до Бога.

Видіння католицьких “святих” є справді чисто католицькими видіннями, які ні по формі ні по духу не відповідають біблійним видінням, ані духові Святого Писання.

Між іншим, треба знати про те, що видіння походять з різних джерел. Вони можуть бути від Бога (Лук. 1: 26-27, Дії Ап. 12: 11), від сатани (Мт. 24: 23-24; 2 Сол. 2: 9, Об. 13: 11-14), від психічного стану людини (галюцинація, страх, нічна мара, Йов. 20: 8); від уживання наркотиків (опіюм, кокаїна, алькоголь й ін. Напр., від т. зв. білої гарячки, яка буває після отруєння алькоголем і в якій людина бачить різні види); галюцинації також бувають при високій температурі, і, накінець, бувають видива просто видумані, фальшиві (Єрем. 14: 14; Єзек. 13: 7). Для якої ж мети люди пускаються на таке, щоб оповідати видіння, яких вони ніколи не бачили? Зрозуміло, що для того, щоб ошукувати людей (Зах. 13: 4), підтримувати свій авторитет і тримати людей в своїх руках (Єзек. 13: 23).

Маючи ці пояснення, треба завжди розрізнати

видіння, щоб знати, звідки вони походять. Це не важко розрізняти характер і мету видіння. Дослід-
жуючи видіння католицьких “святих”, перекону-
ємося, що вони могли походити з різних джерел,
але не походили від Бога, — видіння такі від Бо-
га не бувають. Ось вони:

Католицькі “святі”, — це люди хворі, з розхита-
ними нервами, а тому їх видіння були звичайними
галюцінаціями. Ось людина виголоджена, невиспа-
на, зранена, змерзла, опарена гарячою водою, хво-
ра. Для того, щоб перетерпіти ці самокатування,
треба сильного напруження нервів. До того ще й
боротьба зо своїми пристрастями, з настирливими
нечистими думками, з безчисленим вимовлю-
ванням молитов, коли серце думало одне, а уста
шептали щось друге. Людина довго мордує себе,
часом трохи себе переможе, часом паде знemo-
женою в боротьбі, часом покине змагання, махнув-
ши в розпуці на все рукою. При довгих таких
мордуваннях людина не може мати добрих нервів.
І можна бути певним, що після року такого життя,
кожна найздоровіша людина буде мати галюціна-
ції.

Ось, “свята” Бригіда бачила “святого” Диниса
(ст. 119). Розуміється, що той Динис був тоді
мертвим. То яким же чином “свята” могла бачити
вмерлого, хоч би він справді був святий? Ще в
Старому Заповіті Бог заборонив це (5 Мойс. 18:
10-14, 2 Цар. 21: 6, Іс. 8: 19; 19: 3). Навіть написа-
но, що тих, хто хоче бачити померших, карати
смертью (3 Мойс. 20: 27, 2 Цар. 23: 24).

Тому й ясно, що з волі Божої не може бути жод-
ної спільноти живих з мертвими. Сьогодні така
наука, що пропонує можливість мати контакт з
померлими, називається спирітизмом, через це тре-
ба вважати й католицьких “святих” спіритистами.
І видіння померлих можуть бути або видумані, або
походити від сатани, але не від Бога. У Св. Писан-
ні знаходимо тільки один випадок, коли з волі Бо-

жої на землі з'явилися мертві люди. Це Мойсей та Ілля на горі переображення (Лук. 9: 30-31). Але з цих двох святих, Ілля не був мертвим, але Господь узяв його живим на небо. Мойсей, хоча й помер, але смерть його оповита великою таємницею (5 Мойс. 34: 5-6, Юд. 1: 9). Але не в тому справа, бо ж ті святі з'явилися до свого Господа, а Бог може мати контакт і з живими й мертвими, бо для Нього всі живі (Лук. 20: 37-38).

Другий випадок описаний у Біблії, коли Саул викликав святого Самуїла, але це вже не було по волі Божій. Тому й Самуїл за це докорив Саулові й об'явив йому про його смерть (1 Сам. 28: 15-19). Написано, що святі по смерті відпочивають (Об'явл. 6: 11; 14: 13) і ніхто з людей не повинен тривожити їхнього відпочинку.

“Святий” Ромуальд бачив таке, справді безглузде видіння. В церкві над великим вівтарем висів образ “святого” Аполінарія. І ось, нараз, цей “святий” Аполінарій вийшов з образа і так, як був там намальований, в єпископському вбранині, з кадильницею в руці, пішов, кадячи, кругом усіх вівтарів, а велике світло наповнило всю церкву. Коли закінчив кадити, повернувся знову туди, звідки вийшов і світло зникло (ст. 555).

Подумати тільки, чи Бог буде посылати духа святої людини в її образ для того, щоб він кілька хвилин покадив? При тому, як могла стати дійсною його намальована одяга та кадильниця, як міг витворитися вогонь, диміти і пахнути ладан? Як же отакі видумки можна приписувати Богові? Мусять католики знати, що Богові противне кадіння не тільки мертвих, але й живих священиків (Іс. 1: 13). Тому немає найменшого сумніву, що це видіння Ромуальда є, або галюцінацією, або просто байкою, видуманою для того, щоб обом цим “святым” надати більшої поваги.

“Святий” Францішок з Паулі бачив “святого”

Францішка з Асижу, який показав йому, яку він має будувати церкву (ст. 229).

Вище було сказано, що будування церков чи храмів не належить до Бога, бо Він не живе в них (Дії 7: 47-50; 17: 24). Богу приємніша жива церква, яка будується з живого каміння (1 Петра 2: 4-5), і не на камінній основі, а на основі апостолів і пророків, маючи наріжним каменем Самого Ісуса Христа (Єф. 2: 20). У такому живому храмі живе Господь (Єф. 2: 21-22).

Храми чи доми молитви потрібні не Богові, а нам, щоб ми мали де збиратися для спільної молитви та для слухання Слова Божого. Коли ж ті храми потрібні людям, а не Богові, то люди самі зацікавлені в тому, щоб збудувати їх як найвигідніше для себе. Для Бога ж немає різниці, де діти Його зберуться. Він обіцяє, що де б вони не зібралися, то Він буде з ними (Матв. 18: 20).

Зрозуміло, що й це видіння “святого” Францішка є тільки байкою, яка знову ж таки створена для того, щоб піднести авторитет храмів. На землі є досить архітекторів та будовляних знавців і Богові немає жодної потреби посылати з неба святого, щоб навчив, як будувати храми.

При цьому, треба католикам знати, що в таких випадках, де конче мусів бути посланий з неба післанець, то Бог завжди посылав для того ангола, а не померлого святого (Євр. 1: 13-14). У Біблії нема ні одного випадку, щоб до когось була послана померла людина, хоча б вона була й свята. Цю ролям завжди виконували анголи.

“Святий” Арнульф бачив святого Петра, який об’явив йому, що його гріхи прощені. А потім бачив ще архангела Михаїла, який обіцяв йому безпечний вихід з тіла, звільнення від злих духів. Потім навідала його королева неба, сповіщаючи йому, що він буде покликаний до Божого престолу (ст. 75).

Не будемо розбирати правдивости цих видінь,

скажемо тільки те, що вони так само не мають біблійної підстави, як і попередні.

“Святому” Іванові з Дуклі Діва Марія зо своїм Сином показувалися дуже часто. Нераз його брати (ченці) в тих хвилинах знаходили його залитого сльозами мов без чуття, непритомного (ст. 324).

Звернім увагу на цього “святого”: він був ніби без чуття, майже непритомний, увесь залитий сльозами. А це ж якраз відповідає для галюціяції людини. А що ці видіння повторювалися часто і без всякої мети, не даючи “святому” жодних порад та вказівок, а ось тільки так, щоб показатись, то це нас ще раз переконує, що це або були справжні галюціяції, або видумка біографа.

Тепер розгляньмо саме видіння. Отже, “святий” бачив Матір Ісуса із Сином, цебто з Христом. Не написано тільки, як він їх бачив, чи так, як малюють на образах, чи інакше. За слів: “Матір з Сином” можна думати, що “святий” бачив Матір з Сином на руках, цебто так, як малюють на образах. Але тоді характер самого видіння каже, що це була галюціяція, або видумка біографа. Бо ж Христос на небо пішов у тілі дорослої людини, де й сидить по правиці Бога (Об. 3: 21).

Коли б католики читали Св. Писання, то вони б знали, що Христос являвся апостолам Павлові й Іванові, а також первомученикові Степанові, але всім їм з’являвся в натуральному виді, цебто дорослим, воскреслим і в повній Своїй славі. І кожен раз являвся Сам, без Своєї матері (Дії Ап. 7: 55; 9: 3-6; 18: 9; Об. 1: 10-20). При тому, кожен раз Він являвся з ясною ціллю: Степанові, щоб зміцнити його перед мученичою смертю і прийняти його душу; Павлові, перший раз, щоб навернути його, а другий раз для того, щоб підбадьорити його в тяжкій праці, а Іванові для того, щоб показати, що буде при кінці світа. Католицькому ж “святому”, як каже біограф, з’явився без жодної потреби й мети, не сказавши ані слова.

Далі читаємо, що Марія Егнійська бачила над долівкою в церкві багато рук, зложених до молитви. Питаючи смиренно Бога, що означає це видіння, одержала в захопленні відповідь, що то були душі з чистилища, які просять її про молитви за них (ст. 458).

Вище було сказано на підставі Слова Божого, що немає жодного чистилища, а тому ѹ це видіння є тільки звичайною католицькою байкою, видуманою для того, щоб зміцнити в католиків віру в чистилище. Бог не міг казати тій “святій”, щоб вона молилася за померлих, бо ж ніде в Святому Писанні цього робити не наказується. В Біблії є сотні текстів, які говорять про молитву; вони радять молитися за всіх людей (1 Тим. 2: 1-4), але за живих. Нема ані одного місця, чи випадку, щоб хтось молився за померлих. Молитва за померлих — пізніша видумка католицької церкви.

Для того, щоб спастися, треба покаятися і навернутися до Христа (Дії 2: 38; 3: 19; 26: 18), повірити в Христа, як у своєго особистого Спасителя (Дії 10: 43; Рим. 3: 22-26; Гал. 2: 16; 3: 26), треба відродитися, прийняти Св. Духа і в Ньому стати новим творивом (Ів. 3: 5-6; Дії 2: 38, Рим. 8: 9; Єв. 1: 13-14, Тит. 3: 5-6, 2 Кор. 5: 17). Віра така приходить через слухання Слова Божого, святої Євангелії (Мар. 16: 15-16; Рим. 10: 17).

Цілком ясно, що людина сама особисто мусить покаятись, довіритись Христові і прийняти Його Святого Духа. Без цих основних істин кіхто не може бути спасеним. Коли людина має в серці Христа ѹ помре з вірою, то іде до неба без жодного чистилища. Людина, яка в Христі, вона очищена кров'ю Ісуса Христа (Рим. 5: 9, Єф. 1: 7, Євр. 9: 11-14, 22-26, 1 Ів. 1: 7, Об. 1: 5, 7: 14). Іншого очищення для гріхів нема. Хто життям своїм топче Сина Божого, зневажає кров Христову ѹ Святого Духа, для того нема спасіння ѹ нема очищення (Євр. 10: 26-29).

Тому й постає питання: хто іде до чистилища, спасені чи неспасені, відроджені чи невідроджені, ті, що мають Святого Духа, чи ті, що Його не мають? Святе Писання не знає якихось посередніх положень, напр., наполовину спасених, наполовину відроджених, наполовину очищених і маючих наполовину Духа Святого. Бог не чинить нічого половинчасто. Коли Бог спасає людину, то вповні її спасає, тому й всі спасені йдуть до неба, неспасені ідуть до погибелі. Хто ж тоді йде до чистилища? Христос навчав, що є тільки дві дорозі (Мат. 7: 13-14), а третьої дороги, яка вела б до чистилища, нема. На Христовому суді будуть вівці й козли, одні підуть до раю, другі — до пекла. До чистилища Господь нікого не посилатиме (Матв. 25: 31-33).

Вірити в чистилище і в те, що там перебувають душі померлих, — справжній спіритизм. При тому цікаво було б знати, чи закони спасіння в чистилищі такі самі як і на землі, чи іначі. На підставі Слова Божого вище було сказано, що для спасіння на землі конче треба: покаятись, навернутись до Бога, довіритись Богові, відродитися й прийняти Св. Духа. Чи те саме мають пережити душі в чистилищі, чи вони звільняються звідтам без покаяння, а тільки внаслідок молитов святих? Відомо, що коли, напр., злодія звільняють з в'язниці по відсидженні карі, то це ще не значить, що він перестав бути злодієм. Душа не може очиститись зовнішніми мукаами, вона мусить, під діянням Св. Духа, внутрішньо відродитися. Але в чистилищі нема проповіді Слова Божого. При тому треба католикам знати, що для Бога тільки таке покаяння має вартість, яке вчинила людина цілком свободно, непримушено. Але покаяння, вимушене страшними мукаами, не є справжнім покаянням. Це рівнозначне з тим, коли людина на тортурах нераз признавалася в таких провинах, яких вона ніколи не зробила.

На закінчення ще одне видіння позагробового життя, яке бачила Катерина Сиенська. Вона бачи-

ла пекло й чистилище, а потім розповідала, що в чистилищі далеко гірше, ніж в пеклі. Там такі муки, що легше було б витерпіти всі катування на світі і десять разів у муках померти, ніж там один день пробути (ст. 394).

А тимчасом, католицька церква навчає, що деякі католики мусять пробути в чистилищі мільйони літ, якщо церква не буде за них молитися. Через це католицька церква страшить своїх членів страшними муками чистилища, щоб вони якнайбільше давали на Службу Божу на користь тих, що переважають у чистилищі.

Між іншим, добре нам знати про це, що месси (молитви) за душі в чистилищі завів папа Інокентій X, який панував від 1644 року, і на тому, розуміється, добре заробив. Люди боялися чистилища, співчували там своїм рідним, тому наймали ті молитви, а з того користало духовенство і папа.

Наука про чистилище є твором диявола. По-перше вона дає лінівому грішникові надію в безнадійному положенні й тим заспокоює його сумління, не допускаючи його до правдивого покаяння й віри. Такий грішник думає, що йому багато легче заплатити священикові і нехай він уже за нього потурбується. Такий грішник думає, що коли навіть попаде до чистилища, то діти й рідня не пожаліють для кього грошей, щоб церква його звідтам визволила.

По-друге, те духовне лінівство, підтримуване вірою в чистилище, дає для духовенства можливість добре заробити. Ту можливість папа Іван XXII розвинув у велике підприємство. Він, взоруючись на німецькому карному праві, яке дозволяло грошове відшкодування за доконаний злочин, поділив гріхи на різні категорії й визначив за них грошеві карти. Для кращої орієнтації вірних видав навіть книгу такс. Ціни були досить високі: за порушення присяги — біля 100 дол., за вбивство — біля 90 дolarів, за перелюб — 70 долярів. Порушник, впла-

чуючи до папської каси належну суму, звільнявся тим самим від відповідальності перед світською владою, і навіть перед судом Самого Господа Бoga. Можна було також купити прощення гріхів і для тих, що знаходяться в чистилищі.

Можемо собі уявити, які жахливи були наслідки від такого права. Хтось, напр., хотів позбутися свого ворога. Для того треба було приготувати 90 доларів, забити свого ворога, заплатити за це папі і все залагоджене. Яке велике святотатство!

У 1517 році домініканін Іван Тецель продавав такі відпусти в Німеччині, притім він звичайно приговорював: “Як тільки золото в скарбонці задзвенить, душа з чистилища в рай просто полетить!”

Це страшне святоікрадське гандлярство до глибини душі обурило Мартина Лютера, який сам та-ж був католицьким священиком. 17 жовтня 1517 року він прилюдно розірвав папську буллу, а на дверях церкви в Віттенберзі прибив відомі свої 95 тез. Так розпочалася реформація.

Цілком зрозуміло, що така торгівля відпустами не робила людей кращими, а навпаки, вони були не тільки злі, але й нерозумні, бо щодня грішили, надаремно платили за свої гріхи, а потім навіки гинули, як жертви фальшивої науки й фальшивої віри. Після смерті кожен з них отримував згідно з тим, що в тілі робив він, — чи добре, чи зло (2 Кор. 5: 10).

Але, на закінчення цього розділу, розгляньмо ще два видіння. Катерина Сиенська часто бачила в руці священика під час літургії замість оплатка, особу Христа (ст. 393).

Чи є це можливе видіння? Ясно, що ні, бо ж це видіння викликає безліч різних питань, які показують, що таке видіння неможливе. Передусім Христос не був величини маленького оплатка, що може зміститися в руці священика, а був людиною, яка могла нести великого хреста на Голгофу. Коли Христос являвся апостолам, то Він ніколи не змен-

шувався, і чому б Він мав зменшитись в очах Катерини? Коли ж Христос явився їй нормального росту людиною, то як Він міг зміститися в руці священика? Дивно, що такі видіння бачили оті католицькі “святі”, а ще дивніше, що біографи та-кі нісенітниці записували.

А ось “святий” Григорій бачив серед своїх гостей людину з відмінним обличчям, яка то моло-дою, то старою видалася й мовчала. Тієї людини “святий” не запрошуував, тому й не знов, де вона взялася. Виявилось, однак, що це був його ангол-хоронитель. За цю гостинність Григорія Бог по-становив, щоб Григорій був папою (ст. 275).

У Біблії є багато прикладів, що анголи з’являли-ся людям, але вони завжди приходили з окресле-ним порученням від Бога, а тому вони щохвилини не змінювали свого обличчя і не мовчали. Навпаки, вони завжди говорили те, що їм було дору-ченено від Бога. Ніколи також анголи не приходили от так собі, щоб погостювати, як у “святого” Гри-горія. Невідомо також, чому за те гостювання ан-гола Григорій мав бути нагороджений папством? Він того ангола не запрошуував, а навпаки, був на-віть здивований, коли спостеріг непрошеноого гос-тя. Ось бачить “святий”, сидить поміж його гос-тями юнак. Не встиг він зоглядітися, аж тут, дивись, сидить на тому місці старець. А потім знову юнак... Що за чудасія! Ясно, що таке видіння немає нічого спільногого з видінням, посланим від Бога.

Накінець, коли вже цей самий “святий” Григорій став папою, то диякон Петро, найближчий з домов-ників папи, бачив над ним, коли той писав, Духа Святого в виді голуба (ст. 275).

Дух Святий в виді голуба явився тільки над Христом. Таким чином, католицька церква зрівня-ла свого папу з Господом. Це богозневажливе по-рівняння було видумане не для чого іншого, як тіль-ки для того, щоб папі і його писанині надати бо-жеську санкцію.

Видіння католицьких “святих” не мають нічого спільного з духом Святого Писання. А тому нема жодного сумніву, що це одні тільки вигадки й глюцінації.

VIII.

ІДОЛОПОКЛОНСТВО КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

1. РЕЛІКВІЇ

Не кажучи вже про те, що католицькі святі молились перед іконами, але вони також поклонялися іншим речам, які вони називали реліквіями (Реліквії, це останки святих і мучеників — мощі, їхня одежа й інші речі, що належали їм при життю).

У середньовіччю, коли хрестоносці відвоювали від турків Палестину в 1099 році, то попливли тоді з Палестини щілі транспорти реліквій. Тоді продавали дерево з хреста Христового, цв'яхи, якими був прибитий Христос, сіно, на якому лежав Христос у Вифлеємських яслах, землю з Господнього гробу, шматки одягу Христової й апостолів, волосся з голови Христа, а навіть молоко матері Ісуса Христа. Продавали навіть такі речі, яких в дійсності не могло бути. Але темний католицький народ, не дивлячись на ввесь цей обман, купував усе, прагнути мати в себе якусь святиню. Католицька церква підтримувала цю торгівлю, бо ж вона з того мала великі прибутки. Отже, продавали темряву єгипетську, або щаблі з драбини, яку Яків бачив у сні.

Католицька церква робила це не тільки в середньовіччю, використовуючи темноту народу, але робить це й тепер. Ось недавно в Медіоланському катедральному соборі показували (розуміється, за гроші) мідного змія, якого Мойсей був зробив в пустині. Коли б католики читали Біблію; то вони б знали, що того змія знищив цар Єзекія ще за

721 років перед Христом (2 Цар. 18: 4). Де ж тоді католицька церква взяла того змія аж тепер? Розуміється, що зробили його самі для того, щоб ошукувати народ для своєї користі.

У гріхах ідолопоклонства приймали уділ не тільки католицьке духовенство, але й католицькі святі. Напр., "свята" Катерина, княгиня шведська, коли повернулася до Швеції після великої подорожі, її зустріли з процесіями. Не тільки тіло "святої" Бригідки привезла, але й багато й інших костей зо святих, які вона отримала в дарунок від кардиналів, від неополітанської королеви і від різних монастирів (ст. 387).

Тіло й кості Бог називає землею і каже, що вони мають вернутися в землю (1 Мойс. 3: 18; Єккл. 12: 7). А католицька "свята" везе оцю землю з Італії аж до Швеції, а там католицьке духовенство зустрічає ту землю з процесіями і віддає їй божеські почесті. Це ж явне ідолопоклонство!

А ось "святий" Людвік, французький король, відкупивши у венеціян тернового вінця Господа Ісуса Христа, списа й губку, при чім п'ять миль босими ногами йшов назустріч тих дорогих реліквій, які з пошаною зложив у своїй столиці (ст. 427).

Терновий вінець, спис і губка, були це знарядя, якими тортуровано Ісуса Христа. І дивно, що ті лиходійні знаряддя так припали до серця цьому "святому" королеві. Зовсім природньо, що тепер ніхто б з людей не зберігав з пошаною, як дорогу реліквію, цілавав її, а навіть молився до того знаряддя, яким закотовано наших дорогих. Чи котрийсь з католицьких батьків міг би цілавати ножа, яким був зарізаний його син? Або чи діти католики відносилися б з пошаною до тієї шибениці, на якій повішено їхнього тата? І не відомо нам, чого католики думають, що Богові приемні знаряддя, якими мучено Його улюблленого Сина. Навіть католицькі "святі" шанують знаряддя, якими мучено Христа.

Може католики скажуть, що ті речі освятилися кров'ю Сина Божого? Тоді треба було б думати, що й руки мучителів Христових також освятилися Його кров'ю, бо ж вони торкалися тіла нашого Господа, торкалися Його крові. Така логічна послідовність. Але так бути не може, а тому й знаряддя при розп'ятті Христа не освятилися Його стражданнями, а через це не можуть бути реліквіями.

Христос був абсолютно святым, а тому Його муки і смерть, це ганьба для всього світу, а особливо тому, що той світ, на чолі з католицькою церквою, відкидає живого Христа, а обоготоврює знаряддя Його катів.

Погляньмо ще й з другого боку: чи хоча правди ві знаряддя купив той король? Христос страждав в Єрусалимі, а Венеція знаходиться в Італії. Чому ж ті речі опинилися там? Відомо також, що терновового вінця наклали Христові римські вояки замість щарської корони, а потім били киями піс голові. Цілком можливо, що той вінець розбився під ударами київ. Губка ж, наповнена такою гидотою, як жовч, напевно була кинена на Голгофі й потоптана народом. Нема жодного сумніву, що тими речами ніхто тоді не цікавився і вони безперечно пропали. Ні апостоли не могли їх заховати, ні, тим більше, римські вояки, а про народ не може бути й мови. Що ж до списа, то ще була зброя римського воїка, а тому він ні кому його не віддав, як реліквію. Коли б навіть те поломане терня й губку хтось і підняв, то без спеціяльної опіки вони не могли пепретривати цілі віки і хто б іх з Єрусалиму ніс аж до Венеції? Тому немає найменшого сумніву, що "святий" король Людовик купив у венеціян звичайні фальсифікати, так само, як і всі інші реліквії були переважно фальсифікатами. Бо, напр., дерево з хреста Христового було продано стільки, що з нього можна було збудувати величезного корабля, та цвяхів і сіна цілі купи, а кості, хто знає, з кого вони були? І так католицькі "святі" спільно

з католицькими грішниками купували й обцілювали звичайне дерево й залізо, не думаючи про те, що чинять гидоту ідолопоклонства.

Для доказу, що католики й посьогодні більше шанують предмети культу, ніж Бога, приведу такого факта. У передвоєнній Польщі багато було виладків, що за зневагу ікони чи хреста засуджували людей до в'язниці. Але не було ні одного випадку, щоб засудили когось за зневагу Бога чи Христа. А зневаги проти Бога було дуже багато, більше, як зневаги ікон чи хрестів. Це показує, що католики Божу правду замінили неправдою, і честь віддавали, й служили створінню більше, як Творцеві (Рим. 1: 21-25, 28-32).

Добре підкреслити, що така релігія добра тільки для багачів. Наприклад, Фридрих II, курфюрст німецький, в 1509 році мав понад 5005 часток реліквій, що запевнювали йому разом пів мільйона днів відпусту, цебто звільнення з чистилища. А Альбрехт Брандебургський, архиєпископ Могунції (Майнца), мав в році 1520-му, 8933 частки реліквій та 42 цілих тіл святих, що давало йому відпуст в круглій сумі 40 мільйонів літ. Було це на той час дуже велике багатство, яке цілком було недоступне для бідних людей.

Як же таку релігію можна назвати Христовою релігією? Тож Христос прийшов спасті найбідніших. Ні, це релігія не Христова, а релігія торговища та спекуляції на людській темності. І таку релігію підтримували католицькі "святі".

Варто згадати ще й те, що офіційно розпочав торгівлю реліквіями папа Євген II, що панував лише три роки (824-827). Він наказав викопувати різні кості і продавав їх, як кості святих. Священики були задоволені тією видумкою папи. Вони купували ті кістки, виставляли їх по своїх церквах і від наївних людей і темних католиків стягали великі суми грошей тільки за те, що дозволяли подивитися на них і поцілувати.

IX.

КАТОЛИЦЬКІ СВЯТИ І КАТОЛИЦЬКЕ ДУХОВЕНСТВО

1. КАТОЛИЦЬКЕ ДУХОВЕНСТВО

Нс думаю довго затриматися над цією темою, бо вона докладно висвітлена в інших розділах, але кілька фактів навести треба. З історії пап, історії церкви, з історії інквізіції і з різних інших джерел відомо, що католицьке духовенство було дуже страшне. Як же ще явище пояснюють самі католики? Ось, кардинал Петро де Аіллі так сказав: “В нашій церкві є так погано, що добрий папа не міг би бути на її чолі. І через це головами церкви є тепер негідники та злочинці”.

Кардинал сказав дійсну правду. Ось, був такий єпископ Формозій, якого обвинувачували, що він грабував монастирі разом з безбожною бандою розбишак та розпусних жінок. Він змагав до повалення папства. Його вилучили й назавжди прокляли, без надії на повернення до церкви. І нараз, наступний папа Маріній в 883 році здійняв з Формозія клятву, покликав його до Риму і знову іменував його єпископом. А 8 років пізніше Формозій став папою. Отже, виклятий злочинець став папою! І помимо своїх злочинів, він є “найсвятіший” отець!

Або знову, аж страшно в це вірити, на папсько-му престолі була також жінка. Сьогодні католики всіма силами намагаються доказати, що то неправда, що то вигадка ворогів католицької церкви. Але мусять католики знати, що автор тієї книжки не є противником самого факту, що жінка була папою. Краще ж добра жінка, ніж поганий мужчина. Але

біда в тому, що ця жінка була не кращою за передніх пап.

Про цей факт згадують різні історики, а особливо польський церковний історик Мартин Полак, який помер 1279-го року. Цього Мартина папа Миколай наїменував гнезненським архиєпископом, а папа Климентій IV доручив йому написати хроніку римських пап і царів. Хроніка ця вийшла друком уперше 1559-го року в місті Базелі, Швейцарія.

Цей історик пише, що Йоганна, перебрана за мужчину, вважалася за найславнішого теолога в Римі. Вона часто бувала у папи Івана VI, бо вона була його коханкою, в чому її ніхто не підозрівав, бо вміла дуже добре відогравати ролью мужчини. По смерті папи Івана VI, вона, користаючись повагою і популярністю, без труднощів була вибрана на папу. Історик Мартин Полак пише таке:

“Папа цей, згідно з переданням, походив з англійського роду, але родився в Німеччині, в Могунції. Покохала ця жінка одного ченця і, перебравшись за мужчину, подорожувала з ним по різних краях. Продовжувала свою nauку в Атенах, звідки, по смерті свого любовника, виїхала до Риму. Там заснувала вищу теологічну школу і, як знаменитий професор, здобула собі таку славу та повагу, що зостала вибрана на папу. Після трьох з половиною літ панування, по причині наглого і несподіваного породу під час урочистої процесії, померла від болю. Для виразу свого обурення, з яким віднеслась церква до ганебного випадку, кардинали видали розпорядження, щоб в майбутньому жодний папа не переходив тією вулицею, де стався цей випадок”.

Цілком так само описує це другий церковний історик Платіна, присвячуючи свій опис папі Сиксту IV. Але цей історик подає, що папа-жінка це був Іван VIII і що зайняла вона місце після папи Лева IV. З цим істориком погоджуються й світські історики, як німецький історик Менцель, англійський — Шкот й ін. Усі історики однаково описують

походження цього папи-жінки, але церковні історики вказують не на одного і того самого папу. Це вони, очевидно, навмисне покрутили, щоб у майбутньому можна було опертися на ці неоднакові інформації і відкинути цей факт, як легенду. Але для нас не робить різниці, котрий папа був жінкою, для нас важливий факт, що жінка таки була папою, і то жінка-розпусницея.

І мав цей папа-жінка навіть своїх сторонників, які їй навіть побудували пам'ятники з написом не Іван, а Іванна. Один з таких пам'ятників пропримався аж до 1604 року, поки папа Климентій VIII наказав зняти погруддя Іванни, а на місці напису наказав написати "Папа Захарій". З цієї причини в місті тоді було багато сміху й згіршення. Щоб привести до забуття цієї події, папа Олександр VII в 1655 році наказав розбити того пам'ятника на куски й усунути його геть.

Багато можна було б привести подібних фактів про "святих" пап, але шкода на це марнувати час. І без того ми знаємо з власного спостереження й досвіду про мораль католицького духовенства і різних католицьких "святих". Бажаю, однак, звернути увагу ще на один факт.

Колись було в північній Іспанії королівство, яке називалося Арагонія, з головним містом Сарагосса. Король Арагонії Фердинанд мав нешлюбну дитину з однією багатою іспанською розпусницею. І ось, папа Сикст IV, щоб придобрітися до короля, іменував ту шестилітню дитину єпископом столичного міста Сарагосси. Зрозуміло, що за дитину виконувала обов'язки єпископа мати-розпусницея.

До речі, треба сказати, що цей папа Сикст IV не вважав розпусту за гріх і сам жив зо своїми таки рідними сестрами, причому, з найстаршою мав кілька дітей. За цього папи найстрашніше шаліла інквізіція в Іспанії під проводом великого інквізитора Торквемади. І, ніби на глум, цей кривавий папа й розпусник оголосив догмат про непорочне зачат-

тя Діви Марії; цебто, що, ніби, Марія народилася від Св. Духа.

2. ЗАКРИВАННЯ СВЯТИМИ ГРІХІВ ДУХОВЕНСТВА

“Святий” Антонин був архиєпископом. А архієпископи також належать до духовенства. Майже всі святі, за винятком королів, були з духовенства. Тому й “святі” духовні покривали гріхи світського духовенства. Бо в “святій” католицькій церкві, видно, можуть бути грішні духовні, хоча Слово Боже цього ніяк не дозволяє (1 Тим. 3: 1-10). І ось стався такий випадок:

Одного разу світський уряд зловив уночі на сваволі двох священиків і, не маючи права їх покарати, вдень з гуком труб приказав їх завести до єпископа (Антонина). Єпископ так схвилювався цією образою, що ввесь цей уряд викляв і приказав йому йти до Риму за розгрішенням” (ст. 62).

Це така справедливість католицького єпископа. Світський суд не мав права до злочинних священиків. Вони могли робити різні гріхи, але безчестити їх публічно ніхто не мав права. А Біблія, власне, навчає навпаки і каже, що духовних треба подвійно шанувати, але тих, що грішать, картати перед усіма (1 Тим. 5: 17-20). Навіщо ж покривати гріх духовних, коли їхній гріх є подвійним гріхом? Коли вночі сваволить звичайний розпусник, це одне, але коли це робить духовна особа — ще подвійний гріх. Але, як видно, єпископові було прикро, що представники “святої” церкви робили такі жахливі не святі діла і уряд це виніс на світло денне. Це дійсно була велика компромітація для католицької церкви, але винні в цьому були самі представники тієї церкви. Але чому ж єпископ не викляв та не позбавив священичого сану цих розпусників, а викляв тих, що викрили їхні гріхи. Єпископ боронив честь священичої касті, а не правди Божої.

Не кращим також був “святий” Вінцентій. Про нього читаемо, що він нікому не прощав переступів у своїх проповідях, ні панам, ні королям, ні іншим начальникам: “їхні гріхи і їхнє зло в очі їм витикає. Але зо священиками обходився обережніше: коли що про них дійшло до його ушей, то брав їх набік і тоді докоряв їм і карав; так само поступав він і з черницями” (ст. 646).

Христос робив навпаки. Він священиків найбільше картає, бо це були провідники народу. Чому ж овечки в католицькій церкві мають бути карані, а пастирі ні? Це ніяк не згідне зо Словом Божим.

3. СВЯТОКУПСТВО (СИМОНІЯ)

Святоکупство чи симонія одержала свою назву від Симона ворожбита, який хотів за гроші купити апостольську владу, щоб через вкладання рук, подавався Дух Святий (Дії 8: 18-24). Це святоокупство особливо процвітало в католицькій церкві. Наприклад, багато пап, як згадано вище, купили собі папські престоли, або здобули їх при помочі влади.

1) Так папа Іван XVI в 997 році купив у римлян папство за гроші, скинувши з престола папу Григорія V, якого посадив на той престол німецький імператор Оттон III. Панував цей Іван тільки один рік. Імператор скинув його з престолу й назад посадив Григорія V-го, якому ще й дав владу розправлятися зо своїми противниками. Тоді папа Григорій V люто замучив колишнього папу Івана XVI. Купуючи папство, не знав папа Іван, що купує собі смерть.

2) Папа Іван XIX в 1024 році також захопив папського престола через підкуп, а зробив це тому, що, власне, дуже любив гроші і мав надію, що будучи папою, він зможе багато їх зібрати. І хоч був цей папа, як Юда Іскаріотський, але пропанував аж 9 років.

3) Папа Бенедикт IX мав уже куплений папський престол, коли йому було щойно 10 років. А коли він доріс до 18 літ, він сів на тому престолі в 1032 році і панував аж 13 літ, після чого продав своє місце наступному папі, Григорієві VI.

4) Папа Григорій VI в 1045 році купив папського престола від свого попередника папи Бенедикта IX за певну суму грошей готівкою і за обіцянку, що буде віддавати йому всі приходи, що надходили папам з Англії. Панував він тільки один рік.

5) Але хіба найбільшим симоністом був папа Олександр VI, який був найбільш розпусним і злочинним за всіх пап. За часів, коли він став папою, було вже заведено, що папу вибирали кардинали. Отже, він перекупив майже всіх кардиналів і роздавав за голоси палати, замки і величезні суми грошей. Він панував тільки 11 літ, бо отруївся вином, яке приготував його син Цезар для кардинала Андріяна.

6) Також папа Юлій II в 1503 році здобув папський престол перекупством. Це був більш вояк і політик, ніж духовна особа. Не за прикладом інших пап, він був приятелем науки й мистецтва, але це все не перешкоджало йому бути таким самим розпусником, як і його попередники. Панував він 10 літ.

Це тільки деякі приклади пап, які перекупством здобули собі папського престола. Було ж їх значно більше. Католики ж уважають, що всі вони були канонічно обрані, а тим самим вони “святі”. Так їх усіх і називали: “святий отець”.

На жаль, не тільки голови католицької церкви, але й сама церква і католицькі “святі”, всі вони мали “титулову” святість. Визнали при канонізації, що така то особа є святою, папа це підтвердив і справа скінчена; мусять називати його святым, хоч би він був найбільшим грішником.

Діти завжди беруть приклада зо своїх батьків,

так і в духовному житті. Коли святоокупство розцвітало в Ватикані, то нічого дивного, що воно сильно розповсюдилось і на всю церкву. Читаемо, наприклад, в книзі “Життя святих”, що “святий Ромуальд зобов’язував своїх законників, щоб вони береглися святоокупства, якого в ті часи багатьох не вважали за гріх, купуючи дохідні місця й міняючись ними (ст. 558).

І вони мали слухність! Чому ж би вони мали уважати за гріх те, що робили папи? То ж торгували ласкою Божою всі, і світські володарі і духовні. Ось приклади:

“Тим часом умер ігумен того монастиря (де перебував святий Арнульф), а на ігумена вкупився в короля один Понтій, чернець, незабаром почав з дворянами монастирське добро розпорощувати, церковну одіж марнувати, а ченців голодом морити” (ст. 73).

Як бачимо, ігуменство продав французький король (імені короля не подано), а купив чернець. І так, починаючи від королів і пап, а кінчаючи простими людьми і ченцями, католицька церква торгувала різними добрами. На доказ цього приведу ще один факт.

Родичі “святого” Домініка Панцерника, бажаючи щоб він став священиком, тому що тоді було розповсюджене святоокупство, дали єпископові за висвячення його замшову шкіру (ст. 147).

Бачимо, що священство продав єпископ і то досить дешево; заплатили прості люди, а скористав “святий”. Входить, що священче висвячення можна було купити за замшову шкіру, але ігуменство напевно коштувало багато більше, єпископство — ще більше, але щоб купити папство, то не кожен міг собі на таке дозволити.

На жаль, і сьогодні також в католицькій церкві процвітає торгівля. Продають усе: молитви, богослуження, обряди, тайнства, образи, реліквії й т. ін; без грошей людина в тій церкві не охриститься, не

звінчається, не буде похована; навіть не висповідається і не одержить розгрішення. І навіть за мертвих, які, згідно їхньої науки, терплять в чистилищі невимовні муки, не помоляться ті торгівці, поки їм не заплатять. Їхні храми — це “доми торгівлі” (Івана 2: 14-16), а товари на продаж — це Божі дари. Святе ж Писання навчає, що ласка Божа дається дармо (Іс. 55: 1; Об. 21: 6; 22: 17). Тому, радимо бажаючим одержати спасіння дармо, залишивши своїх духовних гандлярів, а звернутися просто до Бога і від Нього отримати спасіння вірою в Господа Ісуса Христа.

X

ВІДНОШЕННЯ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ ДО НАРОДУ

1. НЕТОЛЕРАНТНІСТЬ

Ми знаємо, що душею християнства є любов. А любов усе переносить, усе терпить, не рветься до гніву і не чинить жодного насилия (1 Кор. 13: 4-6). Любов не чинить близьньому зла (Рим. 13: 10). Одним словом, любов є абсолютно толерантною.

Католицькі ж “святі” толерантними не були, а це визначає, що вони й не мали любови. Вони чинили близьньому зло, виявляли над ним насилия, поводилися з людьми не так, як личить святым.

Наприклад, “святий” Людовик, король французький, був настільки суворий до богозневажників, що казав таврувати уста тим, які допускалися богозневаги (ст. 427).

Таке тавро на устах робилось розпеченим залізом і не тільки спричинювало невимовний біль, але робило людину калікою на все життя.

Як король, цей “святий” міг таке робити, але де тоді його святість? Слово Боже не каже того робити з найбільшими нашими ворогами.

Цікаво, щоб то було, коли б, наприклад, молодший син того “святого” короля зневажив свого батька, а старший син, почувши це, захотів би затаврувати за це уста свому молодшому братові. Напевно король, як батько, не дозволив би цього. А “святий” король вирішив діяти так, ніби Бог уповноважив його таврувати уста своїм меншим братам за зневагу Отця. Коли б це треба було зробити, то Бог Сам зробив би. У Новому Заповіті нема такої науки, щоб люди карали одні одних за гріхи. Тому й виразно видно, що в короля виявилася не святість, а звичайна католицька нетолерантність.

Навіть до своїх родичів католицькі “святі” відносилися суверо. Коли, наприклад, сестра “свято-го” Бернарда відвідала його в монастирі, він не прийняв її і назвав: “гарно вбраний гній” (ст. 105).

Цей вираз показує, з якою погордою відносилися “святі” до людей не їхнього стану, цебто до тих, що не були в монастирях.

Не краще Бернарда поступила “свята” Кунегунда, римська імператорка. Вона мала в своєму монастирі свою племінницю Ютту, яка одного дня не прийшла на богослуження. “Свята” імператриця запитала її, чому вона не була на богослуженні. Коли ця відповіла, що споживала вдома сніданок, “свята” імператриця вдарила її по обличчі. А Бог допустив, що знаки від пальців Кунегунди, за кару для тієї непослушної, назавжди залишилися на її лиці (ст. 410).

Цей факт показує призвичаєну до биття руку, від якої назавжди залишився слід. Можна думати, що “свята” імператриця мала до биття вправну руку, навчилася того на своїх рабах. Тому можна вірити, що знаки від руки залишилися, але що вони залишилися назавжди, ніби з волі Божої, —

це неправда. Бог, Який не вчить бити когось по обличчі, а навпаки, вчить навіть за правду наставити б'ючому другу щоку, не може помагати злій жінці карати інших, хоча б навіть винних (Мат. 5: 39, 1 Петра 3: 9). Бог нікого на землі не уповажнив карати людей за їхній непослух Їому. Христос не дозволив і Своїм ученикам вступитися за Нього і вжити меча в обороні. Він сказав Петрові покласти меча в його місце, сцілив вухо воякові, що маєуть і сліда від рани не залишилося (Мат. 26: 51-52; Лук. 22: 51). Коли апостоли хотіли одного разу помститися за Христа, Він сказав їм: “Не знаєте ви, якого ви духа” (Лук. 9: 52-56). Не знала також якого вона духа ця “свята” імператриця. А тому не можна людської нестреманності, людської слабости вважати як вияв святості, бо це не має нічого спільногого зо справжньою святістю.

Цікаво підкреслити, що навіть до такої ганьби для всього людства, як невільництво, католицькі “святі” відносилися цілком байдуже. Ось одного разу, “святий” Григорій, ідучи ринком міста Риму, побачив, як продавали гарних маленьких дітей. Він запитав:

- Звідки походять ці діти?
- З острова Британія, — відповіли йому.
- А чи цей народ християнський?
- Ні, це погани, — відповіли купці.

Тоді Григорій глибоко зідхнув і сказав:

— Як жаль, що князь темряви тримає в своєму володінні такі гарні обличчя (ст. 275).

Подумати тільки, перед очима “святого” відбувається страшний злочин, торгівля маленькими дітьми. Злочин цей доконують “християнські” купці, які, щоб здобути для продажу тих гарних дітей, мусіли відібрати їх у батьків, а може й на очах отих діточок помордувати батьків. Це ж відомо, що ніякі батьки добровільно не віддадуть дітей на тяжку неволю, а треба було їх забрати силою. І ось перелякані діти-сироти стоять на рим-

ському ринку і продаються, як худоба до неволі. І, як видно з нашої цитати, ця трагедія зовсім не схвилювала “святого”. Не схвилювала його доля дітей, а також те, що цей злочин доконують його “християнські” купці. Його зворушило тільки те, що батьки цих нещасних дітей не християни, цебто не католики. Оце добрий місіонер! Не знає він, що оті купці, ніби християни, також і ті “християни” Риму, що з камінним серцем купують тих дітей, далеко гірші від поганських батьків оцих дітей, яким вони роблять таку велику кривду.

Коли б у світ була не прийшла реформація, і коли б протестанти не повели енергійної війни проти невільництва, то воно продовжувалося б і дотепер. Католицькі “святі” нічого не зробили для заборони невільництва, навпаки, вони користали з нього. Письменниця Бічер Стоу, авторка широко знаного твору “Хата дяді Томи”, порушила всю Америку й Англію, остаточно перехилила вагу на сторону заборони невільництва в Америці, а була це письменниця протестантка. Президент Авраам Лінкольн, який заборонив невільництво, також був протестантом.

Так, протестанти, хоча й на погляд католиків, “єретики”, але вони бачили це велике зло, поборювали його й розуміли євангельську мораль. На жаль, не бачили того і не розуміли католицькі “святі”.

2. МСТИВІСТЬ

Не всі “святі” мали однакову владу й силу, щоб могли мстити і не всі “святі” мали над ким мститись. Люди мстяться, звичайно, над ворогами та своїми противниками, а таких найбільше мали “святі” папи, голови “святої” католицької церкви. Тому й пімста їх виявилася найвиразніше.

У 1489 році у Флоренції виступив, як реформатор Ернім Савонарола, він написав листа також до папи Олександра VI, докоряючи йому в свято-

купстві, безбожництві і розпусті. Перечитавши листа, папа сказав:

— Ця людина мусить умерти, хоч би вона була навіть Іваном Хрестителем!

І папа добився свого: 23-го травня 1498 року Савонаролу, за наказом папи, повісили, а потім спалили разом з шибеницею. П'ять років пізніше, той самий папа отруївся вином.

До комплекту таких “чеснот”, як святоупство, безбожництво і розпуста, за які докоряв його Савонарола, додав ще вбивство. І хочеться спитатися католиків, як вони думають, чи той їхній “святий” отець, після того, як отруївся вином свого сина, очиститься ще в чистилищі і піде до неба, де зустрінеться з замордованим ним Савонаролою? Чи куди він піде? Не думаємо, щоб такий злочинець, хоча і з титулом “святий” пішов туди, “куди не ввійде ніщо нечисте, ані той, що чинить гидоту й неправду” (Об. 21: 27).

Але для папи Олександра VI Савонарола був ере-тиком, тому пімсту цю можна намагатися виправ-дати. Але і поміж самими папами панували не кра-щі відносини. Ось кілька випадків мстивості пап одні над одними:

1) Від року 757-го панували разом два папи: Павло I і Костянтин II. Але коли року 768 на папського престола сів Степан IV, він негайно дав роз-порядження схопити другого папу Костянтина II і виколоти йому очі. Коли ж на соборі в Латерані в 769 році осліплений папа вніс оскарження на папу Степана IV за спричинене йому каліцтво, той оп-равдовувався тим, що він був законно і легально вибраний на папу, а Костянтин II, — самозванець. Собор уневинив папу Степана IV, а нещасного па-пу-сліпця почали на соборі бити й плювати на ньо-го. Один тільки єпископ Теодорій вступився за сліпцем, то оскаженілі учасники собору побили його і також викололи йому очі, відрізали язика і

кинули до в'язниці, де він умер від ран і від голоду. А ось інша картина:

2) Після смерті папи Формоза і наглій смерті його наступника Боніфатія VI, який був папою тільки 15 днів, вступив на папський престол у 896-му році Степан VII лютий ворог Формоза. (Цього папу вважають також VI, бо один з його попередників, Степан II був папою тільки 4 дні, і деякі історики того не зараховують). Цей папа Степан VII знаний своїм варварством, особливо відомий із т.зв. "суду" над своїм померлим попередником Формозом. Він наказав викопати трупа Формоза і вбраного в папську одіж, посадити його на папському престолі перед зібранням кардиналів і єпископів. Сам він, звернувшись до трупа, сказав:

— I чому ж ти, портуенський єпископе, так сильно возгордів, що загарбав римського престола?

Потім небіжчика осудили, розібрали, відрубали йому два пальці і голову, і вкинули до ріки Тибру.

Цей поступок одного "святого" і "непомильного" над другим таким само "святым" є страшний і огидний. Цей "суд" показує, який справді лютий і мстивий був цей папа, що навіть не дав спокою трупові свого попередника. Не довелося йому помститися над живим своїм противником, то він помстився над мертвим. А все ж таки, папа в своїй промові до трупа, виявив одну велику правду, а власне, що той, хто "загарбує римський престол мусить сильно возгордитись". Степан VII, осуджуючи Формоза, тим самим осудив і себе, і всіх римських пап. Бо, якщо Формоза зайняти папського престола побудила гордість, то яке почуття побудило самого Степана VII зробити те саме, що й Формоз? Той факт, що його рапували не ліпшим, стверджується тим, що він був папою тільки рік, а потім його також скинули і повісили у в'язниці. Його наступником став Іван IX і напевно новий папа подбав про те, щоб повісити Степана VII.

Цілком зрозуміло, що жодна смиренна людина

не буде пориватися до папського престолу, який у світі рівнявся з троном імператора, а з духовного боку — майже рівнявся до Бога. Цей то престол давав право людині називатися “*Vicarius fili Dei*”, — цебто намісник Бога. І на таке становище може піти тільки та людина, яка, за словами папи Степана, має велику гордість.

3) Року 997 папського престола зайняв Іван XVI, який керував католицькою церквою тільки кілька місяців. Його скинув з того престола родич імператора Оттона III, який при допомозі імператора зайняв папського престола, як папа Григорій V. Він наказав кинути свого попередника до в'язниці, а потім виколов йому очі, відрізав носа й уші, потім одів його в якесь священиче лахміття, посадив на осла обличчям назад і дав нещасному тримати в руках осячого хвоста, возили його так по місті. Після цієї нелюдської і дикої “щеремонії” папа казав укинути каліку знову до в'язниці, де й заморив його голодом.

Ясно, що католикам важко повірити світським історикам, але це ж дійсність, і такі відношення між папами відомі всім. Не зрозуміло це ні кому, як може людина дійти до такого кровожадного стану, а одночасно називати себе “святим”. Не зрозуміло, як сьогодні можуть бути люди і між нашим народом, які сліпо йдуть слідами тих злочинців, не вірячи історії. Факти ж залишаються фактами, і мимо намагань католицьких письменників, не вдається їм сковати від світу оцих річей.

4) “Святий” Петро з Морони був вибраний папою, як Целестин V. Потім він зрікся папського престолу, на користь Боніфатія VIII, який свого попередника посадив до в'язниці, де цей бувший папа Целестин V сидів до кінця свого життя (ст. 541).

Цю інформацію маємо вже не від світських істориків, хоча в них вона є також, але маємо її від католицького священика Петра Скарги. Правда, Скарга намагається пояснити цей неприємний і

компромітуючий факт тим, що цей папа тримав “святого” Петра при собі, щоб противна йому партія не вибрала його наново папою і щоб не було роздвоєння в церкві. Дійсно, зайва обережність не зашкодить, але ж він міг його “тримати при собі”, але не у в'язниці. Папа міг вибрати для того краще місце, ніж в'язниця.

По-друге, чи ж то по-людськи тримати людину у в'язниці ціле життя тільки для того, щоб “тримати її при собі”? Чи ж то в'язниця є найвідповідніше місце для бувшого папи та ще й святого?

По-третє, чи то справедливо було з боку Боніфатія VIII вкинути людину до в'язниці і тримати її там ціле життя, коли ця людина відпустила йому папського престола? Чи папа Петро винен тому що певна партія воліла мати папою його а не Боніфатія? І, накінець, як би та партія могла його вибрати наново папою, коли б він сам того не бажав?

А в дійсності справа була далеко простіша. І хоча ксьондз Скарга намагається правду приховати, але вона таки виходить наверх. Немає сумніву, що святий зрікся папства не добровільно, але Боніфатій змусив слабого Петра зректись його. Є також відомості, що папа Боніфатій VIII, будучи кардиналом, застрашив папу Целестина небезпекою смерти і намовив його до уступлення. Петро, однак, маючи багато симпатиків між могучими панами, був для Боніфатія небезпечним конкурентом. Бачачи, що Петро готовий був би зайняти знову принадного папського престола, Боніфатій ув'язнив його. Можливо, що Боніфатій, щоб позбутися зайвого клопоту, допоміг святому скоріш померти у в'язниці. Тільки що Боніфатій VIII був мудріший від Степана VII та Григорія V. Він живого свого конкурента тримав у в'язниці, але коли той помер, він улаштував йому великий похорон, з участю багатьох єпископів і знатних панів

похоронив його в церкві. Таким чином він відхилив від себе підозріння.

5) Або ось ще така картина. Папа Урбан VI, який засідав на папському престолі від 1378 року, не довіряв своїм кардиналам. Він особливо підозрював шістьох, яких приказав ув'язнити і тортурувати в найжахливіший спосіб. Накінець тіла цих кардиналів порубали, спакували в мішки та й по-вкидали до моря. Але одному кардиналові вдалося перед тим утікти з в'язниці. Його таки зловили і тоді папа наказав своїм катам, щоб його так мутили, щоб крик його було чути якнайдалі. Історики подають, що папа, проходжуючись по свому саду і читаючи молитви, заходився від реготу, чуючи прошиливі крики катованого кардинала. Отакі то святі папи католицької церкви!

Накінець, варто згадати ще про одного “святого”. Це папа Григорій VII, який був найбільш енергійним папаю, особливо великим майстром в застосованні церковних анатем. Він з такою хитростю і впертістю перепроваджував свої політичні махінації, що тодішній його кардинал Даннані назвав його “преподобним дияволом”, а світські письменники правдиве його прізвище Hildebrand перекручували на “Höllenbrand”, що значить “пекельний огонь”. Обидві ці назви йому вповні пасували, бо не одного цей “преподобний диявол” опалив своїм “пекельним огнем”! Навіть такого могутнього володаря, римсько-німецького імператора Генриха IV цей “преподобний” змусив три дні стояти босим на холоді біля папських дверей, поки той прийняв його і простив йому.

Треба щиро дякувати Богові за реформацію, яка звільнила людство від тієї духовної тиранії. Тепер католицька церква, через реформацію, змінила своє поступовання, бо втратила свою владу і силу. Але сутність її залишається та сама. Коли б вона тепер мала своє необмежене право, знову запалали б костри з “єретиками”.

Однак, було б несправедливо не згадати про добрих пап. Напр., папа Климентій IX, що був у роках 1667-1669; отже, тільки два роки. Чому? Бо цей папа був людиною шляхетною і вченою та намагався витягнути католицьку церкву з багна. Ale це йому не вдалося, бо проти нього виступили єзуїти. Папа єзуїтів викляв, але вони потім таки зліквідували Клиmentа IX-го.

Проти єзуїтів був також папа Інокентій XIII, який 1724-го року видав розпорядження, яким заборонив єзуїтам приймати до себе нових членів. I єзуїти замордували і того папу.

До кращих пап треба також зарахувати Климентія XIV-го, який 21 липня 1773-го року розв'язав орден єзуїтів. Знаючи мстивість єзуїтів, папа Климентій, підписуючи булу, сказав: "Я є свідомий того, що підписую на себе смертний присуд!" Так і сталося. Всі спроби уникнути смерті нічого не помогли, — єзуїти таки отруїли і цього папу.

Отже, мстились папи, мстились єпископи, мстились ордени і мстились святі. I цю мстивість заховує католицька церква по сьогодні. Цю мстивість перепроваджувала католицька церква над православними ще недавно в Польщі. I такого самого духа були всі її "святі".

3. ІНКВІЗИЦІЯ

Інквізіція (лат. *Inquisitio*) визначає "судове слідство", це духовний суд католицької церкви, який був установлений для розшуку і винищування єретиків і невірних. За думкою папи Інокентія III, постановою 4-го латеранського собору інквізиція була підпорядкована єпископам у 1215 році; але в 1233 році папа Григорій IX передав її незалежним від єпископів домініканцям і таким чином інквізиція стала папським знаряддям, готовим виконувати всі папські розпорядження. Щоб арештувати людину, вистачало тільки одного підозрін-

ня в єресі. Для свідків не було ніяких обмежень, притім признання вимушувалися жахливими тортурами. Звичайно карали позбавленням горожанських і церковних прав, конфіскацією майна, досмертним ув'язненням і смертю, переважно на кострі.

Сам ксьондз Скарга називає інквізицію “жахливим судом”, описуючи пригоди святого Йосипа Каласантого, якого оскаржено перед трибуналом інквізиції в єресі.

“Покликано тоді його перед жахливий суд під охороною” (“Життя св.”, ст. 365).

Чому ж інквізиція є “жахливим судом”, якщо вона свята? Бо ця могутня організація не знала ні співчуття, ні милосердя; прагнула тільки крові та зисків. Жахливі, просто пекельні тортури і аутодафе, то є ті способи, якими широко оперувала інквізиція. (Аутодафе походить з іспанської мови “Auto da Fe” і означає “діло віри”; в Іспанії і Португалії прилюдне спалення засуджених інквізицією єретиків).

Інквізиція шаліла скрізь, де тільки досягала влада католицької церкви, але найгрізніше вона розвинула свою діяльність в Іспанії, а тому і слово “аутодафе” прийнято з іспанської мови. В Іспанії живцем було спалено 31912 осіб, а замуровано живцем і заслано до лагерів 291456 осіб. Один тільки великий інквізитор домініканець Торквемада спалив живцем 8800 душ. Таким чином тільки одна Іспанія через інквізицію стратила 333,368 найкращих своїх людей. А скільки ж то іх загинуло по всьому світі?

Отже, зовсім справедливо той суд названий “жахливим”, а інквізитори можуть бути справедливо порівняні до комісарів сучасного НКВД у Росії. Їхнім завданням було вишукувати єретиків і вони робили це з диявольською послідовністю і з садистичним задоволенням. Часто інквізитори арештовували багатих людей не тому, що вони були

єретиками, а тому, щоб загарбати їх майно. Отже, були це не тільки розбійники і кати, але й грабіжники.

Яким же чином ті кати опинились у числі святих? А в книжці кс. Скарги виразно написано, що кілька святих були інквізиторами.

Отже, святий Петро з Верони був інквізитором в Медіолані ("Ж. св.", ст. 543). Хоча це досить велике місто, але, може, Петрові й не багато довелося спалити людей живцем. Але щоб він навіть спалив і одну людину і не покаявся в грісі душогубства, то не міг би бути святым.

Святий Іван де Матта був інквізитором Франції ("Ж. св.", ст. 314).

Оцей уже мав ширше поле до попису, ввесь великий край. Зрозуміло тоді, що й більше невинних людей згинуло від його руки, але проте він зарахований до числа святих.

Але святий Іван Капістран був уже загальним інквізитором, з наданими йому великими привілеями ("Ж. св.", ст. 341). Сам він особисто боровся проти єретиків тільки в Німеччині, але як загальний інквізитор, був відповідальний за злочини інквізіції по всьому католицькому світі. Отже, відповідальний за всі поломані людські кості, за всі здерти з живих людей шкіри, за всі попечення й поколення, за всі забиті в пальці голки, за всі повитягувані з живих людей м'язи й жили, за всі інші страшні катування. І цей страшний душогуб помер нерозкаяним, а потім католицька церква зробила його своїм святым.

Про цього "святого" інквізитора, між іншим, знаємо, що він наказував палити живцем "жидів", а їхні маєтки забирати до церкви. Але католицька церква ніде не згадує про мордерства євреїв цим божевільним душогубцем, навпаки, вона підтримувала ці мордерства, а того, який їх перепроваджував, зробила ще й своїм святым. А бідні темні люди моляться до ікон цього душогубця.

XI.

ВОЙOVНИЧІСТЬ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

1. ХРЕСТОВІ ПОХОДИ

Хрестові походи, це були просто воєнні походи, організовані з метою звільнення Палестини від мусульман. Учасників цих походів називали хрестоносцями тому, що вони носили червоного хреста на правому плечі. Папа Урбан II на Клермонському соборі в 1095 році закликав католиків заступитись за Святу Землю, яку поневолили турки. Закликаючи людей на війну, папа кричав, що “Бог так хоче”, щоб Палестина була звільнена. Двісті літ лилась кров, як турків так і християн, і Палестина накінець залишилася таки за турками, а це було ясним знаком, що не Бог хотів, щоб Палестина була вільною, а хотів того папа. Папа не знав Біблії, а тому й не знав волі Божої щодо Палестини. Не тільки дорослі йшли проти турків і гинули, але в 1212 році, цебто 117 літ після першого походу, був похід і дітей, які, розуміється, всі загинули в дорозі. Католицькі фанатики думали, що Бог не дає перемоги ім, грішним, то може дасть її невинним дітям.

І ось на це беззаконня, на це пролиття крові, закликали людей не тільки папи, але й інші католицькі святі. Напр., св. Бернард проповідував хрестовий похід і всі уми запалювали до хрестових вінців на мусульман (ст. 106).

Св. Францішок Борджія у Франції, Іспанії і Португалії проповідував хрестовий похід проти турків (ст. 228).

Оце так проповідували католицькі святі. Уже в Старому Заповіті читаємо: “Які ж гарні на горах ноги благовісника, що мир возвіщає, що вістить радість, проповідує спасіння...” (Іс. 52: 7). Також Новий Заповіт радить “обуть ноги в готовість благовіствування миру” (Єф. 6: 15). Христос також “благовістив спокій” (Єф. 2: 17). Істотність Божого Царства — спокій (Рим. 14: 17). А тому спокій мусить також панувати в серцях віруючих (Кол. 3: 15); вони мусять шукати спокою (1 Петра 3: 11); жити в спокої зо всіма людьми (Рим. 12: 18, Євр. 12: 14). Вони мусять бути творцями спокою, цебто миротворцями (Матв. 5: 9, Як. 3: 18).

Нема в Євангелії ні одного слова, яке дало б таку ідею, що треба воювати, нищити невірних, відбирати в них край, яким вони володіли віками, і взагалі проливати людську кров. Справжні святі, це дійсно люди спокою і любові, вони тримаються і букви і духа Святого Писання.

Католицькі ж святі — це пропагатори війни, підбурювачі народів до ненависті і кровопролиття, нищителі спокою. У наші дні їх заражували б до ворогів спокою, назвали б воєнними злочинцями... Святі не можуть проповідувати війни і кровопролиття.

Ось як описує таких “святих” апостол Павло: “Уста іх повні прокляття та гіркоти. Швидкі іхні ноги, щоб кров проливати, руїна та злідні на іхніх дорогах, а дороги спокою вони не пізнали. Нема страху Божого перед очима іхніми” (Рим. 3: 13-18).

І ось, ті кровожадні папи і іхні святі, вони не тільки влаштовували хрестові походи на магометан, але влаштовували також на християн некатоликів. Про один такий похід описує ксьондз Скарга в своєму “Житті святих”, намагаючись злагіднити і оправдати цей жахливий злочин католицької церкви.

“Святий отець (папа) боронячи своєї отари, оголосив на альбігойців хрестовий похід і французы-

кому королеві, як верховній владі того краю, доторчив усмирити їх. Король вислав військо під проводом графа Монфорта, який, перемігши зухвалих еретиків, немилосердно карав їх, хоч не можна казати, що несправедливо. Війни в тих віках були завжди люті, а тимбільше такою мусіла бути та, де озвіріння еретиків погорджувало всяким правом. Криваве було їхнє покарання через Монфорта: але не належиться поділяти обмов сьогоднішніх недовірків, які ту кару звалують на відповідальність папи і на католицький фанатизм. Бо Монфорт карав мордерців і руйнівників, як суддя від короля посланий, а не як учитель віри. Навпаки, папа був проти зайвої суворости, оголошуючи хрестовий похід, радив тільки усмирити розбої еретиків, а змушувати їх силою до святої віри забороняв і неоднократно гамував світську владу, схиляючи її до лагідності в каранні винних" (ст.150)

Розглянемо цей опис кс. Скарги, щоб переконалися в його правдивості. Отже, цей хрестовий похід оголосив папа Інокентій III. Це один з самих видатних пап з політичного куту зору. Він потрапив відлучити від церкви римсько-німецького імператора Оттона IV, а потім скинув його з престолу, і коронував на короля Фридриха II. Він змусив королів Франції Пилипа II Августа, Людовика VIII і Людовика IX святого, королів Арагонії і королів Англії Ришарда Левяче Серце і Івана Безземельного признати вищість духовної влади над світською владою. Він оголосив IV хрестовий похід на турків. З цього всього видно, що католицька церква і її папа Інокентій III були тоді на висоті своєї політичної могутності. Треба також зазначити, що це були ті часи, коли найстрашніше шаліла католицька інквізиція. Усі міста і села були повні агентів тієї інквізиції. Вистачило найменшого підозріння або анонімного доносу на когось до трибуналу інквізиції і невинна людина гинула в катівнях тієї диявольської організації. Скрізь палали костри, на

яких спалювалися "єретики". З в'язничних підземель видобувалися нелюдські крики тортурованих. Князі, королі і навіть імператори тримали перед католицькою церквою і її папами. Хто ж тоді посмів би підняти руку на таку криваву владу?

Як же виглядали альбігойці і вальденці, яких вирішила знищити кат. церква? Були це спокійні, працьовиті і побожні люди. Альбігойці отримали свою назву від міста Альби, де їхній релігійний рух почався ще в XII віці. Вони відкидали церковну католицьку ієрархію і таїнства, а трималися тільки євангельської науки. Вальденці отримали свою назву від міста Альби, де їхній релігійний який продав увесь свій маєток, роздав бідним, а сам вивчив напам'ять ввесь Новий Заповіт і Псалтир і, ходячи від оселі до оселі, декламував людям слово Боже. Прагненням вальденців було відродити чистоту перших християн; признавали свободу читання Біблії і свободу її проповідувати. У 1184 році на них кинуто анатему, але це не перешкодило їм дуже скоро розповсюдитись в полудневій Франції, Італії і Богемії. Народові наприкрився римський деспотизм, і він горнувся до євангельської релігії волі, чистоти й любові. Як альбігойці так само й вальденці, були це предвісники пізнішої реформації, а цього папи найбільше боялися. Ще перед хрестовим походом на них, їх жорстоко переслідували, а це безумовно могло викликати в деяких місцях розпучливі акти самооборони. Таким чином року 1209-го в незалежному тоді від Франції графстві Тулуза був убитий папський легат Петро Кастельно. Може це зробив хтось з альбігойців, а може хтось просто з метою грабунку, але папа взяв цей випадок за причину до хрестового походу на мирне населення країни.

Світські історики не подають ні одного випадку, на підставі якого можна назвати альбігойців або вальденців розбійниками. Вони ніколи не переслідували католиків. Навпаки, якраз це робила като-

лицька церква. Вона нападала на “єретиків”, мордувала їх, палила не тільки їхні domи, а навіть палила людей. Кого ж тоді треба було усмиряти?

Таким чином усе, що кс. Скарга написав про альбігойців — неправда. Бо ж те, що альбігойці і вальденці мали моральний вплив на “отару папи” і духовну перевагу над ними, то правда, але щоб вони займалися розбоєм, це вже видумка автора “Життя святих”. Розбоєм не може жити цілий край, а якщо в краю й могло бути якесь надужиття, то на це була світська влада, щоб боротися з преступністю. Чи то король французький, його поліція і суди не бачили тих розбоїв “єретиків” в своєму kraю, аж допіро доглянув їх папа з Риму? Чи ж папі більше залежало на порядках у Франції, як королеві? Це ж ясно, що жодних там розбоїв не було і королівській владі не було там когось усмирятися, але папі залежало на тому, щоб фізично знищити “єретиків”, які самі залишили католицьку церкву. Через те була небезпека, що вся Франція піде їхніми слідами.

Тому й немає нічого дивного, що “карання” тих “єретиків” було немилосердне, люте й криваве”, аж до цілковитого їх знищення. В наслідок того ціла полууднівна Франція була цілковито зруйнована.

Що папі залежало на тому, щоб знищити “єретиків”, а не усмирити їх, видно також з того, що, оголошуючи цей похід, він, для заохочення учасників походу, обіцяв їм повний відпуст гріхів так само, як і учасникам хрестових походів на мусульман.

Католики самі соромляться свого “святого”, і такого кривавого діла. Для того більш поступові і щирі з них, яких кс. Скарга називає “сьогоднішніми недовірками”, обвинувачують у тім папу і “тодішній католицький фанатизм”. І обвинувачують дуже слушно, бо коли б папа мав вирозуміння і духа християнської любові, то він би за вбивство одної людини, яка напевно заслужила на

це, не оголосував би хрестового походу на цілий край. Коли католики немилосердно й жорстоко переслідували “єретиків”, то папа цього не бачив і за розбійництво того не вважав, а коли хтось убив інквізиторського агента, то за це треба було знищити цілий край! Зрештою найкраще виявляє думку цього папи його ж постанова, яка бренить так: “Не можна вважати за душогубців тих людей, що пильно дбаючи про добро католицької церкви, вбивають противників”. Оця “свята” тактика папи Урбана ІІ й по сьогодні практикується католицькою церквою. Завжди вона, де тільки могла, переслідувала і фізично винищувала тих, що не по-католицькому вірять у Бога.

Не відомо, чи папа і король та їхній виконавець цього страшного діла — граф Монфорт, були фанатики? Скоріше, що ні. Папа був просто політиком, а король був послушним знаряддям папи. Але католицьке військо Монфорта було сфанатизоване, інакше воно не виконало б такого злочину.

Навіть католицька церква соромиться свого діла. І щоб хоча трохи вибілити себе та свого папу, вона намагається звалити вину за “люте і криваве” знищення альбігойців, на короля і на його вождя Монфорта. Але король без наказу папи не розпочав хрестового походу на своїх підданих, бо ж не йому залежало на знищенні альбігойців, а залежало на цьому папі. Король і Монфорт були тільки виконавцями папської волі.

Альбігойців, натомість, католики намагаються очорнити як найгіршим способом, називаючи їх, як було вже згадано, зухвалими, озвірілыми, погорджуючими всяким правом, мордерцями і руйниками. А тому, мовляв, “війна проти них мусіла бути люті”.

Розуміється, що всі ці закиди безпідставні, але коли б навіть було так, як католики кажуть, то де і від кого навчилися римські папи разом зо своїми святыми, що то вони покликані винищувати таких

людей? Христос навчав любити ворогів, благословляти їх, робити їм добро і молитися за них (Мат. 5: 44). Далі читаемо в Євангелії: “Не платіть нікому злом за зло... Не мстіть самі, улюблені, але дайте місце гніву Божому” (Рим. 12: 17-21). Дух християнства — це прощення, любов і милосердя (Єфес. 5: 32; 5: 1-2, Як. 2: 13).

Що ж то за релігія, яка немилосердно мститься, проливає ріки крові, винищує не тільки противників собі вояків, але й безборонних жінок і дітей?

Неправдою є також і те, ніби то папа ї духовенство гамували лютість світської влади. Ось приклад: Коли хрестоносці взяли місто Безье, папський легат кричав, щоб убивати всіх без розбору. Командир, однак, звернув їому увагу, що в місті є багато католиків.

— Бий усіх, а Бог Своїх вибере! — крикнув кривожадний легат.

Ось, так під тим “святим” проводом папського легата, католицькі головорізи вимордували тільки в тому одному місті 20 тисяч осіб разом з жінками і з дітьми. Отак духовні гамували світських командирів!

Читаючи “Життя святих”, ви часто зустрічаєте для “єретиків” такі назви: “противні, обридливі, огидні” і т. ін. Єретиками католики вважали всіх некатоликів. Ось, перед нами цілі народи: німці, англійці, американці, голландці, данці, швайцарці, шведи, норвежці, фінляндці, латиші й ін. Це все протестантські народи, не рахуючи вже православних, жидів та інших народів. Чим же ті народи гірші, “обридливіші й огидніші” від італійців, іспанців, португалець, французів, поляків та інших католицьких народів? Які обридливості є протестантів, щоб їх не було в католиків? Гидотою перед Богом є гріх, а немає таких гріхів не тільки в протестантів, а навіть у поган, яких ще в більшій мірі не було б у країнах католицьких. Безбожництво, розпуста, злодійство та інші гріхи найбільше таки

процвітають у країнах католицьких. Відомо, що комуністи є безбожниками, а власне в католицьких країнах (Франція, Італія та ін.) сьогодні найбільше комуністів. А це й свідкує, хто є безбожниками. А кожний бачить, що ті єретицькі краї під усіма оглядами пішли вперед католицьких країн. Напр., у Німеччині краще загосподарені протестантські провінції, ніж католицькі, навіть у місті два сусіди, католик і протестант, то господарство протестанта завжди буде кращим. Отже ясно, що з тими католицькими чеснотами щось не так. На ділі завжди виходить навпаки, що католики є єретиками. “Віра дає напрямок житті”. Коли життя “єретиків” є чистіше від життя католиків, то це каже, що й віра цих людей краща. “З овочів їх пізнаєте їх” сказав Христос.

А ось ще “перли” католицької правди: “Зіпсуття звичаїв потягуючи за собою, як звичайно, гордість розуму, викликало на світ нещасні єресі, в яких цілі народи відпали від церкви (католицької) і в зарозуміlostі своїй криваво переслідували вірних Богові людей, намагаючись в тую ж пропасть зіпхнути ціле християнство” (ст. 591).

Перша половина цієї заяви частинно правдива. Дійсно, “зіпсуття звичаїв” в католицизмі викликали “єресі” (читай реформацію). І справді, коли б у католицтві були збереглися християнські звичаї, то не булоб і реформації. Але, власне, католицизм в середніх віках представляв ще гіршу моральну гниливизну, ніж сьогодні. А тому нічого й дивного, що ширі серця і світлі уми не могли байдуже дивитися на те і прагнули зреформувати католицьку церкву.

Коли взяти звичаї хоча б самих пап, то стає моторошно, до чого ці виродки дійшли.

1. Ось, папа Іван XII, що засів на папському престолі в 955 році, маючи заledве 18 років. Про нього кардинал Бароній, церковний історик, пише таке: “Папа Іван XII дуже любив полювання і ко-

ні, яких мав дуже багато й кормив їх мігдалами та фігами, намоченими у вині. У церкві справляв танці, пиятику і веселі співи. Він насилував кожну жінку, яка йому сподобалась, хоч би це була й не-літня дівчина. І біда була тому, хто б спротивився його забаганкам. Тому чесні жінки боялися показуватися на вулицях Риму, щоб не впасті жертвою звироднілого папи”.

А кремонський єпископ Люїтпранд, оскаржував цього папу за знасилювання навіть власної матері. Окрім згаданих злочинів, на синоді, на якому усунено цього папу-розпусника, його оскаржували, що він пив вино за здоров'я диявола, заклинався поганськими богами, єпископові Співі приказав відрізати носа і язика, одного кардинала приказав осколити і церковні гроші роздавав розпусницям. Згинув той папа з руки одного римлянина за знасилювання його жінки.

2. А ось другий папа Климентій V, що був вибраний папою під тиском французького короля Пі-липа Гарного в 1305 році. Він переніс свою столицю до Франції до міста Авіньон. Там він оточив себе цілим гаремом жінок, як якийсь турецький султан. Соромно навіть описувати все, але ось що пише про того папу славний поет Петрарка: “Все, що написано про Вавилон, є ніщо в порівнянні з Авіньоном. Там не тільки все, але й християнство і навіть Христа можна набути від папи за гроші. Всілякі злочини та переступи відбуваються на папському дворі в Авіньоні. І такі речі, як віра та побожність там зовсім незнані. Тільки найпідліші люди мають щастя і поводження в папи”.

Оце такі були звичаї пап! То чи ж дивота, що вони викликали “єресі”?

3. Папа Іван XXIII був перед своїм пануванням відомим морським розбійником. Але потім підкупився в кардинали, отруїв папу Олександра V і сам зайняв його місце. Собор в Констанці обвинував іого аж у 80 ганебних поступованнях. До тих га-

небних злочинів були зараховані страшна розпуста, яка виявилась в знасилуванні 300 черниць, утримування гарему з 200 дівчатами, знасилування навіть трьох своїх рідних сестер.

4. Папа Калікст III у 1455 році став папою. Він жив з рідною сестрою, з якою мав двох синів: Родріго і Петра, яких поробив кардиналами.

5. Папа Сікст IV був найбільшим деморалізатором духовенства. Він дозволяв своїм священикам за одного дуката мати на рік коханку, а хто хотів мати дві — мусів заплатити два дукати. В історії це називається “проституційний податок”.

Подібний податок мусіли платити також повійрозпусници. Взагалі, цей папа позакладав в Римі domi розпусти, з яких отримував річно 20 тисяч дукатів податку. Одного такого величезного дома він сам збудував за гроші з папської каси, куди постійно приїздили духовні й світські багачі навіть з найдальших країн.

Сам же він, будучи ще кардиналом, знасилував усі свої рідні сестри, а зо старшою мав навіть кілька дітей.

Історики кажуть зо сміхом, що він обдарував Рим домами розпусти.

Подібні картини, одна від одної ганебніші, можна було б наводити без кінця, але при читанні їх стає моторошно і ми не будемо наводити далі цих папських “чеснот”. Закінчимо їх свідченням історика Баронія: “У тім столітті (десятому) засідали на престолі Петра не папи, а дійсні потвори, що ними керували пожадливі та бескоромні розпусници. Власне розпусници ставили епископами своїх коханців та ними правила, топчучи ногами постанови, церковні канони та старі звичаї”.

І автор “Житій святих”, кс. Скарга, це зіпсуття звичаїв намагається звалити на реформаторів. Але надаремно, бо реформація принесла народам відродження і ушляхетнення звичаїв. У католиць-

кій церкві і до сьогодні залишається те саме “зіп-суття звичаїв”.

Накінець, те, що, ніби ті “єресі” криваво переслідували віруючих (читай: католиків) то це, розуміється, безсоромна брехня. Це рівнозначне тому, коли б хтось удоводнював, що вівця хоче з’їсти вовка. То ж не “єретики” влаштовували хрестові походи на католиків, не вони розпоряджалися королями, не вони мали інквізицію. Якже слабший може переслідувати сильнішого? Католицька церква ніколи в історії не була переслідувана, а завжди вона переслідувала інших.

Сьогодні папська влада сильно змаліла, інквізіція зліквідована і різні “єресі” дуже розвинулись під опікою “невіруючих” урядів. Вони користуються, разом з іншими людьми всіма демократичними вольностями, але ніде й ніколи не було випадків, щоб ті “єретики” переслідували католиків. У багатьох державах сьогодні “єретики” становлять велику більшість, але католики там мають рівні права зо всіма іншими горожанами. Але не так є в країнах католицьких. Чому? Бо дух католицької нетолерантності живе й сьогодні в тій церкві.

Бували, правда, випадки розпучливих актів самооборони перед католицькими напасниками; як, наприклад, гуситів у Чехії та протестантів у Німеччині. Але коли б протестанти там були не боронилися, то загинули б так само, як альбігойці у Франції. Але самі “єретики” ніколи не нападали на католиків.

Отже, папи оголошували хрестові походи, а католицькі святі ті походи пропагували. Як же про таких “святих” можна бути доброї думки? Сьогодні тих, хто вимордовує цивільне невинне населення, називаємо бандитами. І для всіх учасників католицьких хрестових походів не можна знайти іншої назви, чи це роблять папи, королі, чи святі.

То ж, не даремно Ульрих Цвінглі, великий швай-

царський реформатор, говорячи про католицьке духовенство, сказав так:

— Вони не без причини носять червоні капелюхи і плащи. Коли їх стрепенути, то з них посыплються золоті дукати і корони, коли ж їх витиснути, — то поллеться кров ваших синів, братів, батьків і добрих друзів.

І дійсно, навіть поганський Рим не пролив стільки християнської крові, скільки пролляв католицький Рим!

2. УДІЛ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ У ВІЙНАХ ВЗАГАЛІ

Багато католицьких святих посередньо чи безпосередньо вмочили свої руки в людській крові. Вони були кровожадними і не рахувалися з Божою правдою.

Поміж польським королем Болеславом Стидливим і яздвінгами виникла війна. Дружина, Болеслава, свята Кунегунда, випросила йому в Бога рішучу перемогу (ст. 411).

Не відомо, які були причини тієї війни; хто був напасником, а хто боронився? В кожнім разі війна завжди приносить з собою горе і слози; вона нищить і руйнує. “Війна гроши з'їдає й кров'ю запиває”. “Війна — це заслона, за якою люди і нації віддаються таким гріхам, яких світ інакше не потерпів би”. Це зло Бог допускає на людство тільки, як кару за гріхи. Наука Христа — це наука спокою, а діти Божі — це миротворці. “Благені миротворці, вони синами Божими названі будуть” (Матв. 5: 9). Святі моляться тільки за спокій, а не за перемогу. Бо в бажанні перемогти ворога нема любові до нього, а є самолюбство й ненависть, пімста, а це вже не є прикметою святого, а прикметою вбивці від початку (Ів. 8: 44, 1 Ів. 3: 10-12). Як можна собі уявити тих святих, які моляться за перемогу, а тим самим прагнуть проливу крові своїх ворогів і їхнього знищення? А такими, власне, були католицькі святі.

А ось, граф Калабрії (провінція в Італії) надав землі і доходи для картузьких монастирів святого Брунона, а за те святий Брунон попередив графа, що на нього є зрадницька змова. Як наслідок цього об'явлення загинуло кілька сот людей, але граф врятувався (ст. 122).

З цього факту бачимо, що для святого Брунона нічого не значило віддати на смерть "кілька сот людей", аби тільки врятувати графа. Чому ж життя графа було йому дорожче, ніж життя кількох сот людей? Причина ясна. Бо граф наділяв монастири Брунона землями та доходами, а бідні люди нічого не мали дати для монастирів.

Далі, святий Францішок Ксав'єри, будучи в Індії, довідався, що магометани підпалили кораблі для португальців (розуміється, католиків) і самі втекли. Святий Францішок намовив португальців здоганяти ворогів, обіцяючи їм перемогу. Так і сталося. Католики догнали магометан, розгромили їх, забрали від них 25 кораблів, а інших 35 кораблів затопили, набрали багато здобичі і багато невільників (ст. 236).

Такий від粗х пімsti цілком зрозумілiй ввойовничій людинi, але вiн абсолютно незрозумілiй у святому. Тож у Св. Писаннi ясно написано: "Не мстiться самi, улюбленi..." (Рим. 12: 19). "Молiться за тих, що вас переслiдуют" (Мат. 5: 44). Або ще так: "Чому кращe не терпите кривди? Чому кращe не маєте шкоди?" (1 Кор. 6: 7). Це принципи християнські i Францішок Ксав'єри, як святий, повинен би був порадити християнам доручити свою кривду Боговi. Але вiн зробив навпаки, — намовив християн на вiйну, а в тiй вiйнi загинуло багато людей.

Згаданi вище святi брали посереднiй удiл в мордерствах людей, але ось читаємо, що святий Людовик, король французький, сам приймав удiл у вiйнi безпосередньо. Вiн воював не тiльки против магометан, але також против християн i то като-

ликів. Підкріплений, ніби, силою Божою, він переміг у битві князя Британії і короля Англії Генріха ІІІ (ст. 426).

Справді, дивна мораль оцих католицьких святих! Дивна також мораль їхніх біографів, які пишуть, що цей французький король ніколи не поповнив смертельного гріха. А чи ж убивати на війні невинних людей, не є смертельним гріхом? То ж відомо, що політикою керують не народи, а одиниці. І ті одиниці-політики допроваджують до війни, мордуючи зовсім невинних людей. І коли це робив король Франції, святий Людовик, то він грішив смертельним гріхом, убиваючи не одиниці, а тисячі. У війні, яку він вів, не були винні англійці, ані французи. Вони напевно ніколи не ворогували між собою і не мали жодного бажання взаємно себе мордувати. Посварилися королі, маючи свою політику і свої загарбницькі пляни, а невинні народи змушені були воювати. І це в католиків не називається смертельним гріхом.

А ось ще один приклад. Між мадярами й турками постала війна. Мадяри були католиками і в них перебував тоді святий Іван Капістран, загально відомий інквізитор. Турків було більше, ніж мадярів, але святий Капістран був добрым воєнним організатором і він організував опір туркам. Він заоочував людей залишати свої доми, свої родини і йти на смерть за католицьку віру. Він сам розпоряджався військами, давав поради гетьманам і таким чином мадяри перемогли, знищивши 24 тисячі турків (ст. 343).

Коли це було дійсно так, як католицькі біографи описали, то видно цей "святий" був людиною твердого серця, якщо його таке масове вбивство не вражало. Не даремно ж його папа поставив бути загальним інквізитором! На таке становище папи завжди вибирали таких людей, щоб він не здригнувся від пронизливих криків мучених і палених живцем людей. Якщо він мав на своєму сум-

лінні знищених 24 тисячі турків, якесь ще число своїх, що впали в боротьбі, то не багато заважить, якщо він знищить ще кілька тисяч “еретиків”.

Мені ніяк не зрозуміло, як можна вважати за святого, який проливає ріки крові і не кається в тому? Нехай собі воюють безбожні і світські політики, але святым не випадає брати в війні уділу. Мордувати, грабувати, палити і нищити людське майно, брати підневолених до неволі, — це не справа святих людей на землі!

XII.

ГАСЛО КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

Багато читачів подумають, що як це могло бути, щоб католицькі святі трималися таких явних гріхів і мали спокійне сумління? “Свята брехня, святий обман, святий підступ, святе лицемірство, святі мордерства” і всі інші святі беззаконня стали можливі серед католицьких святих тільки завдяки “святому гаслові” католицької церкви. Його святий Ігнатій Лойола сформував так:

“Мета оправдовує засоби і заміри окреслюють якість дії”.

Може Ігнатій Лойола й не думав, як його гасло зрозуміють католики, але факт, що вони його зрозуміли і вияснили на свою користь. Наприклад, архиєпископ Степан Гардінер вияснив його англійській королеві Марії Кривавій так:

“Святий муж, Ігнатій Лойола, оголосив нову науку, що всі засоби є добрі, якщо вони вживаються для побожної мети, для знищення обридливих ере-тиков. Не існує нічого такого, що само в собі є правдою; бо нема чесноти, нема гріха, нема чести, нема права, нема моральності, які могли б бути добрими самі в собі. Усе залежить від мети. Що

корисне церкві, те добре, що діє проти неї, те зло. Якщо ти діеш в інтересі церкви, то не можеш зробити гріха; бо тоді ані вбивство, ані грабунок, ані перелюб не є переступом. Але навіть те, що вважається за чисте і чесне, воно є грішне, якщо проявляється по відношенні до єретика або служить не на користь церкві”.

Оце така наука! Убивай, грабуй, чини перелюб, винищуй “обридливих” єретиків, роби найбільші злочини, але коли це все йде на користь католицької церкви, то все гаразд. І навпаки, будь навіть найсвятішою людиною, але якщо ти не діеш на користь католицької церкви, то ти єретик і тебе треба знищити. Важко збагнути, як християни, хоча б і католики, могли прийняти таку науку й повірити в неї? Яке то мусить бути духовне засліплення, яке отупіння духовного почуття, щоб погодитися з такими диявольськими заповідями!

А може католики подумають, що архієпископ Гардінер неправильно пояснив гасло Лойоли, може він помилився? То ж “непомильний” в ділах віри тільки папа. Гаразд, звернімось тоді до “непомильного” і нехай він вияснить Лойолове гасло.

У листі папи Мартина V, з 1429-го року, якого дослівно притчує в своїх “Діях Польщі” польський історик ксьондз Іван Длугош, читаємо, як той “святий” представник католицького християнства закликає польського короля Ягеллу “на співчуття і милосердя Ісуса Христа, щоб горливо і з охочим серцем взявся за оборону святої справи проти єретиків, з метою навернення їх в спокої, а коли б противились, — то силою, по-неприятельськи. А коли б стояли твердо в своєму блуді, надаємо тобі вільність і владу в імені Нашому і Церкви нападати збройно на їхні міста, містечка, села і хутори, забирати їх до неволі і згідно зо змістом канонічних уставів, переслідувати їх аж до заглади. В кожній справі, де йде про втримання святої віри,ходиться і належиться діяти й виступати не тільки

проти договорів і обітниць, але навіть проти прав природніх, кревних, братів, батька і сина; і не може називатися злодійством те, що розпочинається в обороні католицької віри”.

Як бачимо, лист папи Мартина V має той самий дух і зміст, що й вияснення архиєпископа Гардінера. Це не лист духовника, а наказ лю того диктатора. То ж жодне щире серце не може прийняти й триматися релігії, яка по відношенні до впертих діє “по-неприятельськи”, “нападає збройно”, “забирає до неволі”, “переслідує аж до заглади”, вчить ломити “договори й обітниці”, а навіть “топтати природні права” і врешті навчає, що всі злодійства не є злодійствами, якщо вони зроблені “в обороні католицької віри”.

Свого часу я читав католицьку критику на Талмуд. У цій критиці Талмуд був названий диявольською науковою ненависти, хитrosti, підступу і зради. Але чи ж не такою саме науковою є наука святого Лойоли в коментаріях папи Мартина V і архиєпископа Гардинера? Ця католицька наука цілком протилежна науці Христовій. Папа навчає, щоб до впертих еретиків відноситись “по-неприятельськи”, а Христос навчає: “любіть ворогів своїх” (Матв. 5: 44). Папа вчить нападати на еретиків збройно, а Христос сказав: “усі, що візьмуть меча, — від меча і загинуть” (Матв. 26: 52). Апостол Павло додає: “Бо не маємо ми боротьби проти крові та тіла” (Єфес. 6: 10-18), а тому і зброя святих не тілесна (2 Кор. 10: 3-4). Папа навчає, щоб забирати некатоликів до неволі, а Св. Писання каже, що “коли хто до полону веде, сам піде в полон” (Об'явл. 13: 10). Папа вчить, щоб некатоликів переслідувати аж до заглади, а Христос і Його святі апостоли ніколи нікого не переслідували. Навпаки, Христос попередив Своїх учнів, що їх будуть переслідувати так само, як і Його переслідували; при тому підкреслив, що переслідувачі тому будуть це робити, що не пізнали Бога (Івана

15: 20-21, 16: 1-3). Апостол Павло каже: “нас переслідують, а ми терпимо” (1 Кор. 4: 11-13).

Далі, папа радить приваблювати некатоликів обітницями, складати з ними умови, але це тільки для того, щоб їх краще підійти і знищити. Ніяких обітниць і умов католик не потребує дотримувати. Ale Христос навчав: “Ваше слово хай буде: “так-так”, “ні-ні” (Матв. 5: 37). А далі читаемо в Св. Писанні: “Тому то, неправду відкинувши, говоріть кожен правду до свого близнього” (Єфес. 4:25).

Навіть, згідно папської науки, то й рідних, тата і матір, братів і сестер треба винищувати, якщо вони будуть впертими еретиками, хоча слово Боже навчає шанувати батьків своїх і рідну (Єфес. 6: 2-3, 1 Тим. 5: 8). I, накінець, папа навчає на підставі науки “святого” Лойоли, що католикам дозволяється вживати всі злодіяння з тією тільки умовою, що все це буде на користь католицької церкви. Наприклад, замордувати еретика, ограбити його, а гроші ті віддати на церкву, то це буде рахуватися подвійно добрим ділом: знищений еретик і збагачена церква.

Чи ж не ясно з цього, що наука католицької церкви не є християнською? Треба тільки поважно це зважити й задуматися над тією релігією. Як же можна збагнути, напр., що в ім'я “співчуття і милосердя Ісуса Христа” можна робити найбільш немилосердні і безсердечні діла, “нападати збройно” на невинних людей і “переслідувати їх аж до загади?” Це не зміщується в розумі думаючої людини. А однак це написав папа Мартин V у своєму листі до польського короля Ягелли. А чи можна збагнути, що палення живцем людей на кострах можна назвати “ділом віри”? А однак католицька церква це диявольське жорстоке діло так власне і називала. Тому що католицька церква найбільше спалила людей в Іспанії, то там, власне й постала ця назва: *Auto da Fe* — “діло віри”. Коли приводили нещасних на спалення, то попереді процесії

йшли домініканські ченці, несучи пропора, на яку було написано: “Правда і милосердя!” Отже, як можна зрозуміти, щоб в ім’я правди брехати, обманювати, зраджувати, брати щось підступом і грабіжом; а в ім’я милосердя мучити, тортурувати, а накінець спалити живцем? Такі страшні овочі можуть зродитися тільки на ґрунті такої науки, як “мета оправдує засоби”. І якщо така наука походить від католицьких святих, то легко собі уявити, що це були за святі. Тоді й нічого дивного, що католицькі святі спокійно приймали уділ в різних беззаконнях своєї церкви!

І не тільки папа Мартин V так навчав, так, звичайно, робили всі папи. Ось, папа Пасchalій II присягнув німецькому імператорові Генрикові V, що не буде кидати на нього жодних анатем. Проте, як тільки вичув, що прихильники його в Німеччині набрали трохи більше сили, він в 1112 році, плюнув на свою присягу і затвердив кинену раніше на імператора анатему. Правда, через цю свою зраду, він позбувся папства, але факт цей показує зрадливість пап, з якими не можна було ні в чому домовитися, і ні в чому не можна було їм довіритися.

Але, з другого боку, “святий” Лойола накреслив свій плян ордена езуїтів аж в 1534 році, а жорстокості в католицькій церкві відбувалися і перед тим. Отже, виходить, що Лойола тільки постарається тим жорстокостям і злодійствам в католицькій церкві надати виправдання, мовляв: “мета оправдує засоби”...

Ось папа Іван VIII в роках 872-882 був жахливим ворогом сарацинів (так називали всіх арабів, навіть християн. Араби-християни не хотіли коритись папам). Єпископ Анастасій прихильно ставився до тих сарацинів-християн, що були в його окрузі. Папа Іван VIII кинув на нього клятву, яку, однак, він готовий був уневажнити, якщо б єпископ в присутності папських делегатів видушив, як пісів, усіх знатних сарацинів.

Цей лютий папа так усім надокучив, що 15 грудня 882 року його забив один з його родичів.

Звичайно, всі папи були жорстокими, але деякі з них особливо визначилися своєю жорстокістю. Наприклад, папа Інокентій III. Це той самий, що винищував вальденсів і альбігойців у південній Франції. Він сам хвалився, що його посіпаки загарбали у “єретиків” 500 міст, замків і сіл, в яких було вимордовано все населення. Уже тоді папісти практикували спалювання людей живцем по церквах, подібно тому, як це робили гітлеровці в Україні. В одному тільки місті Безье в 1209 році сховалося було до церкви 7 тисяч людей, переважно жінок і дітей, яких папісти замкнули і спалили разом з церквою.

Коли папу питалися, чи годиться масово винищувати людей і чи то можна, щоб християнство поширювати такими нечуваними тортурами, папа відповів:

“Якщо згідно зо світським правом, зрадників держави карається смертю, а їхні маєтки конфіснуються, тому цілком справедливо, щоб принаймні такій самій карі підлягали ті, що відходять від церкви, а тим самим зраджують її і через це ображають Христа, як Сина Божого”.

Оце таке папське пояснення своїх злочинів! Тому й не диво, що така церква зродила Лойолу, а той створив своє диявольське гасло.

Варто згадати також папу Пія V, який панував у роках 1566-1572. Він цікавий тим, що є канонізованим католицьким святым. Отже, цей “святий” був, між іншим, головним інквізитором і спалив кілька тисяч людей, тисячі мужчин наказав оскопити і осліпити; був жорстоким переслідувачем протестантів. Він так любив приглядатися до палення людей, прислуховуватися до їхнього страшного крику, що це справляло йому найбільшу приємність. Коли ж під старість він осліп, то, однак, казав під-

водити себе якнайближче до палених, щоб чути їхні стогони. Отака “святість”!

Не можна також не згадати папи Григорія XIII, за панування якого і під його впливом відбулася різня гугенотів у Франції вночі з 23 на 24 серпня 1572 року. Тоді папісти в найбільш жорстокий спосіб вимордували понад 70 тисяч протестантів. Коли папу про це повідомили, він сміявся, ніби божевільний, а потім наказав відправляти служби Божі, як вислів подяки Богові за пролиту невинну кров; організував процесії, наказав стріляти з гармат, улаштовував бенкети. Одним словом, це було велике свято для католицької церкви.

З кількох цих прикладів можна вже бачити, який це був дух пап та їхньої церкви. Це був дух того, що був душогубом від початку (Івана 8: 44). Такою та церква була до Лойоли, таємо залишилася і після нього. Тільки до Лойоли злочини католицької церкви закривались і вибілювались, а Лойола їх освятив.

XIII.

СВЯТИ ПАПИ

1. КАНОНІЧНИЙ ВИБІР “СВЯТИХ” ПАП

Як було вже згадано, що хоч більшість пап не канонізовані, цебто не зараховані до святих, то все ж таки, католицька церква вважає їх святыми і так їх зве: “святий отець”. Самі ж вони про себе твердять, що кожен папа, канонічно обраний, є святым. А тому є й повна підстава взяти під критику цю святість і звірити її зо словом Божим.

Таким чином навіть у католицькім праві зазнено, що папи дійсно святі, але тільки ті, які канонічно вибрані. Значить, святість папи не є його

особистою чеснотністю, а вона надається йому разом з вибором. Але така титурова святість не має перед Богом жодного значення. А крім того, переглядаючи історію папства, бачимо, що мало хто з пап був канонічно вибраний. Наприклад, що-найменше 20 пап було поставлені королями, імператорами і взагалі політичною чи військовою силою. Щоб не бути голословним, наведу деякі факти; візьмемо їх в хронологічному порядку.:

1. Папа Фелікс IV у 526 році був вибраний ос-тготським королем Теодорихом. Був папою 4 роки.
2. Папа Степан III у 768 році був поставлений партією Дезідерія, останнього короля Лонгобардів. Займав папського престола 4 роки.
3. Лев III був вибраний папою в 795 році, але змушенний був утекти від ворожих партій до франського короля Кárла Великого, який знову посадив його на папському престолі. Був папою 21 рік.
4. Сергій II в 844 році був возведений на папський престол за допомогою військової сили. Побув на ньому 3 роки.
5. Лев VIII у 963 році був поставлений імператором Оттоном I. Був папою тільки 2 роки.
6. Іван XIII в 965 році був вибраний папою, але римляни його вигнали з Риму. Але імператор Оттон I знову його повернув на папський престол. Був папою 7 років.
7. Папа Іван XIV в 983 році був поставлений папою імператором Оттоном II. Займав він той престол тільки 1 рік.
8. Папа Климент II в 1046 році був назначений імператором Генрихом II. Був папою також 1 рік.
9. Папа Лев IX отримав папський престол з рук імператора Генриха III в 1049 році і тримав його 5 років.
10. Григорій VIII в 1118 році був вибраний по волі імператора Генриха V. Втримався на престолі 7 років.

11. Папа Анакліт II від 1130 року 8 літ тримався на престолі за допомогою норманів в Сицилії і міста Мілана (Медіолана), хоч в той самий час був ще й другий папа Інокентій II.

Між іншим, цікаво звернути увагу й на те, що папа Анакліт II був єреєм з дуже багатої родини, який сягнув по папський престол тільки задля користі і наживи.

12. Папа Інокентій II хоч мусів був утекти від папи Анакліта II і 8 років бути папою без престолу, то все ж таки, накінець, імператор Лотар допоміг йому сісти на цей престол. Займав він його 2 роки (1138-1140).

13. Папа Євген III був обраний в 1145 році, а через рік народ вигнав його з Риму, але в 1150 році Сіцилійський король Рожер II знову повернув його народові, після чого він якось втримався в Римі на папському престолі аж три роки.

14. Папа Андіян IV зайняв папського престола в 1154 році за допомогою німецького імператора Фрідріха Барбаросси. Був папою 5 років.

15. Папа Калакст III в 1168 році був поставлений королем Фрідріхом Барбароссою. Був папою 9 років.

16. Папа Климент V в 1305 році був обраний старанням короля Пилипа Гарного. Був папою, також 9 років.

17. Папа Пій VII в 1800 році був обраний під тиском Австрії. Був на папському престолі 23 роки.

Але на цьому ще не кінець. Було й багато інших інтриг з виборами пап. Деякі папи купили собі папський престол за гроші, напр., папа Іван XIX просидів на такому купленому престолі аж 9 ріків. А папа Григорій VI купив папського престола від свого попередника папи Бенедикта IX, якому знов купили були того престола його багаті родичі.

Але напевно найдорожче заплатив за того престола папа Олександер VI, який перекупив усіх кар-

диналів, роздаючи за голоси палати, замки і величезні суми грошей.

Де ж у такому гандлярстві й політиканстві може бути якась канонічність?

Або візьмімо ось таке явище: папу Фелікса II в 355 році вибирають прихильники Арія, щебто єретики. Через три роки його скидають з престолу, а через 900 літ папа Григорій VIII канонізує його, щебто зараховує його до числа святих. І сьогодні той єретицький папа є католицьким святым.

І тепер виходить так, що Фелікс II був вибраний на папу єретиками, а Григорій VIII був поставлений імператором Генрихом V. Значить, обидва були неканонічно обрані, щебто неправильно займали папського престола. Коли ж один неканонічний канонізував другого неканонічного, то й святий таким чином вийшов неканонічний.

Папа Формоз від 891-896 року займав папський престол і потім спокійно собі вмер. Тоді його наступник, папа Степан VI каже викопати тіло папи, осуджує те тіло і кидає до ріки Тибру. Котрий же з них був канонічно обраний? Якщо обидва, то значить, що й обидва вони були святыми. Як тоді святий над святым міг доконати такої наруги?

Або таке: вибирають папою Лева V в 903 році, а другий папа Христофор виганяє його й сам займає його місце. Таких випадків було дуже багато. Хто ж тоді з них був канонічний?

Були також папи, дійсно вибрані канонічно, але в їх житті і поступованні не було жодної святості, а навпаки саме тільки зло в найбільших формах: убивства, розпуста, грошолюбство, а навіть безбожність. Такі, наприклад, папи, як Сергій III, Олександр VI і багато інших, були явними й відкритими розпусниками і навіть багато з них мали дітей від перелюбу. Папу Урбана VI навіть кардинали не могли стерпіти і вигнали його за його жорстокість через 11 років його панування.

Христос сказав: "По іхніх плодах ви пізнаєте

їх” (Матв. 7: 16-20). Плоди папського життя показують, що вони не тільки-що не святі, а страшні беззаконники й злочинці. А тим часом один з найбільших пап Григорій VII видав закона, що “кохан папа, канонічно обраний, є без сумніву святий”. Чи ж не ясно, що “непомильний” і в цьому випадку дуже помилився?

Не мало клопоту мають католики з тим канонічним виборням пап ще й тому, що іноді їх вибиралі по два або й по три нараз. Тоді вив’язувалися поміж ними запекла боротьба. Одні одних виганяли, в’язнили, морили голодом, мучили і мордували. Ось кілька прикладів:

1. Папа Лев V був обраний 903 року й пробув папою 40 днів; вигнав його папа Христофор.

2. Папа Іван XIV був обраний в 983 році і пропримався на папському престолі тільки 1 рік. Папа Боніфатій VII заморив його голодом.

3. Папа Іван XVI в 997 році купив собі папського престола за гроші, та потішився ним тільки один рік. Його замучив папа Григорій V.

4. Папа Григорій VI обраний в 1022 році і того ж самого року був вигнаний Боніфатієм VIII.

5. Олександр II був 1061 року обраний на папу кардиналами, хоча на престолі сидів інший папа, імператорський кандидат, Григорій II, який, мимо того, нового вибору пропримався на папському престолі 6 років.

6. Папа Григорій VIII був обраний в 1118 році і після 7-літнього панування був ув’язнений папою Калікстом II, який наказав папу Григорія VIII одягнути в свіжу криваву козлячу шкіру, посадити на верблюда і так возити вулицями Риму на прилюдну ганьбу і посміховище.

7. Олександр III був обраний на папу в 1159 році і пропримався 22 роки проти аж трьох пап, підтримуваних імператором Фридрихом I. Отже, було в даному випадку аж 4 папи і один з них,

папа Калікст III був папою разом з Олександром III аж дев'ять років.

8. Миколай V був посаджений на папський престол в 1328 році імператором Людовиком Баварським, як антипапа Івана XXII.

9. Папа Бенедикт XIII був вибраний в 1394 році як противник папи Боніфатія IX.

10. Інокентій VII був вибраний папою в 1404 році як противник знову папи Бенедикта XIII.

11. Папа Олександр V вибраний пізанським собором боровся з двома антипапами: Бенедиктом XIII і Григорієм XII.

Таких фактів можна було б наводити без кінця, але подивімось ще до книги “Життя святих”, що там говориться про такі справи. Згадується там про вибір двох пап, Інокентія II і Анакліта II. Вони були вибрані одночасно. Котрий з них був вибраний канонічно, того навіть синод, на якому був французький король, а також посли від інших королів, не міг вирішити. Накінець, по довгих, бо аж по восьмилітніх суперечках, погодилися, щоб святий Бернард розв'язав цю проблему. Той висловився за Інокентієм II, який був вигнаний Анаклітом II. I, під протекцією того слова, Інокентій вернувся до Риму і зайняв папського престола (ст. 105).

Правда, автор “Життя святих”, щоб додати святому Бернардові авторитету, сфальшивав дійсність. Бо папа Інокентій вернувся з вигнання і в свою чергу вигнав папу Інакліта не під протекцією слова святого Бернарда, а під протекцією слова і сили імператора Лотаря II.

Але це не важне, чия там була протекція, фактом є однак те, що канонічно буде вибраний той папа, який тую протекцію має і який взагалі потрапить втриматися на папському престолі.

Хто сильний, багатий, добрий політик, має за собою сильні плечі, той буде канонічно вибраний і той, значить, буде тим самим святым. Кого ж ски-

нуть з трону, як, напр., Анакліта II, той неканонічно вибраний і той не святий. Таким чином святість пап залежить від їх канонічного вибору, а те вибрання залежить від протекції. Протектори можуть бути різні, святі і грішні. Та, на жаль, святих протекторів з авторитетом було мало, а зате грішних було аж забагато, а тому ще раз підкреслюємо, що тая канонічність в виборах пап більше ніж сумнівна, а святощі то вже цілком в них немає навіть католицької, не кажучи вже про святість євангельську.

2. НЕПОМИЛЬНІСТЬ “СВЯТИХ” ПАП

Усі найсвятіші люди, про яких пише Біблія, помилялися. Навіть пророки й апостоли робили помилки, аж дали дійшли до такої досконалості, що стали непомильними. Але той безглуздий догмат про непомильність пап був оголошений допіро в 1870 році на Ватиканському соборі папою Пієм IX цебто тоді, коли вже папи натворили багато різних помилок.

1. Перша й найбільша помилка — це постання самого папства. В науці Христа і Його апостолів немає найменшої згадки на щось подібне. Навпаки, Христос рішуче заборонив вважати себе за владик у народів і панувати над ними (Марка 10: 42-45), а також заборонив титулувати когобудь на землі — отцем, розуміється, духовним (Мат. 23: 8-12). А також апостол Петро, якого католики вважають за першого папу, наказує пастирям пастти стадо Боже не для брудної наживи, а по Божому і забороняє панувати над насліддям Божим (1 Петра 5: 1-4). Причім, Архипастиром він уважає не якусь людину, а Христа.

Також ап. Іван згадує одного, що “любив бути першим”, цебто любив бути папою, але не хвалить його за те, а докоряє, вважаючи його злом людиною (3 Ів. 1: 9-11).

Апостол Павло за голову церкви вважає тільки Христа, а не когось з людей (Єфес. 1: 19-22, 5: 23, Колос. 1: 18).

Нарешті, Христос не залишив ніякого намісника по Собі, бо ж Він Сам обіцяв бути з вірними Своїми аж до кінця віку (Матв. 28: 20). Правда, Його присутність між нами не є фізична, а духовна, однак, вона цілком вистачаюча (Іван. 16: 5-15). Навіть більше, ніж вистачаюча; бо Христос сказав, що навіть Він Сам не міг того зробити, що зробить посланий Ним Дух Святий (Ів. 16: 12-15).

Отже, папа не має жодного права називатися ані архиєпископом, ані першим, ані святим отцем, ані головою церкви, ані намісником Христа; усі ці титули папи присвоїли собі безправно. Якщо папи користають зо своїх привілеїв свідомо, то вони узурпатори духовні, а якщо несвідомо — то вони нещасні жертви духовного блуду своїх свідомих попередників.

Накінець, Христос сказав: “Мое царство не з світу цього” (Ів. 18: 36). А тимчасом папи, починаючи від Степана II, вперто змагають до панування над світом. Було так, що франкський правитель Піліп Короткий, відібрав кілька міст у Лонгобардів і подарував їх папі Степанові II, який за те коронував Піліна франкським королем в 751 році. З того часу папи стали в Італії світськими правителями.

Папа Степан IV панував коротко (816-817), все ж таки він старався здійснювати принцип абсолютної влади папства над церквою й державою. Усі наступні папи, в більшій чи меншій мірі, трималися тих самих принципів аж до 1073 року, коли прийшов на престол папа Григорій VII. Той піднявся до такої висоти, що світську владууважав тільки відблиском папської влади. Він сказав, що папа тільки може розпоряджатися володарями, а князі мають цілувати папські ноги. За 76 літ панування інших пап їх влада трохи впала, бо ж світським во-

лодарям вона не подобалась і вони намагалися її обмежити. У 1161 році сів на престолі папа Інокентій III. Він дорівнював Григорію VII і примусив королів Франції, Англії і Арагонії признати вищість папської влади над світською. Після цього папи знову проминуло 78 років, коли папи користали завойованими своїми привileями. Але ось їхня влада знову почала маліти. Бачучи це, папа Бонінатій VIII року 1300-го влаштував ювілейне свято, обіцяючи повне відпущення гріхів тим, хто прибуде на це свято до Риму. Під час свята була зорганізована велична процесія по місті, в якій папа взяв уділ спочатку в папській одежі, а потім в цісарській. Перед ним ішов вояк з вийнятим мечем, вигукуючи:

— “Ось, властитель двох мечів!”, цебто духовного і матеріального. Цією демонстрацією папа нагадував усім, що він має не тільки духовну владу, але також і світську.

Належиться також згадати, що тоді, коли папи стали світськими володарями, з'явився був документ під назвою “Костянтинове віно” (віно — посаг), цебто торжественний акт Костянтина Великого папі Сильвестрові I, яким імператор надавав світській владі папи законну підставу і прокладав тій владі дорогу до панування над всією Італією.

Розуміється, документ цей був сфальшований і його фальш була виявлена далеко пізніше. Однак, на протязі кількох віків імператори були підпорою й охороною папської влади, аж поки ті не взяли верху над самими імператорами.

З цього всього бачимо, що папи свою владу отримали не від Бога чи від святого апостола Петра, а від світських імператорів, від хитрої політики багатьох пап, через великі багацтва і фальшування документів.

Так, це велика помилка церкви, помилка християнських імператорів і королів, і помилка всього

християнства, що таке нехристиянське явище, як папство існує й дотепер на світі.

Тепер звернімо нашу увагу хоча на деякі помилки пап. Наскільки папи залишили слово Боже і пішли дорогою власного розумування і власної політики, настільки все їхне поступовання мильне. А що папи дійсно пішли власною дорогою, не рахуючись з жодним авторитетом, бачимо з тез папи Григорія VII. Ось теза 7 бренить: "Тільки йому самому (папі) вільно, відповідно до вимог часу, видавати нові права". Або теза 17: "Жодний правний припис і жодна книга канонів не є важна без його (папи) згоди". Теза 18: "Його (папи) рішення ніхто не може брати під сумнів, але він сам натомість може уневажнювати всі рішення інших".

Або, ось, папа Пій IX, бажаючи оголосити новий доктринальний догмат про непорочне зачаття діви Марії і, коли йому звернули увагу, що це не погоджується з традицією, він в подражненому тоні крикнув: "*Tradition c'est moi!*" (Традиція — то я!)

Бачимо, що для пап нема ні традицій, ні прав, ні канонів, а про святе Писання й немає мови; воно для них ніби й не існує. Самі вони собі і традиція, і право, і канони. А тому й не дивно, що їхні рішення зовсім не згідні з Христовою наукою.

1. Таким чином, Григорій I, що був папою від 590 року, називав антихристом кожного, хто присвоїв би собі титул "*Patriarch universalis*" — (вселенський патріярх). І тільки через 17 років папа Боніфатій III в 607 році купив собі той титул від імператора Фокі, що замордував був свого попередника і всю його родину.

Отже, згідно окреслення Григорія I, папа Боніфатій III був антихристом; а коли й наступні папи затримали того титула, то, згідно того окреслення, вони також були антихристами.

Якщо папа Григорій I, якого ще й звуть Великим, і який є католицьким канонізованим святым, і якщо він непомильний, а його окреслення правиль-

ні, бо вони були надхненні Духом Святым, Який перебував над ним в образі голуба (див. "Ж. святих", ст. 275), то, починаючи від Боніфатія III, на чолі католицької церкви стоять папи-антихристи. Якщо ж, натомість, мають слушність всі ті папи, що носять той куплений від імператора душо-губця титул, тоді великий і святий папа Григорій I грубо помилився і тяжко оскаржив всіх своїх наступників, називаючи їх антихристами. Хто ж тоді в даному випадку помилився, чи Григорій I, чи наступні папи?

2. А ось другий факт: коли в християнстві запровадили ікони, тоді християн почали посуджувати в ідолослуженні. Тоді візантійський імператор Лев III в 726 році приказав знищити всі ікони. Це викликало обурення почитателів ікон і бунти. Наступник Лева, Костянтин V скликав у 754 році собора, на якому 300 єпископів признали ікони ділом "богопротивним і диявольським".

В обороні ікон виступили й папи Сергій I (687-701), Григорій II (715-731) і Степан III (768-772). У році 825 в Парижі папа Євген II скликав собора, який відкинув почитання ікон. Однак, ця постанова не втрималась в католицтві й ікони знищені не були.

З цього факту знову виходить, що або папа Євген II помилявся разом зо своїм паризьким собором, відкидаючи почитання ікої, або всі попередні й наступні папи помилялися, шануючи ікони.

Окрім папи Євгена II був великим противником почитання ікон ще й другий папа Анастасій. Коли року 855-го він скинув з папського престолу папу Бенедикта III і сам зайняв його місце, то зараз таки приказав повикидати й знищити всі ікони, що були в соборі св. Петра. Правда, цей папа довго не втримався, його скинула з престолу світська влада, яка посадила назад Бенедикта III. Однак і цей факт показує, що не всі папи думали однаково, а тому якісь з них помилялися.

3. Далі, року 1075-го папа Григорій VII запровадив т. зв. целібат, цеобто безженство католицького духовенства. Впроваджуючи цей новий закон, папа мав на меті не моральну чистоту духовенства, а їхню волю діяльності. Священик без родини, міркував папа, зможе більше часу віддавати духовній праці і менше побирати грошей на свої потреби. Але папа тут гірко помилився також. Життя показало, що католицькі священики ані не працюють більше від інших, жонатих священиків, а також іноді мають ще більші матеріальні видатки. Мало того, ця безглузда постанова привела до жахливих наслідків. Багато католицького духовенства впали в розпусту й онанізм, а чесні з них ціле життя провадили з собою тяжку боротьбу. Ця постанова була ясно противна науці апостольській, які навчали, що єпископи повинні бути жонаті й мати свої родини (1 Тим. 3: 1-5) і що ті, які забороняють женитися, є учнями диявола (1 Тим. 4: 1-3).

Отже, папа Григорій VII дуже помилився. Мети своєї він не осягнув, своє духовенство завів у блуд і спокусу, ставши противником науки апостольської.

Були навіть випадки, що папи офіційно не дотримувалися самі цього закону. Напр., папа Климентій IV, що був на папському престолі від 1265 року, був жонатий, хоча закон про целібат існував уже 190 років.

Історія знає ще й другого папу, офіційно жонатого, але він був на папському престолі тоді, коли ще не було закона про целібат. Це був Адріян II (867-872).

Отже, якщо папи непомильні, то як пояснити закону папи Григорія VII і супружжя Климентія IV?

4. Папа Паскалій (1088-1099) і папа Євген III (1145-1153) визнавали дуелі (поєдинки) необхідними, а папи Юлій II в 1509 році, а потім ще й

папа Пій IV в році 1563 заборонили їх. Тут знову яскраво видна розбіжність між папами.

5. У році 1095-му папа Урбан II закликав католицьке лицарство Європи, щоб воно відібрало від турків Палестину. Тоді почалися хрестові походи. Заохочуючи народи до виправи на турків, папа казав, що "Бог так хоче", щоб звільнити святу землю з-під мусульманського володіння. Майже 200 літ лилася людська кров, а Палестина таки залишилася за турками. Отже, не Бог хотів звільнення Палестини, а папа Урбан II. Але він, не знаючи про роцтв щодо Палестини, помилився.

6. Візьмімо ще таке страшне явище, як інквізиція. Вона існувала вже в 1215 році. Папа Сікст IV в 1478 році запроваджує інквізицію в Іспанії, а папа Павло III в 1542 році запроваджує загальну інквізицію. Понад 600 років шаліла ця диявольська інституція. Її мета була — знищенння єресі. І ось, після всього, інквізиція була знесена, не осягнувши своєї мети. Бо сьогодні "єретиків" є багато більше, ніж було тоді, коли інквізиція починала свою діяльність. Сьогоднішній папа Іван ХХІІІ охоче заключив би союз з тими самими "єретиками", яких його попередники палили. Сьогодні, власне, "єретицькі" держави найсильніші і папа приймає в себе представників цих держав.

Ясно, що інквізиція нічого не осягнула, а це значить, що папи, її організатори, міцно помилилися. Інквізицією вони не осягнули своєї мети, а свою церкву навіки покрили чорною плямою.

7. Папа Євген IV (1431-1439) дозволив, щоб євхаристія (причастя) відбувалося в католицьких церквах у Чехії під двома видами хліба й вина; а папа Пій II в 1458 році відклікав те зарядження.

Котрий же з тих пап непомильний?

8. Папа Павло III в 1540 році затвердив закон єзуїтів, а папа Климент XIV в 1773 році розв'язав того закона, а папа Пій VII в 1814 році знову його відновив.

Хто ж з тих пап був непомильний?

9. Або ще така справа: року 1484-го папа Інокентій VIII оголосив закона проти знахорів і відьм. Цю ідею підхопило кат. духовенство і розвинуло її в книзі “Молот на чародіїв”, створило цілий карний кодекс проти чародійства. Тисячі жінок були замучені і спалені на кострах. А хто ж відповідатиме за цю пролиту кров?

А сьогодні в ультра-католицьких краях повно оголошень у пресі різних знахорів і ворожбитів, які за малу ціну обіцяють людині відкрити всю її майбутність. І ніхто їх за це вже не переслідує. Де ж сьогоднішні папи поділи свій закон? Чи може вони переконалися, що папа Інокентій VIII помилився і надаремно кинув таке підозріння на людей? Коли ж він був непомильний, то як він міг помилитися?

10. Папа Сікст V, що став папою в 1585 році, видав, між іншим, закона видавати святе Писання і спеціальною енциклікою заохочував своїх вірних читати його. Але папи Пій V (1800-1823) і Лев XII р. 1823 заборонили видавання св. Писання і осудили його читання. Ці обидва папи були один за одним і мали одного духа.

У ту пору були засновані два великих Біблійні Товариства: “Бритійське Біблійне Товариство” засноване було в Лондоні р. 1804-го і “Американське Біблійне Товариство” засноване в Нью Йорку р. 1816-го. Метою цих Товариств було розповсюдження Св. Писання. І ось що писав папа Лев XII в своїй енцикліці про ці Товариства:

“Іхні товариства, звані “біблійними”, наперекір переданням святих отців і декрету знаменитого Триденського собору, який забороняє вульгаризувати святе Писання, — сміло розповсюджують по всьому світі переклади святого Писання на всіх земних говірках. Кілька наших попередників видали закони для відхилення того бича, і ми, щоб сповнити свій апостольський обов’язок, благаємо пастирів

пильно відводити свої отари від того смертоносного пасовища”.

Папа має слухність, що католицький Триденський собор, що відбувся в Італії в місті Тріенті в 1545-1563 роках, заборонив видавати і читати слово Боже, а що його забороняли святі отці, то папа сказав неправду. Бо святі отці про св. Писання писали так:

“Читай все святе Писання для того, що сказано: “від усякого дерева в раю будеш ти їсти”. Святий Іриней, жив у II віці.

“Для того приказується, щоб християни користали зо святого Писання, що від часу, як з'явились в церкві людські передання, всім, що прагнуть пізнання правдивої віри, не позостається жодного іншого джерела, стверджуючого християнську істину, як тільки святе Писання”. Іван Золотоустий, жив в IV віці.

“Справедливо і потрібно, щоб кожний учився зо святого Писання, щоб частинно отримати більше переконання в істинах віри, а частинно охоронити себе від людських передань”. Василій Великий, жив у віці IV-му.

“Тайни віри не повинні ані проповідуватись без святого Писання, ані прийматись сліпою вірою. I мені, що проповідую цю науку, ти не повинен вірити, якщо на те, що я говорю, не дам тобі свідоцтва зо святого Писання”. Кирило Єрусалимський, жив в IV віці.

“Хто думає, що він розуміє святе Писання, але не був пробуджений до віри в Бога, той ще не розуміє Писання”. Блаженний Августин, жив в віці IV.

Таких висловів отців першої християнської церкви можна було б цитувати багато. Правда, повищих отців церкви найбільше почитає православна церква, за винятком блаженного Августина, але їх признає також і церква католицька. У четвертому віці церква ще не була розділена.

Вище подані думки святих отців церкви показу-

ють, що в IV віці святе Писання читалося, проповідувалося і вважалося за єдине правдиве джерело християнської істини. Бо, нема жодного сумніву, що дух і ідеї, виявлені в словах, згаданих отців церкви, були загальними для всієї тодішньої церкви. А тому ще раз підкреслюю, що папа Лев XII або грубо помилився, або свідомо казав неправду, що Біблійні Товариства розповсюджують св. Писання “на перекір переданням святих отців”.

Із слів цього папи виходить, що для нього святе Писання є “бичем і смертоносним пасовищем”, а відбиранням у людей св. Писання, він називає “апостольським обов’язком”. Папа не міг бути Христовим апостолом, бо ж Христос Сам сказав: “Дослідіть Писання” (Івана 5: 39) і “Помиляєтесь ви, не знавши Писання, ані Божої сили” (Матв. 22: 29).

Правдивий апостол Христів заохочує вірних читати святе Писання. Наприклад, апостол Петро каже: “І ми маємо слово пророче певніше. І ви добре робите, що на нього вважаєте, як на світильника, що світить у темному місці.” (2 Петра 1: 19). Апостол Павло каже: “І ти знаєш з дитинства Писання святе, що може зробить тебе мудрим на спасіння вірою в Христа Ісуса. Все Писання Богом надхнене і корисне до навчання, до докору, до правви, до виховання в справедливості” (2 Тим. 3: 15-16).

Отже, з повищого бачимо, що св. Писання є світильником, мудрістю і спасінням. Воно направляє і виховує в справедливості, а цього всього хотів би віруючих позбавити папа.

Слово Боже — то життєдайне пасовище. Від нього ми народжені (1 Петра 1: 23), ним кормимось як діти (1 Петра 2: 2), а також як дорослі (Єфес. 5: 12-14). Воно дає не смерть, а життя вічне (Івана 20: 31, 1 Ів. 5: 13). Слово Боже уздоровлює душу (Пс. 107: 20), воно як роса, як дощ на рослини (5 Мойс. 32: 1-2). А папи кажуть, що воно “смертоносне пасовище”, “бич”.

А однак, цей папа дав добре свідоцтво про “Біблійні Товариства”, стверджуючи факт, що то власне ті Товариства розповсюджують слово Боже по всьому світі на всіх земських мовах, а не вони — папи і не католицька церква. І дійсно, католицька церква всіма способами намагається недопустити своїх вірних до слова Божого; це для них “смертоносне пасовисько”. І це також правда. Для католицтва в Біблії смерть, але не для душі і не для правди. Душа в Біблії знайде спасіння, правда — підтвердження, а католицтво — смерть. Добре папа знову свою небезпеку і правдиво окреслив слово Боже по відношенні до католицької церкви. Правдою також є, що слово Боже для католицтва є “бичем”. Воно їх дійсно б’є на кожному кроці. Тому то вони так бояться його.

Христос ствердив, що Євангелія буде проповідана по всьому світі (Матв. 24: 14, 26: 13) і Він Сам повелів це робити (Марка 16: 15). І Біблійні Товариства виконують цей Христів Заповіт. Католицька ж церква не тільки світові не хоче дати Євангелії, але вона її відбирає від своїх вірних.

Отже, і в справі розповсюдження Писання немає в пап єдності. Папи перших віків були прихильниками святого Писання, а папа Сікст V прагнув його розповсюдження. Допір папи Пій VII, Лев XII та інші намагалися не дати народові слова Божого. І таким чином “непомильні” перечили один одному.

11. Від часу реформації в багатьох європейських країнах заведено цивільні шлюби і папа Андріян II признав ці шлюби важливими. Але незабаром папа Пій VII осудив їх. Теперішній папа знову та-кі шлюби визнає.

Котрий же з тих пап помилявся, якщо папи всі є непомильні? Коли б вони справді були непомильні, то говорили б одне, а вони робили кожен так, як йому було вигідніше.

12. А ось ще й така папська “непомильність”. У роках 1473-1534 жив знаменитий польський астро-

ном Микола Копернік. Він перший почав доказувати, що не сонце ходить кругом землі, а земля ходить навколо сонця. Він поклав початок сьогоднішньому розумінню про систему світу. За це його католицька церква руками своєї інквізиції мало-що не спалила. Але Копернікові пощастило вимкнути з папських рук, може тому, що він працював далеко від Риму. Зате доля мученика спіткала знаменитого математика й фізика Галилея. Галилей працював недалеко папи і не пощастило йому вирватися з диявольських рук інквізиції. 1633-го року папа Урбан VIII осудив Галилея, як прихильника єретицької Копернікової науки. Майже рік мучили великого ученого у в'язниці і не спалили його тільки тому, що він не витримав тортур і вирікся своїх переконань.

Тепер знову постає питання, хто мав слухність, папа чи Копернік і Галилей? Коли б так сучасного папу запитати, що він думає: чи земля є центром нашої системи і навколо неї ходять усі планети і сонце, чи сонце є центром? Напевно папа погодився б з “єретицькою” Коперніковою науковою, а тим самим визнав би, помильним свого попередника Урбана VIII.

13. А ось ще цікавий тип папи, це Григорій XVI. Він став папою в 1831 році, якраз тоді, коли в Англії знаменитий винахідник залізниці Джордж Стефенсон вже три роки возив людей поїздом. І ось цей папа виявився запеклим ворогом усіх поступів і цивілізованих новин, у тому числі й залізниці. Він вільність сумління назвав найбільшим безумством, а свободу преси вважав за прокляття. І тут знову й знову постає це саме питання: чи мав слухність цей папа, чи помилявся? Католики можуть сказати, що папа непомильний тільки в справах віри. Добре! Але, власне, з куту зору своєї віри папа й дивився на ті новини і вважав їх від диявола. Він так само, як і папа Урбан VIII дивився на науку Коперніка, як на єретицьку і про-

тивну Богові, дивився на цивілізацію, як на єресь і культурні винаходи вважав за диявольські вигадки. Отже, ставлення пап до незнаних їм речей було ділом їхньої віри. Яка була їхня віра, таке було їхнє розуміння і такі самі були їхні поступки. Усе в тих пап було мильне, а вони, помимо того, хотіли переконати світ, що вони непомильні.

Такими самими були папи Пій VIII, його попередник, а також його наступник папа Пій IX.

Наприклад, Пій VIII кинув анатему не тільки на Біблійні Товариства, але й на філософію. Йому залежало на тому, щоб народ був темний, бо над темним народом найлегше панувати. Але в цьому випадку страх його був даремний, бо щоб народ зрозумів правду Божу, то не вистачить сама тільки освіта, але для цього ще й потрібне знання Божої волі.

Папа Пій IX в 1864 році також видав обіжника, в якому проклинає усі науки і всякий поступ. А папи вміли проклинати! За цього самого папи італійський король Віктор-Ємануїл I в 1870 році позбавив папу його світської держави. Папа так розлютився, що кинув на короля ось таку клятву:

“Силою Найвищого Бога Отця, і Сина, і Святого Духа, силою святих канонів, Непорочної Діви Марії, матері й забавниці Спасителя, силою небесних потуг, анголів, арханголів, тронів, херувимів, силою всіх святих патріярхів і пророків, апостолів і євангелістів, силою святих дітей, співаючих перед Ягням безперестанку, силою святих мучеників і визнавців, святих жон і всіх Божих вибраних проклинаємо й вилучаємо його зо святої церкви Бога Найвищого, щоб був мучений страшними муками разом з Датаном і Абіроном і з тими, що говорять до Господа Бога: “Відступись від нас, не хочемо знати доріг Твоїх!” А так, як огонь гаситься водою, так нехай його світло згасне навіки. Нехай Отець, Син і Дух Святий проклине його. Нехай буде переслідуваній на кожному місці: вдо-

ма чи на полі, на узгір'ях ви в долині, в воді чи в повітрі. Нехай діва Марія, святий Михаїл, святий Іван, святі Петро і Павло проклинуть його. Нехай буде проклятий жиючи чи вмираючи, під час іжі чи пиття, коли голодний чи спрагнений, чи сплячий чи чуйний, чи втомлений чи відпочиваючий, стоятий чи лежачий, сидячий чи ходячий, нехай сходить кров'ю. Нехай буде проклятий в мізку своїм, у своєму волоссі й короні на голові. Нехай буде проклятий у скронях своїх, в чолі, в ушах, бровах, в щоках, зубах, в язиці, в устах, в горлі, плечах, в руках і в пальцях. Нехай буде поборюваний у своїх ребрах, клубах, колінях і стопах. Нехай буде проклятий у всіх сполученнях свого тіла від верху голови, аж до стіп. Нехай і слуху по нім не залишиться. Нехай Син живучого Бога, зо всією хвалою Свого маєстату проклине його. Нехай небеса зо всією силою, яка в них, порушаться, повстануть проти нього, прокленуть його і знищать його. Так нехай станеться. Амінь”.

Тож, бачимо, як майстерно папи вміють виклинати. Але не всі вони такі докладні, як цей. Наприклад, Клементій VI в 1342 році кинув анатему на німецького імператора Людовика IV. Клятва цього “святого” бренить так:

“Нехай всемогучість Божа кине тебе в пропасть пекла. Нехай буде проклятий кожний твій крок. Нехай Бог зішле на тебе сліпоту і божевілля. Нехай грім тебе заб'є! Нехай все, що живе, виступить проти тебе. Нехай дім твій буде знищений, а діти твої нехай погинуть на твоїх очах”.

Оце так “намісники Христа” виклинають своїх противників. І коли б вони були проклинали тільки людей, то це ще було б зрозуміле, але вони виклинали науки, винаходи, філософію, виклинали цілі країни. Напевно польські католики не знають, що в 1149 році папа Євген III кинув клятву на Польщу і то аж два рази за те, що польська шлях-

та не хотіла мати королем Володислава II. Ті клятви й досьогодні офіційно не відкликані.

Але хіба вершком папського безумства було те, коли папа Калікст III року 1456 кинув клятву на комету. Це було після війни папських прихильників з турками. Тоді була показалася комета Галлея, а забобонні люди вірили, що вона принесе якесь нещастя. У Римі постало замішання, ніби католики програють з турками війну. Отже, забобонний папа вирішив унешкідливити ту комету, і кинув на неї клятву. І сталось, що на цей раз хрестоносці перемогли, а папа з усім своїм духовенством були переконані, що перемога сталася завдяки папській клятві.

14) Варто ще згадати і таку папську істину. В 1854 році папа Пій IX оголосив новий догмат про “непорочне зачаття Марії”. Цебто, що діва Марія народилася від Святого Духа. 18 століть перед тим проіснувала церква, багато пап було перед Пієм IX і всі вони вірили, що Марія народилася так, як родяться всі інші люди. Допіро папа Пій IX додумався, ніби це було не так.

Цікаво знати католикам, що сама Марія на віть не знала про те, бо коли ангол благовістив їй, що від неї народиться Христос, вона запитала: “Як же станеться це, коли я мужа не знаю?” (Луки 1: 26-35). Питання Марії показує, що вона про жодне непорочне зачаття не чула і можливість народження дитини без мужа була їй не знана. Коли б так було, як придумав папа Пій IX, то напевно про це мама розповіла б своїй дорослій доні, а та знала б, що таке надприродне чудо може статися і не питала б про це ангола.

Виходить, що всі попередні папи помилялися, і тільки Пій IX збагнув усю таємницю правди. Але, якщо всі попередні папи були непомильні, тоді дуже помилився Пій IX.

Не можна передати всіх помилок пап, але кільканадцять цих прикладів вистачить для переконан-

ня, що наука пап про їхню непомильність, неправильна. Непомильний тільки Бог, а всі люди, нарешті найсвятіші і наймудріші, всеодно помилялися.

3. НАУКА “СВЯТИХ” ПАП

Якою є папська наука, можна зрозуміти, приглядаючись до їхньої церкви. Вся вона фальшива, хоча й є в ній моменти, які мають вигляд правди. Але зрозуміло, що та брехня найгірша, в якій є частина правди. Чисту брехню легко розпізнати, але якщо вона зодягнена в одежу правди, то не кожен її пізнає. Такою, власне, є папська наука. Вона зодягнена в християнську одіж, а вдійсності, з християнством вона нічого спільногого не має. Неможливо описати її тут у всіх її виявах і подробицях, нагадаємо тільки кілька моментів, які принесли для людства безміrnі нещастия і шкоду.

1. Насамперед візьмімо духовні переживання. Від самого початку, коли людина впала в гріх, вона безперестанно відчуває його тягар на своєму сумлінні. Щирі одиниці намагаються знайти звільнення від цього тягару, а тому благають Бога, щоб Він простив їхні гріхи. На цій ідеї побудовані всі релігії. Однак, жодна релігія не дає повного запевнення, що гріхи людині прощені, крім християнської релігії. Християнська релігія дає повне, абсолютне і документальне запевнення, що віруючим у Христа по Євангелії, прощені гріхи. А тому християнська релігія є релігією радости прощених і релігією вдячности.

Щоб не бути голословним, звернімося в цій справі до слова Божого. “Пишу я вам, дітоньки, що гріхи вам прощаються ради ймення Його” (1 Ів. 2: 12), пише апостол Іван. Це стверджує ап. Петро такими словами: “Всі пророки свідкують про Нього, що кожен, хто вірує в Нього, одержить прощення гріхів Його йменням” (Дії 10: 43). Апостол Павло додає ще, що не тільки гріхи прощаються

кожному віруючому, але й прощаються “усі гріхи” (Колос. 2: 13). І Христос повелів “між усіма народами проповідувати прощення гріхів” (Луки 24: 43).

Правда, Бог вимагає від грішника покаяння і віри, але зате дає йому абсолютне прощення.

Як же про це навчають папи? У книзі “Життя святих” читаемо: “Певного разу одна жінка звернулась до папи, святого Григорія I, щоб він її запевнив, що її гріхи прощені. Він відповів: “Ніколи не можна мати певності, що гріхи твої прощені, аж хіба коли вже за них не зможеш плакати при твоїй смерті; яка, поки прийде, завжди гріхів твоїх мусиш боятися і за них постійно плакати” (ст. 276).

З цієї науки папи, та ще й святого, бачимо, що вона передусім неправильна щодо прощення гріхів, а потім є наукою постійного плачу за гріхи. Це визначає, що людина мусить завжди плакати за свої гріхи, ніколи не мати певності прощення гріхів і жити в вічній непевності й тривозі.

Ця жахлива наука відбирає людині найціннішу частину віри, а власне в доконане спасіння через Христа Ісуса, Спасителя нашого. Бо ж Спаситель відкупив нас, заплативши довги наші Своєю смертю, знищив на хресті наш гріх і здобув нам повне прощення (Рим. 3: 23-25, Єф. 1: 7, Кол. 1: 13-14, Євр. 10: 16-17). А тому людина, яка вірить в Спасителя Ісуса Христа, яка також вірить і в спасіння своєї душі, а тим самим вірить і в прощення гріхів. А така спасена і прощена людина має певність в прощенні, від чого душа її сповнена дивним спокоєм і невимовною радістю. В свою чергу ті почуття побуждають душу до подяки Богові за спасіння, за прощення і за всі інші Божі дари.

Коли ж католик, згідно науки своїх пап, не може мати певності в прощенні своїх гріхів, то він не може мати певності в спасінні, а через те не

може бути і вдячним Богові. Якщо він вічно має оплакувати свої гріхи, то коли він буде радіти і дякувати Богові за прощення?

Може дехто скаже, що радіти й дякувати Богові будемо в вічності. Але таке думання неправильне. У небі наша радість і вдячність досягнуть найвищого пункту, але Бог бажає, мати і тут на землі Своїх дітей радісних і щасливих (Луки 10: 20, Рим. 14: 17, 1 Петра 1: 8-9), дякуючих Йому за ласку спасіння і за прощення (1 Кор. 15: 57, 2 Сол. 2: 13, 1 Тим. 1: 12-17).

Таким чином, наука папи звела католицьку, ніби, християнську релігію до того самого рівня, що й буддийська, браманска і магометанска релігії; цебто, зробила з християнства таку релігію, яка, нарівні зо всіма іншими нехристиянськими релігіями, не дає ні прощення, ні спасіння, ні радості, ні надії. Повна непевність і безнадійність! А перебуваючи в такому стані, це велика мука для вражливих на гріх душ.

2. Щоб дати якебудь полегшення для душі, люди були готові на все. Згідно з науковою слова Божого, люди відважувались признаватися в своїх переступах проти близніх, а також визнавали й інші гріхи.

Духовенство використало це і почало навчати, що сповідь тільки важлива тоді, якщо вона доконується перед священиком. Священикам цікаво було знати думки, почування, а також діла людей. І тому папа Інокентій III в 1215 році запроваджує ушну сповідь для всіх щонайменше раз на рік.

Запроваджена така сповідь нікому не принесла найменшої духовної користі, нікого не поправила й не відродила, але моральних терпінь і сорому принесла для багатьох.

Ушна сповідь — це найперше справжня торгівля, бо за неї треба платити; подруге — це обман, бо за таку формальну сповідь не перед тим, перед ким ми згрішили, ніхто не отримає прощення; і по-

третє — це політика духовенства, щоб бути обіз-
наними з інтимним життям своїх вірних.

3. У 1075 році папа Григорій VII запровадив
целібат, цебто безженство духовенства. Про це
докладно описано в розділі 4 і в підрозділі 6, під
назвою: “Ангольське життя”.

Тут бажаю тільки підкреслити, що то була пап-
ська наука, яка принесла з собою безліч гріхів,
згіршень, тяжких спокус для одних, а для других
неудержної розпусти.

Христос сказав: “По плодах їхніх пізнаєте їх”.
Це відноситься і до науки. Такі диявольські овочі
могли зродитися тільки на диявольському дереві.
А наука ця такою в дійсності була !(1 Тим. 4: 1-3).

4. У 1088 році папа Урбан II навчив католицьку
Європу і переконав її, що треба від турків відібра-
ти святу землю — Палестину (Див. розд. II). З де-
якими перервами ця папська війна продовжувала-
ся 200 літ. Отже, всі папи, на протязі цих двох ві-
ків, підтримували цю божевільну різню. І хоча па-
пи казали, що “Бог так хоче!” то це було неправ-
дою. Бог не бажає ворожнечі між усіма людь-
ми, а Він бажає, “щоб усі люди спаслися й прийшли
до пізнання правди” (1 Тим. 2: 3-4). І ось, папа, за-
мість того, щоб послати до поган-турків місіонерів
зо словом правди, щоб їх привести до Бога, то він
послав їм вояків, щоб їх вигубили.

Багато горя, сліз, крові і страждань принесла
ця богозневажлива наука. Папи не діяли, як хрис-
тияни, але як політики. Отже, по плодах пізна-
ється їхня наука.

5. До страшних, жорстоких страждань, лютих
мук і смерти багатьох тисяч невинних душ, приве-
ла також наука папи Інокентія VIII в 1487 році. Він
спеціальною енциклікою оголосив, що багато лю-
дей входять в контакт з демонами чоловічої й жі-
ночої статі, спроваджуючи зло, нещастя і загибель
на людський рід.

Ці “святі” думки папи підхопило духовенст-

во, розвинуло їх, створило карний кодекс проти чародійства і почалося десятковання жінок. Вистачало найменшого донесення чи підозріння, щоб узяти людину на тортури, де вона в страшних муках признавалася до всіх обвинувачень.

Хто признавався, того спалявали живцем на кострі, а хто не признавався, той гинув на тортурах. Ось один приклад, якого подав у своїй книзі “Темрява середньовіччя” д-р Йосип Путко. Дідич Стоховський з Дорухова (Польща) нищив відьом. Він зловив їх аж 14. Він страшенно їх змучив, побив і покалічив, а потім приказав повсаджувати їх до тісних бочок, у яких близько самого дна були вирізані діри, через які виходили ноги й руки, зв'язані докупи ззаду. Таким чином ті нещасні жінки не моглі ні стояти на ногах, ні сидіти, а тільки могли стояти на колінях. Бочки зверху були прикриті полотном, а збоку були приліплені картки з написами: “Ісус, Марія, Йосип”. Це для того, щоб дияволи не наблизились і не допомогли тим “відьмам”.

Коли ж їх по страшних катуваннях, з поломаними кістями й порозриваною шкірою, осудили на спалення, то й на кострі, при кожній колоді, до яких вони були прив'язані, були поналіплювані також написи: “Ісус, Марія, Йосип”, щоб сатана і там їм не допоміг.

З цього бачимо, що учні пап перевершили в жорстокості й немилосердю самого сатану. Люди бояться попасті в руки сатани, а учні “святих” пап мали такі руки, що боялися, як би сатана не допоміг тим жертвам, що в них попали. Виходить, що сатана більш милосердний, ніж учні “святих” пап.

Оце такі овочі з дерева папської науки! А треба знати, що ця наука навчила католиків вірити в забобони, бо ще й дотепер католики вірять у знахорів, в чародіїв, у відьом, в опирів та в різні інші нісенітниці. Правда, ці забобони походять від

поган, але серед католиків її розвинули, папи зо своїм духовенством глибоко вкорінили її в своїх вірних.

Зрозуміло, що така наука не походить від Бога, а від диявола. Від Бога походить усе, що добре.

6. Згадаймо ще раз інквізицію, яку впровадив у 1542 році папа Павло III. (Див. про це розд. X). Ця католицька машина така страшна, що моторошно про неї писати і читати. Навіть поганський Рим зо своїми жорстокими переслідуваннями християн блідне перед католицькою інквізицією. Бо стародавній Рим просто винищував християн, а папський Рим хотів ще зберегти якусь лицемірну законість, що, ніби, він невинних не мордує, а тому вимушував у своїх жертв признання страшними тортурами. Загальні тортури були такі: нещасним зв'язували руки назад, до рук прив'язували мотузу, проведеного через колесо вгорі катівні, а до ніг жертви прив'язували каменя. Потім тягнули за другий кінець мотузка, підтягували свою жертву до самої стелі, а при тому руки нещасного викручувалися в своїх суглобах. Тоді попускали шнуря назад, але так, щоб повішений не торкався землі, а камінь, прив'язаний до ніг, сильніше шарпав тіло. При такому мученні катованому здавалося, що не тільки руки вириваються, але що все тіло розривається на кусні.

Практикувалося також популярне розтягування людей на спеціальній драбині, на якій прив'язувалась людина за руки й за ноги, а потім крутили спеціальним валом і драбина поволі розтягалася, розтягуючи при тім і тіло людини. Кати вже знали, доки можна було тягнути, щоб не порозривалися м'язи і жили.

Завжди також уживали вогню, яким припікали людину з усіх боків, але найчастіше припікали розпаленим залізом, підошви ніг.

Модерним було також забивати голки в пальці, або водити людину босими ногами по дощці, в

якій стирчали набиті цвяхи, що часто проходили наскрізь ноги.

Було також спеціальне колесо, цебто машина, на якій так вигинали і м'якушили людину, що кости ломили.

Уживали також інквізитори крісла, всього наїженого гострими, але короткими цвяхами. Коли людину садовили на це крісло, то прикручували її до нього так, щоб цвяхи повлазили в усе тіло, навіть в руки, ноги і в голову.

Робили ще й так, що всаджували людині тонку шмату до горлянки, щоб людина не могла ковтати, а тоді помалу наливали до уст воду. Людина захлинається, душиться, а не може тієї води ані виплюнути, ані проковтнути. Вода просочується в легені, а коли пітім виймали з горлянки шмату, то з легенів нещасної жертви текла вода з кров'ю.

Уживали й багато інших тортур, як здирання шкіри і посипання сіллю обдертих місць, вішання за ноги вниз головою, биття різками й нагаями. Коли хто при муках губив притомність, тому вкручували в тіло трибушона, а потім виривали його з тілом. Від гострої болі людина обуджувалася.

І скажіть, католики, якщо ви ширі, оці катівські приладдя, якими вимушували у людей признання, були від Бога, чи від диявола? Це ж ясно, що коли оскаржену людину віддавали на такі страшні муки, то вона признавалася в усьому, що тільки в ній вмовляли кати, аби тільки перестали її мучити. Така людина бажала умерти хоча б і на кострі, щоб тільки найскоріше скінчилися її муки. Таким чином з рук інквізіції загинуло десятки мільйонів найкращих і найчесніших невинних людей, а особливо "єретиків".

І цю страшну пекельну організацію зродили, затвердили і підтримували папи. Це овоч їхньої науки. Вони навчилися того не від Христа, бо Христос проповідував любов, милосердя і прощення. І як же ті папи можуть бути святыми?

7. Папа Григорій VII, який панував у роках 1073-1085, широко оголосив і вперто це проводив в життя, що папська влада є найвищою на землі, що всі королі й імператори мають бути підлеглі папі. І не тільки звичайні люди, а навіть князі мають цілувати його ноги. Одним словом, він дотмався, щоб уся земля впокорилася перед ним і поклонилася Йому. Після нього всі наступі папи стреміли до того самого і, таким чином, стали на дорогу політики й боротьби за владу зо світськими володарями. Тяжка й довга була ця боротьба поміж папами й імператорами, яка не принесла ані честі католицькій церкві, ані користі. Папи боротьбу програли, бо то ще не вони є тим, перед ким поклоняється всі, що живуть на землі (Об'явлення 13: 4, 8, 12).

То ж бачимо, що ідея пап панувати над світом, є ідеєю антихриста. Він свою ідею і владу отримає від сатани, з того ж самого джерела походить і папська ідея (Об. 13: 2, 4). Бо Спаситель ідею панування над світом, запропоновану Йому, відкинув (Луки 4: 5-8) і сказав, що Його царство не від світу цього (Ів. 18: 36). Про Своїх учнів Він сказав також те саме, що й вони не від світу цього (Ів. 17: 14-19). Бог уважає найбільшими тих, які не панують, а служать; не першенствують, а роблять себе невільниками (Марка 10: 42-45).

Отже, ясно, що папа не міг навчитися такої ідеї від Христа, а навчився її від сатани. Христос ідею панування над світом відкинув, зате той, що вважає себе за Христового намісника, прийняв її з рук диявола. Прийняв, але не втримав, бо час панування антихриста ще не прийшов.

Чимало є людей, що глибоко переконані, ніби папа — це антихрист, але я так не думаю. Але є незаперечним фактом те, що той дух, який двигав папами в боротьбі за панування над світом, є духом антихриста. І цей дух допровадив католицьку церкву до рівня нижчого, ніж у поган.

8. Або така наука, що папа непомильний хіба походить від Бога? Написано ясно, що кожна людина неправдива (Рим. 3: 4), а також що “нема справедливого ані одного; нема, хто розумів би; немає, хто шукав би Бога; усі повідступали, разом стали вони непотрібні, нема доброчинця, нема ні одного!” (Рим. 3: 10-12). “Бо всі згрішили й по-збавлені Божої слави” (Рим. 3: 23). “Коли ж кажемо, що не маємо гріха, то себе зводимо й не має в нас правди!” (Ів. 1: 8-10). Накінець, апостол Яків просто каже: “Бо багато ми всі помиляємось” (Як. 3: 2).

Звідки ж узяв папа Пій IX таку ідею, що папи непомильні? Але такий догмат він проголосив у 1870 році і Ватиканський собор цього догмату прийняв. Він цього не міг навчитися від Бога, Який устами пророка каже: “Бог не людина, щоб говорити неправду” (4 Мойс. 23: 20). Тільки Бог не-обманливий (Тит. 1: 2), тільки у Нього немає пе-реміни (Як. 1: 17). Не міг цього папа навчитися з досвіду, бо було вже доказано, як папи багато помилялися.

Ця догма була потрібна папі для того, щоб піднести падаючий свій авторитет. І він досягнув свого у своїх вірних, але не досягнув того в Бога. Яка ж то мусить бути безглузда відвага і сліпа самопевність пап, щоб узяти на себе відповідальність за всі помилки і за всі гріхи католицької церкви, запевнюючи її, що все в ній добре і правдиве, бо ж папа в ділах віри непомильний! Це відразу закриває церкві дорогу до поправи і до реформи.

9. На закінчення цього розділу варто приточити ще й таку папську науку, як торгівля прощенню гріхів. У Німеччині існувало карне право, яке допускало грошеві відшкодування за поповнений злочин. І ось, папа Іван XXII, взоруючись на тому праві, перший ділить гріхи на групи і визнає за них грошеві кари. Для кращої орієнтації своїх вірних папа видав книгу такс. Ціни були до-

сить високі: за порушення присяги 150 долярів, за вбивство 130 долярів, за перелюб 100 долярів і т. д. Якщо хтось поповнив якийсь злочин, він платив до папської каси визначену суму грошей, і тоді був вільний від відповідальності перед світською владою і, навіть, перед судом Божим. Торгівля цими відпустами буйно процвітала аж до самої реформації і давала папству величезні матеріальні доходи.

І варто призадуматися католикам над цією торгівлею. Люди грішили проти Бога, проти свого сумління, може проти своєї держави, а папі за це все платили! Грішачи, люди не каялися перед Богом, а тим часом у Бога немає прощення без покаяння і навернення до Бога (Дії 3: 19). Усе, що походить з Божої ласки і любови до нас, дається людям дармо, як дарунок. Бог Сина Свого Єдинородного для спасіння світу дав дармо (Ів. 3: 16). Спасіння нам дає також дармо, з ласки (Єфес. 2: 8-9). Також оправдання дається дармо (Рим. 3: 24; 5: 15-17). Життя вічне також є даром Божим (Рим. 6: 23). І, накінець, усе потрібне нам для життя і побожності Бог дарує нам, а не продає (2 Петра 1: 3).

Коли б хто забажав набути дара Божого за гроші, то його гроші будуть йому на погибель (Дії Ап. 8: 18-24).

З цього бачимо, що й ті, які купували собі відпусти, загинули, а також і ті, що продавали не своє, пішли на погибель. Таким чином уся та папська наука про торговлю відпустами є на погибель папам і всім його послідовникам. Наука ж, яка веде до погибелі, походить від сатани, а не від Бога.

А тому ще раз підкреслюю, що папи не тільки не святі, а вони навіть не християни. Бо коли б вони були християнами, то проповідували б Христову науку, а вони розповсюджують науку диявольську. А висновок такий: хто кому служить, той є його слугою; а коли служить добровільно, то є його послідовником.

XIV

ЧУДА КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

Найголовнішою ознакою католицької святості є чудотворність святих. Якщо якийсь чернець зробить одне-дві чуда, то він уже святий, а коли б він навіть справді був святий, а не зробив жодного чуда, то на святого його не канонізують.

Такий погляд на святість неправильний і не згідний зо Святым Писанням. Згідно євангельської науки чудотворність не тільки не є ознакою святости, а навпаки, вона може бути ознакою найбільшого беззаконня. Наприклад, “христи неправдиві й неправдиві пророки, будуть чинити великі ознаки та чуда, що звели б, коли б можна, і вибраних” (Матв. 24: 24, Марка 13: 22-23). Сам антихрист буде чинити чуда (2 Сол. 2: 8-11, Об. 13: 13-15).

Католики можуть сказати, що неправдиві пророки й неправдиві христи робитимуть чуда силою сатани, а католицькі святі чинили чуда в ім'я Боже. Таким відповідає Святе Писання: “Багато-хто скажуть Мені того дня: “Господи, Господи, хіба ми не ім'ям Твоїм пророкували, хіба не ім'ям Твоїм чуд ми багато чинили?” І ім оголошу Я тоді: “Я ніколи не знав вас. Відійдіте від Мене, що чинете ви беззаконня!” (Мат. 7: 22-23, 1 Кор. 13: 1-2).

Тут маємо людей, що вони ані не антихристи, ані неправдиві пророки. Вони чинили чуда іменем Господа Христа. Вони навіть демонів виганяли. А Христос, як бачимо, їх не знав, цебто, не знав, як Своїх слуг. Помимо свого чудодійства, яке вони звершали в ім'я Христове, вони, видно, були слугами сатани, дітьми беззаконня.

Чи ж не ясно з цього всього, що чудо аж ніяк не може бути ознакою святості, ані ознакою правдивости нашого віровизнання. Чуда якоїсь людини, чи якоїсь церкви, не тільки не повинні нас приваблювати до них, а навпаки, ми повинні бути до них дуже обережними і пильніше до них приглядатися, порівнюючи їх зо словом Божим.

Правдивою ознакою святості і правдивости як окремої людини, а також і церкви, це добре овочі життя (Матв. 7: 15-20, Гал. 5: 22-23), а також прагнення виконувати волю Божу (Матв. 7: 21, Рим. 12: 2, Як. 1: 25). Іван Хреститель не вчинив жодного чуда, однак він не тільки був святий, але й найбільшим з пророків (Ів. 10: 40-41, Матв. 11: 9-11).

Цим я не хочу сказати, що святі взагалі не можуть робити жодного чуда. Ні, святі, маючи велику віру, можуть робити чуда, але це чудо не є ознакою їхньої святості. Притім, чуда дійсних святих описані в Біблії. Вони є скромні, прості, і всі мають свій сенс і мету. Чуда ж католицьких святих скоріш подібні до звичайних легенд або якогось чародійства. Біблійних чуд не багато тому, що Бог іх робив тільки тоді, коли людські сили не могли нічого зробити. Життя ж католицьких святих повне різних чуд; вони їх роблять там, де треба, і там, де не треба. Біблійні чуда всі були зроблені на славу Божу, чуда ж католицьких святих — на славу людей. Наприклад, коли Христос чинив чуда, то люди хвалили Бога (Луки 7: 16). Коли апостоли Петро з Іваном зробили чудо і люди зо здивованням дивилися на них, то вони пояснили, що це вони зробили не своєю силою, ані благочестям, а віра в Христа зробила це чудо (Дії 3: 9-16). Павло, коли вчинив чудо, то не прийняв слави від людей, а переконував їх, щоб вони віддали її Богові (Дії Ап. 14: 8-18). Про католицьких же святих читаємо в їхніх біографіях такі слова:

“Бог захотів великими чудами прославити його святість”.

“Чудами від Бога вшанований був”.

“Не малими чудами захотів його Господь Бог прославити”.

Подібні слова знаходимо в біографії майже кожного святого.

Було чимало чудес у католицьких святих, які були звичайним наслідуванням Біблійних чудес. Ось, так свята Клара помножувала хліб і оливу (ст. 399).

Це є виразне наслідування пророка Іллі. Але в дні Іллі Бог помножив муку й оливу для того, що тоді був страшний голод, який продовжувався три роки з половиною. Положення було безвихідне. Харчів не можна було дістати за жодні гроші, а Бог не бажав, щоб загинув з голоду Його вірний слуга. Тому Бог вчинив чудо (1 Ц. 17:7-17).

Подібної ситуації не було під час чуда святої Клари. Не було тоді голоду, як за днів Іллі; хліба можна було дістати натуральною дорогою, а тому чудо було зайве. Отже, те чудо або видумали біографи святої Клари, або якщо воно було, то не від Бога. Бог чудес ніколи не робить там, де є можливість зробити те саме без чуда. Наприклад, коли Христос воскресив Лазаря, то відвалити від гробу каменя і розв'язати воскреслого з плахти мусіли люди. Христос зробив тільки те, чого люди не могли зробити, — воскресив Лазаря (Ів. 11: 39-44). Цілком інакше було з воскресінням Самого Христа. Там і каменя відвалив ангол і плахти позостали в гробі. Бо там люди зробити того не могли через сторожу при гробі.

Те саме було з апостолом Петром, ув'язненим Іродом. Його ангол збудив у в'язниці, здійняв ланцюги, але вдягнувшись і взутись Петро мусів сам. Потім ангол його вивів з в'язниці, а в'язничні двері самі відчинились перед ними. Але коли Петро прийшов до дому Марії, де віруючі зібралися й молилися, то там навіть звичайна фіртка не відчини-

лася перед Петром, аж поки служниця її не відчи-
нила (Дії 12: 6-16).

Так можна провірити всі біблійні чуда і пере-
конатися, що Бог діє тільки там, де людина не
може діяти. Все, що можливе для людини, вона
мусить робити сама, не чекаючи чуда. А тому немає
жодного сумніву, що й Клариного чуда з розмно-
женням хліба і оливи не могло бути, бо тоді ні в ма-
настирі, ні в околиці не було голоду.

Далі читаемо в “Житті святих”, що святий
граф Ельзеар роздавав поживу, але йому в мага-
зинах зерно помножувалося. Скільки виходило на
милостині, стільки там знову знаходилося (ст. 176).

У цьому чуді ми бачимо невдале наслідування
Христа, Який помножив хліб і рибу, накормивши
п'ять тисяч людей, а другий раз чотири тисячі
(Матв. 14: 15-21; 15: 32-39, Марка 8: 1-4). В обох
випадках підкреслено, що в те число не входили
жінки і діти. Так що разом з жінками й дітьми мог-
ло бути біля вісім тисяч народу. Зібрані вони бу-
ли в пустині, і деякі поприходили здалека, а не ма-
ли що їсти. В одному випадку люди були з Хрис-
том аж три дні. Сам Христос підтверджив факт, що
як відпустить їх так не івші, то ослабнуть в дорозі.
Жаліючи людей, Спаситель накормив їх, вчинивши
чудо. Там витворилося безвихідне положення, з
якого могло вивести тільки чудо. І чудо сталося.

Знову таки подібної ситуації не було за часів
святого графа. Там голоду не було, бо у графа в
магазинах було повно зерна, були там тільки бід-
ні люди, і бідними вони були через того самого
святого графа. У ті часи, як відомо, була панщина
і ті люди змушені були даремно працювати на сво-
го святого пана. Він людям не заплатив за працю,
а тому люди й не мали чого їсти. Чому ж би тут
Бог мав зробити чудо, помножуючи хліб, коли цей
хліб правно не належав графові? Бог справедли-
вий і Він не може віддати одному все, іншим ні-
чого. Якщо на світі є явища, коли одна людина

має тисячі гектарів найкращої землі, а ввесь народ кругом нього мусить тиснутися на маленьких клаптиках неврожайної землі, то це сталося не з волі Божої. Господь власне докорає таким, кажучи: “Горе вам, що наживаєте дом новий за домом, та прилучуєте поле до поля, так що другим нема вже й місця, наче б ви одні поселені на землі” (Іс. 5:8).

Якщо Господь розмножив муку й оливу за днів пророка Іллі, то Він це зробив виключно для Свого пророка в безвихідну хвилину тяжкого голоду. А при ньому прокорилася й удова з сином за те, що вона повірила Богові й поділилася з пророком тим останнім, що вона мала.

Якщо Ісус Христос помножив хліб і рибу, то це було для людей, які прийшли слухати Його науки, забуваючи навіть за їжу.

Але для чого мало б розмножуватися зерно в магазинах графа? Чи не справедливіше було б, коли б Бог його розмножив на полях чи в засіках тих бідаків, щоб вони не потребували йти жебрати милостині в пана графа? Чи не більш раціонально було б, щоб той святий граф, замість збувати жебраків милостинею, роздав би їм свої поля, нехай би народ працював на своїй власній ниві, здобував собі хліб і не жебрав (2 Сол. 3: 8-12)? Святе Писання виразно наказує, що треба працювати своїми руками і ні в чому не мати потреби (1 Сол. 4: 11-12). А пани, графи, князі та інша шляхта загорнули собі необмежені простори найкращої землі, а бідних людей поробили своїми невільниками-кріпаками і потім, збуваючи тих бідаків милостинею, думали, що роблять велике діло! А тут ще й зерно розмножується, то чому ж не роздавати? Дешеве добро не є добро. Це добро на чужий рахунок. Бо то не тяжко дати, не кривдячи себе.

Цих всіх розважань не взяв під увагу біограф ксьондз Скарга, та й не міг взяти тому, що в ті часи, коли він жив і писав, існувало кріпацтво. І католицька церква, через своїх єпископів, монасти-

рів, а навіть священиків, була паном, а населення було кріпаками, як в світських панів, так і в панів духовних. То ж виступити проти тієї експлоатації, то треба було виступити проти короля, вельмож, а найголовніше, проти католицької церкви. А тому ксьондз Скарга про справжнє зло мовчить, революційного духа не підносить, а намагається дошукуватися святої доброчинності в багатих панів та графів у тому, що вони такі добрі і не дозволяють цілком померти з голоду своїм кріпакам, подаючи їм милостиню. І щоб додати авторитету тій графській доброчинності і зробити його за те святым, то біограф ще й видумав чудо, ніби зерно в графських магазинах помножувалося. В таке чудо може вірити людина недумаюча, або наївний католик.

А оце ще взірець католицького чуда. Був собі такий святий ігумен монастиря Іван Гвальберт. Він також рахується доброчинцем. І ксьондз Скарга про нього пише так: “Під час голоду, не маючи чого давати вбогим, ігумен спостеріг отару корів на скелі та й почав молитися до патрона того монастиря: “О, святий Павле! Коли б ти захотів скинути одну корову тим біднякам!” І нараз корова впала зо скелі й забилася, а він сказав бідним забрати її. Наступних днів він також просив по одній корові, а бідні живилися. Пастухи ж нарікали бачачи, як корови падають, але він потішав їх, запевнюючи, що вони страти не мають. І дійсно, коли вже з десять корів бідаки з'їли, обрахували пастухи свою отару і жодної корови їм не бракувало” (ст. 333).

Оце так чудо! Бо коли олива, хліб і збіжжя могло помножуватися, то це не так дивно, але щоб живі корови помножувалися, це надзвичайне чудо. Але чи було воно? Чи не вигадка це знову?

Є тільки один випадок в Новому Заповіті, де живі тварини попадали із скелі в море, але тоді на скелі не позосталося нічого, хоч сталося це частинно з волі Господа (Марка 5: 11-13). А тут коро-

ви попадали, побилися, бідні люди їх з'їли і, нараз, вони знову на скелі живі й здорові. Де ж вони там взялися? Невже ж вони воскресли? Це було б дійсно нечуване чудо, що худоба воскресає!

Але у католиків усе можливе. Адже ж історики записали, що папа Лев XII благословив одного монаха-францішканина Джуліануса, який, ніби то, воскрешав давно здохлих птахів, або наполовину спечених.

Цікаво, чому він воскрешав птахів, а не людей?

У кожному разі молитва ігумена Гвальберта, в якій він звертався не до Бога живого, а до мертвої людини, показує, що це чудо просто видумане. Бо навіть життя горобця, а не тільки корови, залежне від Бога, а не від людини (Матв. 10: 29) і вони можуть упасти тільки тоді, як Бог дозволить. Яким же правом Павло міг скидати корови? Поновторе, всі померші святі знаходяться в стані відпочинку аж до другого приходу Христового (Об. 6: 9-11; 14: 13). З приходом Христа вони воскреснуть (1 Кор. 15: 22-23) і тоді тільки вони отримають повноту життя, і свою нагороду (Кол. 3: 4, 2 Тим. 4: 8, 1 Петра 5: 4). Отже, до другого приходу Христа, святі знаходяться в раю, але тільки в дусі і відпочивають, і Бог не дозволив порушувати їхнього спокою. У Старому Заповіті було під карою смерті заборонено звертатись до померлих, викликувати духів і взагалі мати якусь спільність з покійниками (3 Мойс. 20: 27, 5 Мойс. 18: 11, 2 Цар. 21: 6; 23: 24, Іс. 8: 19).

Отже, цілком ясно, що святий Павло не міг вислухати молитов ігумена Гвальберта, а тим більше не міг скинути зо скелі корову, яку потім, воскресивши, знову підійняв на скелю. Зрештою корова могла по необережності сама впасти зо скелі, а біограф ігумена з цього випадку створив цілу легенду про чудо.

Але ідімо далі. Ось прийшла повінь; вилилась ріка Тибр. Щоб рятуватися від води, люди прийш-

ли до святої Катерини, силою взяли її з дому і просили вступити ногами до води. Як тільки нога святої Катерини торкнулася води, ріка негайно спала, ввійшла в своє нормальнє русло і повінь вилилась у море (ст. 387).

Це вже якесь цілком протиприродне чудо, в якому були нарушені фізичні права, чого не було в подібних біблійних чудах. Наприклад, Бог розділив Червоне море перед Мойсеєм сильним вітром і те розділення продовжувалось цілу ніч (2 Мойс. 14: 21). Там Бог не нарушує фізичних законів природи, а використовує їх, щоб зробити чудо. В другому випадку, коли Бог розділив Йордан перед народом Ізраїльським, то нижня вода зійшла в море, а горішня прибула і широко розлилася по берегах (Іс. Нав. 3: 16). Значить, і тут чудо сталося тільки в затриманні води, але фізичні права природи були збережені: нижня вода нормально зійшла, а верхня прибула так, що вилилася з берегів.

А в католицькому чуді в одній хвилині розлиті води змістилися в русло ріки. Отже, і в це католицьке чудо можуть вірити тільки наївні католики, які нічого не думають, а приймають усе так, як подає їхня церква.

Але подивімось на це чудо ще з іншого боку. Ми знаємо, що чуда діються силою духа, а не силою тіла; силою віри й волі, а не механічним тільки дотиком. Сам біограф свідчить, що святу Катерину люди взяли з дому силою і примусили вступити до води. Отже, як видно, сама вона не бажала того робити, не вірила в добрий вислід цього чуда, не чулася на силах, щоб подолати розбурхані води. Словом, дух святої і її віра тут не приймали удеї, а тим самим і Бог не приймав. Який має сполучку з нашим духом.

Чи ж могла, в такому разі, вода вернутись у своє русло в одну мить тільки тому, що людям так бажалося? Чи ж можна чудо вимусити силою? Чи

один механічний дотик ноги до води, без уділу духа, а тільки на настирливе домагання людей, міг змістити такі сильні води в мале русло ріки? І чи взагалі можливе чудо по приказу людей, а не Бога?

Немає сумніву, що такого чуда не було. Чудо може бути надприродне, але ніколи протиприродне. Як видно, ксьонз Скарга того не знат, а тому й навидумував нісенітниць.

Але на цьому ще не кінець. Католицькі святі натворили багато чудес, одне від одного цікавіше. Напр., святий Францішок Борджія нераз мав таке ясне обличчя, ніби освітлене небесним світлом. Увечері та вночі від нього було ясно в помешканні (ст. 228).

А ще цікавіше було зо святою Маргаритою, мадярською королевою. Коли вона молилася, то обличчя її так сяяло, що сліпило очі. А одного разу сестри (черниці) побачили кругом її голови огнений круг. Вони перестрашилися й почали кричати, думаючи, що свята горить. Почувши їхній крик, що в неї на голові огонь, свята почала його скидати, ніби якесь горюче шмаття і просила, щоб нікому про те не розповідали (ст. 445).

Кожен, хто читає Біблію, відразу запримітить, що ці чуда, це наслідування Мойсея, в якого ясніло лице, коли він зійшов з гори Сінаю, де він пробув 40 день перед лицем Божим і розмовляв з Богом; а також наслідування Христа, в Якого сяяло лице на горі переображення (2 Мойс. 34: 29, 35, Мат. 17: 1-2). Але як жахливо ті чуда перебільшені!

У Біблії описано про багатьох святих людей, але тільки двох мужів було таких, в яких сяяло лице, це ті, через яких Бог об'явив світові Свою волю: то Мойсей, через якого Бог дав Старий Заповіт — Закон і Ісус Христос, Який приніс Ново-го Заповіта — Євангелію. Один був Сином Божим, а другий був найвірніший Божий слуга і найбільший пророк в Ізраїлі (4 Мойс. 12: 6-8; 5 Мойс. 34: 10-12). Бог лицем до лица говорив з Мойсеєм. Так

Він не говорив з жодним іншим пророком, а лице його щойно тоді засяяло, коли він 40 днів пробував перед Господом. А навіть обличчя Спасителя сяяло тільки в одному випадку, коли Він був на горі переображення. Навіть лице Марії, Матері Ісу-са, а також лиця апостолів ніколи не сяяли, бо про це немає згадки в Божому слові.

Та католицькі святі мусіли перевершити біблійних святих, а навіть Самого Господа. Бо у Христа тільки один раз сяяло лице, а у них це трапляється дуже часто. Тільки що опис цих чуд іноді компромітує святих. Наприклад, як то можна світло скинути з голови на землю “як горюче шмаття”? То ж світла не можна взяти в руки й кинути на землю!

Світло можна заслонити або закрити, як це зробив Мойсей, накривши своє обличчя покривалом, але зловити промінь світла в руки і кинути на землю, як горюче шмаття, це тільки можуть зробити хіба католицькі святі. Думаю, що жоден інтелігент-католик у такі нісенітниці не повірить.

Були ще й такі чуда: свята Ядвіга, княгиня шлезька, під час молитви бувала піднесена від землі (ст. 307).

Св. Пилип Нерій при підношенні чаши з причастям і сам підносився на кілька футів від землі (ст. 218).

Підносились також святі Францішок Ксавера і Йосип Каласантий (ст. 236 і 366).

Цікаво, який сенс в такому піднесенні від землі? Виходить по-дитячому, ніби Бог забавляється з ними, підносячи їх від землі, а потім знову ставив їх на землю. Святі ж підносили чашу з причастям, така глибока її поважна справа, а тому таке діточе забавлювання тут ні при чому.

Правда, у Біблії були випадки, коли Бог підносив людей від землі. Диякона Пилипа Дух Господній переніс з дороги в Газу аж в Азот, це біля 40 кілометрів (Дії 8: 39-40). Апостол Павло, якого

Господь підійняв аж до третього неба (2 Кор. 12: 2-4); а також пророк Єзекіль, який Духом був перенесений з Вавилону в Єрусалим і назад (Єзек. 8: 3; 11: 24).

Тут Господь не забавлявся, а діяв. Пилип був благословенний благовісник і Господь вживав його для навернення душ, а тому й поміг йому перенестися скоріше з одного місця в друге, де він виконав Боже доручення. Павло, знаменитий апостол, мусів мати сильне утвердження віри, щоб з великою силою переконання сповіщати Євангелію народам і не знемагати в постійних стражданнях і надмірних трудах. А тому Господь показав йому те, для чого він трудиться і терпить, цебто показав йому рай. Пророк Єзекіль працював тоді, коли частина жидівського народу була вже в Вавилонській неволі, а частина ще в Юдеї. Треба було проповідевати одним і другим, а з Вавилона в Юдею біля 1000 кілометрів. І Господь чудом допоміг проповідевати в обидвох місцях.

Отже, там, де було справжнє чудо, де дійсно діяв Бог, там була причина, мета і сенс. Але піднести людину трошки від землі, а потім опустити її назад на землю, — це чудо без жодного сенсу. А мусять католики знати, що Бог нічого не робить без сенсу. Тому й немає найменшого сумніву, що подібних чуд не було. Іх, звичайно, біограф видумав, бо ж треба було щось придумати до кожного святого.

Відомо, наприклад, що папи хоч і “святі”, іх не канонізують, якщо вони чуда не зроблять. Тому багато пап намагалися зробити якесь чудо. Ось, папа Пій IX, будучи ще кардиналом, ішов раз в процесії, а мала дитина, що була на руках у матері, вказала на нього рукою й вигукнула: “Папа, папа!” Ну, і кардинал дійсно став папою. Це одне чудо, а друге було таке, що білий голуб сів на бричці, в якій їхав той самий кардинал.

Але, хоч ці чуда записані в історії папи Пія IX,

то проте його не канонізували на святого. Як видно, що це були замалі чуда.

Пробували також католицькі святі уздоровлювати, але з цього вийшла тільки комедія. Наприклад, одного разу святий Едвард, король Англії, бувши в церкві, довідався, що при дверях церкви лежить каліка, якому в Римі святий Петро сказав: “Іди до короля Едварда, нехай він тебе на своїх плечах занесе до церкви і будеш здоровий”. Король покірно це зробив і каліка виздоровів (ст. 160).

Подумати тільки, де Рим, а де Англія! Коли б каліка міг іти по простій лінії, то й тоді мусів би зробити біля 2000 кілометрів. Він мусів пройти половину Італії, перебратися через Альпійські гори, пройти всю Францію, перепливти Ламанш і тоді вже добрatisя до Лондону й шукати тієї церкви, де бував король. Щоб таку дорогу зробити тоді, коли не було ані таких доріг, як сьогодні, ані інших засобів подорожі, треба було мати чимало грошей. Але біограф каже, що каліка якось таки дійшов аж до Лондону в Англії і знайшов там короля.

А тим часом і в Римі був якийсь святий Петро, який послав каліку до Англії. Чи ж Петро сам не міг його уздоровити в Римі? Чи король був святіший від Петра? Навіщо для уздоровлення була потрібна така комедія, як вношення хворого до церкви на королевих плечах? Якщо хворий прийшов сюди аж з Риму, то він міг ввійти сам і до церкви. І, накінець, могли й інші помогти йому, не конче сам король мусів його нести.

Значить, тут уздоровлення не залежало від віри хворого, не від віри святого, навіть не від Бoga, а тільки від того внесення хворого королем до церкви. Уся ця легенда більш подібна до якоїсь чародійної штуки, ніж до об'явлення сили Божої.

Було також, ніби, кілька випадків, що розп'яття говорили” (ст. 214). (Розп'яття — це хрест

більший чи менший зо зробленим на ньому розп'ятим Христом).

У католиків таких хрестів і хрестиків є незрахована кількість. Вони вироблені з різного матеріалу: дерев'яні, камінні, залізні, срібні, навіть золоті. І сьогодні є багато причин, що треба було б заговорити до народів якимось чудесним способом, щоб пробудити його зо сну духовної недбайливості, однак розп'яття сьогодні мовчать, хоча в інших випадках залізо й дерево говорять: грамофони, телефони, радіо, телевізія й ін. Але власне тому, що сьогодні подібні винаходи є, то трудно було б ошукати людей промовляючим розп'яттям.

У ті минулі, добре для католицької церкви часи, не тільки розп'яття говорили, але й волосся росло на головах різних фігур, так що треба було його стригти. В інших фігур росли зуби, інші знову плакали... Сьогодні чомусь цих чуд уже немає.

У Христа не було ідеї чудотворства, як засобу впливу на людей. Усі Його чуда носили характер милосердя і доброчинності. А тому ні одного чуда Він не вчинив на показ, щоб здивувати натовп. Бо ж який сенс в тому, що на фігурі росте волосся, чи зуби, чи вона говорить, чи плаче?

І слово Боже ясно заперечує таку можливість, щоб зроблені фігури могли говорити (Пс. 115: 4-8, Єрем. 10: 3-5). Слово Боже називає ті фігури "німими ідолами" (Авакума 2: 18-19).

Святе Писання подає тільки один випадок, коли образ буде говорити. Але він говоритиме не тому, що в нім буде якийсь механізм, а тому, що в ньому буде дух антихриста (Об. 13: 14-15). Тому й теперішня ідея, що образи і фігури говорять, походить від сили антихриста.

Дуже знаменитим чудотворцем був святий Антон з Падви. Він, наприклад, коли проповідував, то його розуміли навіть ті, що не знали його мови, а його слова було чути аж за дві милі (ст. 58).

Як бачимо, що й цей святий перевершив не

тільки всіх пророків і апостолів, а навіть Самого Господа Ісуса Христа. Бо всі вони промовляли до людей зрозумілою мовою, і то люди їх іноді не розуміли (Матв. 13: 13-15; 16: 11, Мар. 9: 31-32, Рим. 2: 4; 3: 11; 10: 3, 1 Кор. 2: 14). А тому апостол Павло ясно удоводнює, що незнана мова не буде зрозумілою і хто буде нею говорити, говоритиме на вітер (1 Кор. 14: 7-13, 18-19). А святий Антон, на перекір слову Божому і на перекір здровому розумові, говорив так, що його розуміли всі.

У цьому випадкові дуже яскраво видно, що автор “Життя святих” не знов Писання, бо ж воно в багатьох випадках протирічить писанням ксьондза Скарги. Наприклад, Ісус Христос, посилаючи апостолів проповідувати Євангелію всім народам, дав їм і знання мов тих народів. Це сталося при зісланні Святого Духа (Мар. 16: 15, Дії 2: 4, 7-12). Бо, як вище було сказано, що Бог не ломить законів природи. А тому, “що проти природи, то й проти Бога”.

Також голоси всіх біблійних проповідників було чути тільки на звичайну віддалу. Наприклад, щоб чути науку Христа, люди мусіли тиснутися до Нього (Луки 5: 1; 12: 1). А святий Антон цього клопоту не мав. Його слухачі могли собі довільно бути аж на дві милі від нього і чути. Чи ж не явна це неправда?

Але ось, той самий святий Антон з Падви одного разу зробив ще й таке чудо: якийсь єретик не вірив, що в оплаткові захованій живий Бог. Щоб переконати єретика, він сказав йому виголодити осла, через три дні не даючи йому нічого їсти. Потім вийшли на майдан: єретик з вівсом і ослом, а святий Антон з причастям. Антон сказав до осла: “Осел, силою твого Творця, приказую тобі, щоб приступивши ти виявив, яку можеш честь твоєму Господу”. А єретик тоді підсовав ослові вівса. Але осел на слова святого Антона, позоставив

їжу, хоч був голодний, підступив до Божого слуги і, ставши на коліна, віддав як міг честь найсвятішим тайнам (ст. 59).

У цьому випадкові цікаве те, що святий, для переконання єретика не взяв доказів зо слова Божого, яке єдине авторитетне в ділах віри, а взяв осла. І цей експеримент з ослом дуже найвній і дитячий, в який розумна людина вірити не може. Тому цей осяжний аргумент зовсім не переконуючий.

Ні одне чудо Христа чи апостолів не було зроблене з метою переконати когось. Коли від Христа жадали якоїсь ознаки, що Він дійсно прийшов від Бога, Він ніколи такої ознаки не вчинив (Матв. 12: 38-39; 16: 1-4, Ів. 4: 48).

Отже, нема сумніву, що й цього чуда з ослом не було. Цікаво, що в інших випадках католицькі святі значно перевищують в чудотворстві правдивих святих, але в цьому випадку святий Антон щось не доглянув. Бо був в історії випадок, коли ослиця заговорила, щоб спинити нерозумного пророка (4 Мойс. 22: 28-30, 2 Петра 2: 15-16). А католицький осел тільки вклякнув, а заговорити так і не зміг, щоб врозумити і переконати єретика.

Було в католиків ще одне подібне чудо. Папа Григорій I учив, що в оплаткові є правдиве, дійсне тіло Христове і що воно споживається не тільки серцем, але й устами. І ось одна жінка, яка напекла оплатків, не вірила, що тілом Божим може бути те, що вона зробила своїми руками. Тоді папа з людьми почав молитись і нараз з оплатка показалося тіло, а потім по молитві папи знову замінилося в оплаток (ст. 277).

Цієї папської науки про “правдиве і дійсне тіло Христове в оплаткові” нема в Святому Писанні, і християнська церква цілих п'ять віків не знала її. Ця ідея почала народжуватися допіро в VI столітті і цей самий папа Григорій I в кінці VI століття розвинув і впровадив у церкву цю науку. Отже,

ця наука, як цілком нова, не встигла ще вrostи в свідомість католиків, а тому нічого дивного, що й згадана жінка не вірила, що може бути тілом Божим те, що зроблене людськими руками. Вона, як видно, мала ще старі переконання, оперті на слові Божому, а папа був винахідником в ділянці релігії. А все таки слухність мала жінка, а не папа і її переконання вірне (Осія 14: 4, Мих. 5: 13, Дії 19: 26). Бо коли одна річ, зроблена людськими руками, може статися Богом, то цілком логічно і послідовно, що й друга річ може ним статися. І де ж тоді провести границю? І таким чином входить у церкву ідолопоклонство. Так воно і сталося з католицькою церквою. У них причастя стало богом; розп'яття стало богом, бо воно говорило до святих і вони приймали його слова, як Божі; ікони й фігури стали богами, які також говорили і робили чуда. Усім тим речам католики віддають божеську шану і поважають їх більше, як правдивого Бога (Рим. 1: 25). Католицька церква впала в повне ідолопоклонство.

А тому й ясно, що жодного чуда з заміненням оплатка в тіло і навпаки не було. Його або видумали католицькі біографи, або папа сфальшував чудо, щоб переконати темну і забобонну жінку, а притім утвердити в вірі інших, які також могли сумніватися.

Отже, як бачимо, що папа Григорій I щойно в VI столітті видумав цю науку про трансубстанцію. Ale формально ця наука не була ще догматом аж до 13-го століття. Допіро папа Інокентій III в 1215 році затвердив її як догмат і зробив з цього тайство.

А, тим часом, тоді жив найбільший католицький авторитет, святий Хома Аквінський, що навчав, ніби чудо є надзвичайний факт, що доконався в царині почуття, маючи надприродній характер.

Так ми й віримо, що чудо хоч і є надзвичайним і надприроднім фактом, то доконується воно в ца-

рині почутия, цебто ми можемо його перевірити нашими почутиями: зором, слухом, смаком, нюхом і дотиком. Коли Христос замінив воду у вино, то це можна було бачити, а також пити цю воду і відчути змінений смак.

Але, споживаючи оплатка, ще ніхто не відчув своїм чуттям, що в ньому міститься тіло. А тому, що цього чуда, цебто переісточення, почутиями перевірити не можна, то це, за науково католицького святого Хоми Аквінського, значить, що того чуда й нема. І дійсно нема. Це звичайний самообман католицької церкви.

Було ще й таке чудо: свята Бригітта мала видива і відкриття. І ось, по тих відкриттях, відходячи майже від себе, вона говорила незрозумілі речі, які іншим видавалися кумедними. Коли їй за це докоряли, вона відповідала: "Не для вас це розпочалося, і не через ваші докори перестане" (ст. 119).

Подібні "чуда" існують і тепер, цебто, коли людина "майже з себе виходить і незрозумілі речі говорить". Таких явищ я бачив багато разів, але не знав, що вони походять від католицьких святих. Подібні явища бувають також серед жидів, магометан і серед всіх інших фанатиків-істериків.

Цікаво тільки, що в говоренні "nezrozumiliх речей" святою Бригіттою, католики добавляються чуда, а коли сьогодні цілком те саме роблять т. зв. п'ятдесятники, то католики уважають їх за єретиків-бузувірів. А тимчасом сьогоднішні п'ятдесятники не тільки говорять докладно так само, як чинила католицька Бригітта, що її ніхто не розумів, але й відповідають так само, як вона, цебто: "не для вас це розпочалося, і не через ваші докори перестане".

А тому католики повинні признати, що п'ятдесятники не єретики, а послідовники їхньої святої Бригітти і їхні різні "чудотворці" такі самі, як і вона. Тому то католицька церква повинна б признати п'ятдесятників за своїх святих.

Трудніше трохи чудо сталося зо святою Марією Егнійською. Будучи смертельно хворою, вона три добі без перерви співала по латині, не знаючи тієї мови (ст. 460).

На загал це явище, безумовно, хворобливе. Ясно, що вона співала з непритомності. Зле тільки, що біограф не пояснив, які пісні вона співала: світські чи церковні? Коли б вона співала світські пісні по латині, не знаючи їх, то в цьому була б деяка трудність до пояснення, але коли вона співала пісні церковні, в чому я не сумніваюся, то чуда в цьому немає жодного. Я сам чув, як трилітня дівчина продеклямувала усю церковну службу слов'янською мовою, не знаючи тієї мови. Таким чином і ця свята, бувши довгі літа черницею, кожен день приймала уділ в церковних відправах, могла навчатися латинських церковних пісень, але самої латинської мови не знати.

Однак, бували випадки, хоч дуже рідкі, що подібні "чуда" були не тільки зо святыми людьми, а навіть нехристиянами. Вони також, будучи в непритомності або в агонії, говорили мовами, яких вони не знали. Звідси теософи беруть підставу для своєї науки про переселення душ, мовляв, якщо дана особа говорить в непритомності по-китайськи, бувши українцем, то це значить, що він колись був китайцем. Але по смерті дух його в новому народженні переселився в українця і тепер при новій смерті, дух його пригадав попереднє існування в китайському тілі й тому заговорив по-китайськи.

Ясно, що християни тієї буддийсько-теософської теорії не признають, але якщо латинський спів умираючої Марії Егнійської вважати за чудо Боже, то й говорення і співи чужими мовами інших умираючих також треба вважати за чудо Боже. Але тоді постає ще третє чудо, що Бог однакові дари і здібності дає при смерті різним особам: християнам і поганам, святым і грішникам.

Остаточно можемо ствердити першу думку в

цих виводах, що спів Марії Егнійської є з'явищем хворобливим і співала вона по латині тому, що до цього співу вона призвичайлася за роки своєго чернечого життя. Але цей спів не є ані чудом, ані виявленням якоїсь особливої святості.

Святий Францішок з Паулі, на доказ своєї віри і правдивости, брав голими руками розпалене вугілля. Коли папський посол запитав його, як він міг витримати таке суворе і тяжке життя, будучи молодим і слабим, Францішок підійшов до вогню, взяв голими руками розпечено головню і сказав:

— Хто служить Богові правдивим і покірним серцем, тим нічого не тяжке, а все створіння їм піддане” (ст. 229).

У цьому ж чуді видно не “покірне серце” святого, а велику гордість. Коли апостоли Петро з Іваном уздоровили каліку, а люди тому дивувалися, Петро пояснив, що вони це зробили не власною силою, і не побожністю, а лише віра в Христа уздоровила хворого (Дії 3: 12-16). Апостоли все приписували Христові, а католицький святий приписував усе собі.

Притім, словами: “хто служить Богові правдивим і покірним серцем, тим нічого не тяжко”, він осудив усіх інших католиків, не виключаючи святих і навіть папи. За його словами, хто не міг узяти голими руками розпаленої головні, той не служив Богові “правдивим і покірним серцем”. А так як цього не міг зробити ніхто більш, окрім нього, то це означає, що він один у цілій католицькій церкві правдиво служить Богові. Усі ж інші разом з папою є неправдиві й непокірні.

Словом, це чудо придумане дуже невдало. Воно відразу зроджує якесь упередження і несимпатію до цього святого. Пахне від нього гордістю і лицемірством, зарозумілістю і призирством до інших, і осудженням їх. Біограф цим чудом не тільки не підвищив святого, а скомпромітував його. З

цього також видно, що той, хто цю легенду видумав, не знав духа Євангелії.

Є придумане ще й таке чудо: святий Боніфатій, апостол слов'янський, хотів навернути одного з слов'янських князів. А той йому відповів:

— Якщо хочеш, щоб я твоїй науці вірив, то розпали великий вогонь і перейди через нього. Якщо вогонь тебе осмалить, тоді я дорешти тебе спалю; а якщо вийдеш з вогню цілий, зроблю все, що ти мені скажеш”.

Св. Боніфатій в єпископськім убрани, як при літургії, ввійшов до вогню, в якому ані тіло його, ані одіж не дізнали жодних опалень” (ст. 117).

Подібну вимогу, яку поставив той поганський князь святому Боніфатію, поставили були первосвященики Христові на хресті. Вони сказали, що коли Він зайде з хреста, то вони ввірють в Ньюго (Матв. 27: 41-43).

Христос іхнього домагання не виконав, а Боніфатій виконав і, ніби, не опалився. А в Біблії написано так: “Чи можна набрати жару в пазуху й щоб одежда не прогоріла? Чи піде хто на огонь, не спікши ніг собі?” (Прип. 6: 27-28).

Питання, як бачимо, поставлені словом Богом і відповідю на них може бути тільки “ні!” Ні, не можна взяти жару за пазуху, щоб одежда не прогоріла. Не можна ходити по вогні, щоб не спекти своїх ніг!

А як же католицький святий рішився на та-
кий експеримент, який не допускається Біблією? Це ж рівнозначне тому, коли б цей самий святий уліз на півгодини під воду, або дав себе рубанути мечем або придумав щось іншого. Всі ці моменти однаково небезпечні, всі вони однаково смертельні. Бо, якщо людина може пройти через великий огонь і він її не опече, то така людина і в кип'ячій воді не звариться. Такої людини і меч не зарубає, і куля не візьме, і навіть атомова бомба не знищить. Бо, якщо Бог постановив данного святого спасти

від смерти, то для Бога немає жодної різниці, звідки і яким чином та смерть хоче знищити життя людини. І ми безумовно віримо, що Бог може спасті людину від найбільшої небезпеки. І я пережив понад двадцять випадків, коли смерть зазирала мені в очі і кожного разу ставалося чудо, Господь мене вирятував. Але таких людей, які самі собі роблять смерть, Бог не рятує. Бо хоч і написано, що віруючі “коли смертоносне що вип’ють, не буде їм шкодити” (Мар. 16: 18), то написано також: “Не випробовуй ти Господа Бога свого” (Матв. 4: 7, Дії 15: 10, 1 Кор. 10: 9).

Це ж цілком ясно, що коли б хто випив шклянку отруї, то він умер би. Цим він випробовував би Господа. Бог хоронить нас від небезпек тайних, від нас схованих, несподіваних; але від небезпек явних, нам видимих, Він звелів нам самим оберегатися (2 Мойс. 19: 12, Іс. Нав. 6: 18, 2 Цар. 6: 9, Прип. 22: 5, Єзек. 33: 4-5, Матв. 10: 17, Мар. 13: 23, Галат. 5: 15).

Коли цар вавилонський Навуходоносор приказав укинути в огонь трьох вірних Богові юнаків, Бог їх зберіг і вони не згинули (Дан. 3: 19-28). Але, коли б вони пішли в той огонь самі, щоб доказати цареві чудом правдивість своєї віри, то напевно вони там і згоріли б.

Біограф Боніфатія знайшов потрібним підкреслити, що святий “увійшов в огонь в єпископській одежі”. Це було зроблене явно з певною метою, щоб додати цьому експериментові пошани, а також пошани і святости “єпископській одежі”. Так виглядає з цього оповідання, що, ніби, та, власне, одежа відіграла не абияку ролю в тому, що святий не загинув в цьому вогні.

Ми ж знаємо, що для Бога жодна одяга не відіграє ніякої ролі. Бог дивиться навіть не на лице людини, а на серце (1 Сам. 16: 7). Найкращі служги Господні не мали навіть одяжі, а тинялися в шкірах, бо їх завжди переслідували (Євр. 11: 37-38).

Таким чином, провірюючи і це чудо словами й духом святого Писання, ми переконуємось, що й цього чуда не могло бути. Без сумніву, воно так само вигадане, як і всі попередні чуда.

Накінець треба ще розглянути кілька найбільших чудес, а власне воскрешування мертвих.

Одного разу мадяри втопили в ріці польського королевича Андрія. Тоді свята Кунегунда, княгиня польська, спровадивши його тіло до міста Сонча, молилася над ним і гірко плакала. Але, коли зауважила ознаки воскресіння помершого, раптом зірвалась і, схопивши тіло за ноги, закричала: “Лежи, лежи в спокою!” І смерть знову простягнула над ним свою руку.

Коли запитали її, для чого вона таку велику Божу ласку стримала, вона відповіла: “Бог мені відкрив, як я плакала, що віддає на мою волю, чи його до життя привернути, чи вже так залишити. Отже, тому, що він помер в ласці Божій, а жуючи, міг би її втратити, притім, що через нього багато християнської крові мусіло б бути пролито; а також, що я сама, по такому чуді, була б в небезпеці упадку в гордість, тому я воліла його так в ласці Божій залишити” (ст. 411).

Це не чудо, а справжня чудасія! Насамперед мусять католики знати, що в усіх справах мусить бути виконана Божа воля, а не людська (Матв. 6: 10; 7: 21). Воля Божа є добро, приемність і досконалість (Рим. 12: 2). Вона — добро, а тому всяке ухилення від неї є злом. Вона — приемність, а тому всяке ухилення від неї спричинює неприємності. Вона — досконалість, а тому поправляти її, це значить зіпсувати. Бог бажає, щоб люди зрозуміли Його волю (Дії 22: 14, Єфес. 5: 17) і підпорядкувались їй. Сам Син Божий в усьому піддався волі Своого Отця (Ів. 4: 34; 5: 30; 6: 38). І ось, та Божа воля є незмінна (Євр. 6: 17), і Бог вислуховує тільки такі молитви, які згідні з Його волею (1 Івана 5: 14).

Тепер питання: яка була воля Божа щодо королевича Андрія, чи щоб він ожив, чи ні? А та воля, як ми бачимо зо слова Божого, незмінна. Коли б Божа воля була та, щоб королевич ожив, то як могла свята Кунегунда стримати його воскресіння? Вона, значить, змінила “незмінну” волю Божу. Тоді, виходить, що слово Боже неправдиве, називаючи “незмінним” те, що може змінити навіть людина і “досконалим” те, що виявилось цілком недосконалим, і це “свята” зауважила і ту, ніби, “досконалу” волю Божу, поправила.

Коли ж, навпаки, Бог хотів, щоб королевич не ожив, то яким чином з'явилися ознаки воскресіння королевича? Як міг Бог вислухати молитву “святої”, незгідну з Його волею? Це не тільки означене б змінність і недосконалість волі Божої, але улеглість людині Самого Бога. Чи ж це можливе, щоб не “свята” підпорядковувалася волі Божій, а Бог погодився підпорядкуватися волі “святої”?

Отже, не знаючи Святого Писання, автор “Життя святих” понаписував самих нісенітниць.

Але погляньмо на це чудо ще раз. “Свята” пояснила, що вона тому не допустила, щоб королевич воскрес, що “як вона плакала”, то значить, ще перед об’явами воскресіння, Бог їй об’явив, що королевич в ласці вмер, а оживши, міг би ту ласку втратити. А також Бог об’явив їй і те, що коли б він ожив, то багато християнської крові було б прошито через нього; цебто, коли б він ожив, то було б дуже зло. З цього висновок, що Бог не бажав воскресіння королевича. Ну, а коли б, скажемо, свята Кунегунда настояла на тому, щоб він таки воскрес, то що було б тоді? Чи Бог погодився б на те, хоч і знав, що буде зло? І “свята” Кунегунда далі була б святою мимо того, що через її впertiaсть, королевич втратив би ласку і пролилося б багато крові? Але “свята” була мудра і нерозумного не зробила. Коли Бог їй таке відкрив, то вона зараз постановила, що королевич воскреснути

не повинен. Так навіщо ж вона продовжувала пла-
кати і молитися так довго, аж королевич малоощо не
ожив, що вона мусіла його аж за ноги притримати?

Якщо біограф цієї легенди не видумав, а “свя-
та” дійсно щось подібного зробила, то тим гірше
для неї. Бо треба бути дуже наївним, щоб не бачи-
ти тут обману.

Розгляньмо ще друге чудо. Одна умираюча
жінка просила святого єпископа Малахію причас-
тити її. Та єпископ спізнився і жінка вмерла. Тоді
він зо священиками цілу ніч співали псалми і мо-
лилися, аж жінка ожила. Святий Малахій вділив їй
спасительних тайн. Та жінка виздоровіла і, вико-
навши призначену від нього покуту, заснула потім
у Господі (ст. 442).

Коли б ті “тайни” дійсно були “спасительні”,
то ще була б якась підстава видумувати легенди
про воскресіння жінки для того тільки, щоб ті
“тайни” прийняти і виконати покуту. Але причас-
тя встановлене на “спомин” про Господа і про Йо-
го смерть” (1 Кор. 11: 23-26). І в причасці, цебто в
ламані хліба, як воно спочатку називалося, прий-
мали участь тільки спасені (Дії 2: 38-47), цебто
учні Христові (Дії 20: 7), які мали спільноту з
Христом (1 Кор. 10: 16). Коли ж хто нічого не ро-
зуміє про тіло і кров Христову, не розважає про
них, байдужий до Христа і Його мук, такому при-
частя буде на осуд, а не на спасіння (1 Кор. 11: 27-
29). І людину спасає не “спомин” про страждання
Христові, а Сам Христос Своїми стражданнями. А
тому розбійник на хресті хоч і вмер без хрещення,
без сповіді, без покути, без причастя і без всього
того, що католики вважають спасительним, і, однак,
пішов до раю (Луки 23: 40-43). Він не виконав
жодного обряду, але зате довірився Христові.

Коли б ті “спасительні сакраменти” дійсно бу-
ли такі необхідні для спасіння, то чому Христос не
зробив з тим наверненим розбійником того, що
“святий” Малахій з умершою жінкою? Адже ж

Христос і розбійник умерли одного дня, та на третій день Христос воскрес, ну і міг Він воскресити розбійника, охристити його, бо якже нехрещеного впустити до неба? Далі треба було його причасити, бо висповідався він на хресті; помазати його миром, завдати йому покуту, а тоді вже забрати до неба. Або, якщо він мав би бути чистим католиком, то треба було б ще його на кілька тисяч років посадити до чистилища. А то як же можна розбійника без жодних сакраментів прийняти до раю, а чесних католиків з усіма сакраментами цілі віки мучити в чистилищі? Це ж несправедливо! І, однак, Христос з розбійником того не зробив, що зробив святий Малахій з умершою жінкою, воскресивши її, а потім з усіма церемоніями знову вирядив її на той світ.

Але вернімося ще до самого чуда. Коли б це не була цілком легенда, а дійсно щось подібного сталося, то ясно, що не було тут жодного воскресіння, а звичайне пробудження з летаргічного сну, або з глибокого обмороку, а несвідомий з такими явищами єпископ, прийняв це за воскресіння.

Те, що на землі чудо, на небі природа. У Бога немає жодних чудес, для Бога все натуральне. Бог в одну мить може знищити нашу планету і в одну мить може її відбудувати. То чи ж у Бога була якась мета, щоб воскрешати людину для того, щоб вона ще раз в тілі згадала смерть Господа Ісуса? Для таких причин чуда не робляться! А згадати смерть Христову вмерша та жінка краще могла в небі, ніж на землі. Бо на землі ми маємо спільність з Христом тільки вірою, а там побачимо Його лицем у лиці. Але католики живої спільноти з Богом не мають, в спасіння своє жертвою Христа не вірять, у них все залежить від виконання обрядів, а тому їм дуже страшно вмирати без обрядів. Для того вони так бояться “наглої смерті”, тоді коли для дійсного християнина “нагла смерть” це найкраща смерть, бо не треба багато терпіти. Спасіння

дійсних християн не узалежнене від якихось обря-
дів, чи якихось інших причин, а тільки від Самого
Христа, а тому воно абсолютно забезпечене від
усяких несподіванок. Якою б смертю правдивий
християнин не помер, він спасений і не потребує
воскресати, щоб залагоджувати на землі непола-
годжені справи. Зате він воскресне в Христовому
приході і більше вмирати не буде.

Але всіх уже перевищив у справі воскресіння
краківський єпископ, святий Станіслав. Він купив
для церкви село в одного дідича, а племінники по-
мерлого в міжчасі дідича, за поміччу короля Бо-
леслава Смілого, постановили відібрати те село і
вислали скаргу на єпископа до того ж короля. Єпи-
скоп був у клопоті, бо свідки, знаючи, що король
не любить єпискота, не хотіли свідчити правди.
Тоді єпископ пішов до могили дідича, сказав його
відкопати, воскресив його і привів на суд, як свід-
ка. Короля і всіх присутніх огорнув жах і село мусі-
ло бути присуджене єпископові.

Потім єпископ хотів воскреслого дідича позо-
ставити на землі, щоб він жив, але дідич сам волів
іти назад до чистилища, де йому недовго вже зали-
шилося бути. Тоді єпископ відпровадив його назад
до його могили, дідич ліг до свого гробу, умер і
був похований (ст. 588).

Оце то чудо! Попробуй, читачу, щось такого
знайти в Біблії! А тим часом з оповідання про те
чудо, з кожного слова отримуємо враження що чи-
таємо дійсну казку, а не релігійну правду.

Насамперед треба пригадати, що Христос на-
вчав: “А хто хоче тебе позивати й забрати сороч-
ку твою, віддай і плаща йому” (Матв. 5: 39-42). А
апостол Павло написав: “Тож уже для вас сором
зовсім, що суди між собою маєте. Чому краще не
терпите кривди? Чому краще не маєте шкоди?”
Але ви самі кривду чините та обдираєте, та ще й
братів” (1 Кор. 6: 7-8).

Але святий єпископ так не поступив. А треба

знати, що в ті часи єпископи і взагалі церкви мали величезні маєтки. Чому ж би йому було не віддати наслідникам те, що їх дід необачно продав і тим самим скривдив своїх потомків? Але єпископ не тільки не віддав “плаща”, як навчав Христос, а навіть не віддав “сорочки” та ще й не своєї.

Тож, діючи не в дусі Христової науки, будучи зажерливим, не бажаючи сам понести “кривди” чи “шкоди”, а навпаки, сам скривдив менших своїх братів і Бог йому ніби дозволив на оправдання взяти свідка аж з чистилища. І якщо є ще на світі такі католики, що вірять у такі казки, то не тільки оця моя праця, але ім уже нічого не поможет. Вони вже не всилі вірити у щось краще, здорове і поступове.

Подивімось на цю справу ще з другого боку. Як відомо, що в ті часи була панщина. Для цього можна було продавати і купувати цілі села разом з людьми-кріпаками, яких пани вважали тільки як робочу худобу. Панщина — невільництво, проти якого боролися і яке осуджували навіть світські письменники й соціальні діячі. Але святий Станіслав не тільки такий стан толерував, але й вважав за добре, коли користав з нього, купуючи села. Продане село зміняло пана: то був над ним панок дідич Петро, а тепер став паном єпископ Станіслав; а кріпак, як був робочою худобиною, працюючою на свого пана, таким і позостався. Для кріпака не було різниці, чи його пан по-світському чи по духовному одітій. Це не полегшувало його долі.

І, згідно описаного ксьондзом Скаргою чуда, Бог послав аж з-за гробу свідка, щоб відібрати кілька сот невільників-кріпаків в одного пана і передати їх другому панові. Чи ж то Бог створив людей панами і кріпаками? Чи то пани і духовні миліші Богові, ніж працюючий на них народ? Чому ж то кріпаки мали бути невільниками єпископа і церкви. Чи ж можна вважати святою ту церкву і

тих єпископів, які, ніби паразити, п'ють кров і піт своїх невільників, експлоатуючи їхню працю?

Біограф підкреслив, що єпископ купив село “для церкви і на потреби Господніх слуг”. Отже, бідні кріпаки працювали на одного дармоїда, а тепер мусять працювати “на потреби” багатьох дармоїдів. Перспектива не завидна! І то для того, щоб тих кріпаків ще більше обтяжити і зробити їх ще більш нещасливими, ніж вони були дотепер, то Бог послав би свідка аж з чистилища?

З попередніх розділів (ІІІ і VII) було доведено, що чистилища немає, що це католицька видумка. Звідки ж тоді прийшов оцей свідок святого Станіслава? І чому той свідок говорив неправду, ніби він прийшов із чистилища? Я думаю, що це оповідання про чудо спочатку й до самого кінця придумане самим біографом, але коли б католики хотіли налягати на тому, що воно таки було, тоді міг би прийти не дідич Петро з чистилища, а диявол з пекла, прийнявши образ дідича, щоб дати свідоцтво неправді і утвердити людей у блуді. Бо тільки сатана може проповідувати доктрини, яких у Біблії нема і які так жахливо згубні в своїх наслідках. Але я з певністю підкреслюю, що не приходив ані дідич з чистилища, ані диявол з пекла. Бо коли б свідок з того світу прийшов на королівський суд, то ця справа не могла б безслідно зникнути з історії. А тим часом в історії немає і найменшого натяку на подібне переживання короля Болеслава Смілого, що ніби свідок з чистилища змусив його видати присуд на користь єпископа. Це була б дужеолосна справа і мусіла бути записаною. А то про боротьбу короля з єпископом читаємо в багатьох подробицях. І про те, що король єпископа не любив і приказав його вбити, все є в історії, але такої чудасії, що єпископ воскресив собі свідка, історія не знає. Це, як видно, відоме було тільки ксьондзові Скарзі, а більше ні кому.

Накінець, треба ще згадати, що коли одного

разу люди звернулися з проханням до Христа, щоб Він поміг їм поділитися спадщиною, Христос відповів: “Чоловіче, хто поставив над вами Мене за суддю або за подільника?” (Луки 12: 13-14).

Як бачимо, Господь не хотів входити в матері-яльні справи і бути суддею. А тому й святі перших віків мало придавали значення матеріальним маєткам. Читаемо, що вони “грабунок своєго майна прийняли з потіхою, відаючи, що мають в небі для себе майно неминуше та краще” (Євр. 10: 32-35). А святий Станіслав, щоб користати з чужого майна (з праці кріпаків) то аж з чистилища прибів свідка, щоб відібрati в інших майно. З цього висновок ясний і дуже яскравий.

XV.

СМЕРТЬ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

Нарешті дійшли ми аж до смерти католицьких святих. І католицькі біографи намагаються і в смерті своїх святих дошукатися чуда. І ці чуда полягали на тому, що майже всі ті святі докладно знали день і годину своєї смерті. А це, за думкою їхнього біографа, було доказом особливої ласки Божої до них.

Але в цьому немає жодної особливої ласки, бо є чимало випадків, що не святі, а грішні люди передчували наближення смерті і вони окреслювали її прихід досить докладно.

Отже, бували випадки, що дехто із святих знали про годину своєї смерті, а також дехто із грішників також знали про ту годину, але на загал не знають про годину своєї смерті ні одні ні другі. Наприклад, читаемо про одного святого, який просить у Бога відкриття про годину своєї смерті (Пс.

39: 5). Другий святий думав, що він умре, але він потім виздоровів (Ісаї 38: 10-13). Апостол Павло також нераз думав, що приходить кінець його життя, але Бог його спасав (2 Кор. 1: 8-10).

У Святому Писанні читаємо: “Тому будьте готові і ви, — бо прийде Син Людський тієї години, коли ви не думаєте” (Матв. 24: 42-50). “Тож пильнуйте ви, бо не знаєте ви ані дня, ні години, коли прийде Син Людський” (Матв. 25: 13).

Правда, в поданих цитатах є мова про готовість до приходу Христового, але то не значить, що пильнувати й бути готовими мають тільки ті, які будуть жити в часі того приходу. Всі християни мають бути готовими і то кожної хвилини, тому що не тільки не знаємо часу Христового приходу до нас, але не знаємо також часу нашого відходу до Нього. Для душі це не робить ніякої різниці, хто до кого піде: чи Господь до нас, чи ми до Господа. В обох випадках однаково треба бути готовими. Пильність і готовість можливі однак тільки тоді, якщо людина не знає, коли помре; якщо ж вона знає про те, тоді не треба пильнувати.

Зрештою, навіщо знання часу смерти, який в цьому сенс?

Напевно католик відповість, що це потрібне для того, щоб приготуватись до смерті й прийняти “спасительні” сакраменти. Але в такому випадку справедливіше було б повідомити грішника про прихід смерти, ніж святого; бо грішник дійсно потребує приготуватись до смерті, а святий цього не повинен потребувати. Бо, якщо святий не є готовий в кожну хвилину стати перед лицем Божим без спеціального приготовлення, то він не є святым. Святий тільки тому святий, що він у порядку з Богом, любить Бога, служить Йому і кожної хвилини готовий відійти до Нього. Коли б так не було, то ще раз підкреслюю, така людина не є святою. Отже, святий завжди готовий чи він знає про свій відхід, чи не знає!

А тому було б великою несправедливістю, коли б Господь “готових” станути перед Його обличчям, ще попереджував, щоб вони ще краще приготувались; а не готових відкликав зо світу несподівано, кидав їх до чистилища, щоб вони аж там приготувались.

А що зроблять ті католицькі святі, яких застани в тілі прихід Христа? А про це вони не можуть бути попереджені, бо про прихід Христа навіть анголи не знають, коли він станеться? (Матв. 24: 36). Тоді буде запізно бігти до церков та до священиків по сповідь, по розгрішення, та по “спасительні” сакраменти! А тому знову було б не справедливо, коли б теперішніх святих Бог попередив і поінформував про годину їхнього відходу з цього світу і давав би їм можливість приготуватися, а інших святих узяв би несподівано без приготовлення.

Але Бог — справедливий Бог. Він усіх попередив однаково, щоб вони пильнували й готовились, бо ніхто не знає часу своєї особистої зустрічі з Христом. І це Боже попередження в однаковій мірі відноситься до всіх християн, в усіх віках і в усіх положеннях!

Тому, немає найменшого сумніву, що й це, ніби то всі католицькі святі знали час своєї смерті, є вигадкою біографів.

XVI.

ПОСМЕРТНІ ЧУДА КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

Деякі з біблійних святих за свого життя творили чуда, але в усій Біблії подається тільки один випадок, коли чудо сталося при гробі святого (2 Цар. 13: 20-21). І згадується це чудо дуже коротко, без усяких пояснень і сталося воно цілком

припадково. Кинули мертвого до гробу, в якому був похований пророк Єлісей і коли мертвий упав на кости пророка, то ожив. Немає найменшої згадки про те, щоб той мертвий ожив через заслуги пророка, або що люди після того стали ходити до того гробу з мертвими чи хворими і чуда продовжували діятися.

Фактом є, що навіть при мертвому тілі Христа не сталося жодного чуда. Первомученик Степан чинив при житті багато чуд (Дії 6: 8), але після смерті немає згадки про якесь чудо, що сталося б при його тілі чи при його гробі (Дії 8: 2). Апостоли за життя чинили чуда (Дії 2: 43), але після смерті, наприклад, після смерті апостола Якова, не згадується більше жодного чуда (Дії 12: 1-3).

Католицькі ж святі, натомість, більшість своїх чуд вчинили по смерті. При їхніх тілах чи гробах діялись, як подають католики, великі чуда. І це дуже дивно, що тіла католицьких святих стали здібніші до чудотворства допіро тоді, як їх залишив дух. Виходить, що дух був на перешкоді до чинення чудес і мертві тіла стали святіші й сильніші до чудотворства.

Наприклад, святий Антон з Падуї, коли помер, то при його гробі велики чуда Бог проявив, особливо в лікуванні людських хворіб (ст. 59).

Не треба багато доводити, що це неправда. Бо чого не могло зробити тіло живе, одухотворене, тим більше, не могло зробити тіло мертвє. Чуда діються силою духа, а не силою тіла (Матв. 17: 20, 1 Кор. 13: 2). Віра, яка чинить чуда, є чеснотою духа. Коли ж дух залишає тіло, тоді воно стає мертвою матерією, яка нічого не може творити.

Далі довідуємося, що при гробі святого Івана з Дуклі “було 16 воскресінь умерших, більше 70 чудесних уздоровлень і багато інших Божих добродійств, отриманих за посередництвом того святого” (ст. 324).

Отже, всі святі, описані в Біблії разом з Гос-

подом Ісусом Христом воскресили тільки 7 осіб; з чого одне дитя воскресив пророк Ілля, одне — пророк Єлисей, трох умерших воскресив Христос, одного — апостол Петро і одного — апостол Павло. А тут мертвє тіло одного католицького свято-го на протязі кільканадцяти років воскресило аж 16 осіб. То скільки ж воно, в такому разі, мусіло вос-кресити народу аж по сьогодні?

Але в останніх віках щось не чути про ці вос-кресіння. Чому? Чи чудотворча сила католицьких гробів змаліла, чи тіла тих святих втратили ласку Божу? Я не знаю, як католицька церква пояснює те компромітуюче для неї явище, але фактом є, що чуда сьогодні при гробах католицьких святих не діються. А треба думати, що в католицькій це-ркві є святі й сьогодні, які вмирають і їхні мертві тіла і гроби повинні діяти так само, як і вдавнину. Бо, інакше, коли б в тій церкві не було сьогодні святих, то яким правом вона називалася б святою церквою? Отже, висновок з цього всього може бути такий, що, або сьогодні нема більше в като-лицькій церкві святих, а тому й немає чудес, а це означало б, що й та церква більше не є святою. А другий висновок такий, що тих чуд не було й то-ді так само, як їх нема й тепер.

У цьому останньому висновку немає найменшо-го сумніву. Бо це абсолютно вірне, що чого люди-на не могла зробити за життя, того й не зробить по смерті. У могилі немає жодної діяльності (Єкл. 9: 10, пс. 30: 10). Мертвими тілами Господь не ці-кавиться (Пс. 88: 6). Якою б святою людина не була, то її тіло є землею, так само, як всяка інша земля (1 Мойс. 3: 18). А тому цілком зрозуміло, що Господь не буде вирізнювати однієї грудки землі від другої.

Далі читаємо, що в Японії розп'ято трох єзу-їтів: Павла, Івана та Якова. Їхні тіла висіли на хрес-тах 44 дні, але були ніби живі: рум'яні і свіжі і жод-ного запаху від них не було чути, а хижі птиці,

яких там дуже багато, зовсім до них не торкалися. Надприродні світла, подібні до огністих зір, було видно над ними (ст. 523).

Читаючи такі нісенітниці, мимо волі приходить обурення на автора "Життя святих", який думав, що його читачі будуть такі наївні й забобонні і повірять усім його легендам. При тім, він не тільки вважав своїх читачів за нерозумних, але він зневажив Бога. Бо ж тільки подумати логічним розумом, чи можливо, щоб Бог не вступився за Своїх слуг, яких били, катували, розп'яли, і допіро тоді, коли вони в страшних муках умерли на хрестах, Він заопікувався їхніми тілами: зберіг їх від розкладу, не дозволив хижим птицям їх клювати, і оточив їх огненими зорями?

І тут знову виходить так, ніби справжня святість католицьких святих була не в дусі, а в тілі. Виходить так, що Бог більше дбає про мертві тіла, ніж про живих людей, віддаючи живих на муки, а над мертвими робить чуда.

На жаль, автор не подає, що сталося з тими тілами по 44 днях? Чи попсувалися вони, чи поїли їх птиці, чи згасли над ними огні? Напевно, що так. Але навіщо було Богові зберігати ті тіла, які той же самий Бог призначив на обернення в порох? І чому вони зберігалися Богом тільки 44 дні? На ці питання біограф не дає жодної відповіді.

Не пояснює автор також, які були наслідки того чуда. Наприклад, чи покаялися і чи стали католиками мучителі тих єзуїтів, чи навернулись на католицтво інші японці? Коли б так було, то біограф напевно не поминув би цього мовчанням. Але видно, що на протязі цих 44 днів не було жодних навернень поган, таке велике чудо і воно не робило на людей жодного враження.

Апостол Павло свідчить, що в його тілі не живе нічого доброго, тільки гріх (Рим. 7: 17-20), а він же був одним з найсвятіших і найбільш благословених апостолів. Далі він пояснює, що тіла

всіх святих противні їх духові і що в них живе тільки гріх. І щоб тіло перемогти, то треба водитися духом і розп'ясти пожадливості тіла (Гал. 5: 16-25). І, накінець, написано, що тіло і кров не oddічати Божого царства (1 Кор. 15: 50).

З цих слів бачимо, що тіла недобрі, грішні, противні духові і для Божого царства непотрібні. Для того й не могло бути і того чуда, щоб Господь зберігав тіла розп'ятих єзуїтів не відомо на віщо аж 44 дні.

А ось ще одне, чисто католицьке чудо. Свята Лідвіна вмерла будучи вся в ранах. Але по смерті лице її і все тіло виявилися без жодних ран і ушкоджень, таке гарне і свіже, ніби в малої дитини (ст. 419).

Це чудо ще більш кумедне, як попереднє. Все життя тіло тієї святої буквально гнило і жорстоко терпіло, аж поки в ньому був дух святої. Коли ж дух вийшов із тіла, тоді Бог уздоровив його. І ніяк не зрозуміло, чому автор писав оті нісенітниці? Який сенс в уздоровлюванні трупів, навіщо й кому це потрібне? Подумати тільки, Бог дозволив стільки часу жити святій душі Лідвіни в такому згинулому тілі, а коли та душа вийшла з тіла, тоді Бог уздоровлює мертвє тіло. Коли будується дім, то для того, щоб в ньому мешкати. Тіло наше — це дім для душі (1 Кор. 5: 1-9). Хто ж відбудовує розвалений дім, не маючи заміру в ньому мешкати, а відбудувати тільки для того, щоб зараз знову його повалити? Розумна людина такого робити не може. А як же можна допустити, щоб премудрий Бог робив таке нікому непотрібне чудо? Це ж рівнозначне з тим, щоб зробити якусь цінну річ і після того викинути її.

Бог сказав: “Землею ти є і в землю обернешся” (1 Мойс. 3: 18, Єкл. 12: 7). Отже, Сам Бог назвав тіло землею, а католицька церква хоче перееконати своїх вірних, що Бог більше дбає про цю землю, цебто про людські тіла, ніж про їхні душі.

Христос сказав: “То дух, що оживлює, тіло ж не помагає нічого” (Ів. 6: 63). А католики твердять, що тіла іхніх святих помагають багато більше, ніж іхні душі. Бо поки душа святого в тілі, він не тільки не може іншого віддоровити, але й сам гніє в ранах. Коли ж душа його виходить з тіла, те тіло зараз стає чудодійним. Коли ж Христос сказав правду про те, що помагає дух, а не тіло, то ясно, що католицька церква каже неправду, ніби більше помагає тіло.

Премудрий Соломон сказав: “В могилі нема вже роботи, ні роздумування, ні знання, ні мудrosti” (Екл. 9: 10). А в католиків навпаки: в могилах праця кипить, є там і роздумування, і знання, бо без них тіло святого не знало б, кого уздоровляти, а кого воскрешати. І хто ж тут помиляється: Соломон, чи католицька церква?

Написано також у Святому Писанні, що для померлих Бог чуд чинити не буде, що трупи не будуть хвалити Бога, що ласка і вірність Божі не будуть звіщатись у гробі (Пс. 88: 11-13). Але в католиків навпаки. У них, наперекір Слові Божому, діються над умершими чуда, тіла умерших своїми ділами прославляють Бога, і взагалі в гробах католицьких святих звіщаються ласка і вірність Божі. Отже, ясно, що католицька церква учає не так, як написано в Божому слові.

Безумовно, що переважаюча більшість тих католицьких чуд є звичайною видумкою біографів, але якщо колись таке чудо десь сталося, то й воно ще не є доказом, що в католицькій церкві правда і що її святі є справжніми святыми. Вище було сказано про те, що чуда будуть робити і слуги диявола, щоб утвердити темних людей в іхньому блуді, а навіть, якщо вдастися, звести і вибраних (Матв. 24: 24, 2 Сол. 2: 8-12). Чимало тих чудотворців буде і в пеклі (Матв. 7: 22-23).

А ось ще одне цікаве посмертне чудо польського “святого” Станіслава. Це той самий “святий”

єпископ краківський, що судився в короля за куплене село і воскресив собі, як свідка, бувшого власника того села. Цей “святий” так допік королеві Болеславові Смілому, що той рішився його вбити. Але тут, власне, почалося чудо. Солдати почали сліпнути і, охоплені страхом, почали втікати. Тоді король сам вбіг до церкви і вдарив мечем єпископа по голові. Тоді солдати схопили раненого єпископа, витягли його з церкви і посікли його на кусні. Порубане це тіло чотири великі орли стерегли три дні і над святими членами в повітрі світилася постійна ясність. Захвильовані священики, не дивлячись на королівську лють, почали збирати розкидані члени, щоб їх поховати. І тут нове чудо Бог благоізволив проявити: всі порозрубувані члени так позтулювались, що тіло цілком зрослось, як було і за життя (ст. 589).

Як бачимо, що автор “Життя святих” мав не оби яку фантазію. Йому випадало б краще писати казки для дітей, ніж біографії святих. Бо ж писати таку безсоромну неправду ніяк не пасує такій поважній особі, як придворний священик польського короля. Але не дармо він був єзуїт, а по єзуїтському законі брехня свята, якщо вона має на меті добро католицької церкви.

Тож приглянемося до тієї легенди, яку нам подає католицька церква, як правду.

Король нарешті вийшов з терпеливості і рішився на злий вчинок. Але єпископ у церкві і король вважав, що не добре проливати кров на святому місці й він приказує витягнути єпископа на двір. Але солдати не могли наблизитись до єпископа, бо вони почали сліпнути. Осліplював їх, розуміється, Бог, а це значить, що Бог обороняє єпископа. Все було б гаразд, коли б не історія, яка доказує, що король Болеслав Смілий в 1079 році забив у церкві краківського єпископа Станіслава. А чудо почалось добре, на біблійний лад. Так, власне, колись Господь боронив праведного Лота пе-

ред нападом содомлян (1 Мойс. 19: 9-11). Але Лота Бог оборонив до кінця, а єпископ таки загинув. А тому вийшло не відомо що. Божа сила осліплювала, страшила тих вояків, які були тільки знаряддям короля, а відступила перед самим королем. Навіщо ж Бог осліплював невинних солдат, які змушені були тільки виконувати королівський наказ, а самого короля не осліпив? То ж насамперед треба було покарати короля, а не солдат. Чи ж то сила Божа виявилася безсилою перед силою короля? Як могло бути, що Бог відігнав від єпископа королівських солдат, але не відігнав самого короля? Отже і це чудо повне неясности, воно викликає багато питань, але на них ксьондз Скарга не дає жодної відповіді.

Далі, світська історія подає, що король дійсно рубонув єпископа мечем по голові і вбив його. Але того, ніби його падаючого підхопили солдати, витягнули надвір і порубали на кусні, того в історії немає.

Передусім, де взялися тут так негайно солдати, якщо вони посліпли і повтікали? А якщо король набрав інших солдат, то чому ж ті не посліпли, коли вони схопили єпископа? Невже ж король, убивши єпископа, вбив одночасно і силу Божу, яка осліпила попередніх вояків? Дуже невдало це чудо вийшло у Скарги!

Але погодімося на те, що єпископа таки порубали на кусні, хоча історія цього не знає, то навіщо тим кускам тіла треба було зрощуватися? Тіло єпископа всеодно було поховане, а в могилі воно й так зогнило. Як вище було доказано при описуванні чуда з уздоровленням мертвого тіла “святої” Лідвіни, що такого чуда, як зрощування порубаного мертвого тіла, бути не могло, тим більше, що його й ніхто не рубав. Не могло бути й такого чуда, як осліплювання жовнірів, а не дійсного виновника — короля, бо це було б неспра-

ведливо. А тому не могло бути й того “постійного світла”, бо Бог не віddaє чести кусочкові землі.

Також, чи не байка це, що порубане на кусні тіло єпископа вартували орли? Треба тільки собі уявити: перед церквою порубаний єпископ, над ним сяє таємниче світло, а навколо вартують орли, перемагаючи себе, щоб не з’їсти того тіла. Тіло було свіже, пахло кров’ю, а орли — це хижаки, що власне м’ясом кормляться. Притім, вони мусіли стерегти те м’ясо аж три дні, нічого не ївши. Це також мусіло бути окреме чудо, щоб голодний хижак стояв над свіжим м’ясом і не їв його.

Таке видовище мусіло зібрати сотки глядачів. І тут також було нове чудо, що дики птахи не злякалися людей, а цілих три дні висиділи на варті і не повтікали.

Далі, чи ті орли стояли там тільки для паради, чи справді оберігали тіло, щоб його пси, або й люди не порозтягали? Якщо справді оберігали, то як же вони, накінець, дозволили священикам зібрати те порубане тіло докупи.? Значить, тут знову мусіло бути чудо, щоб дика птиця вміла розбиратися, хто звичайна людина, а хто священик; кому не дозволити доторкнутись до того тіла, а кому дозволити.

Нарешті, чудом мусить бути також і те, що після всього король не зм’як і не покаявся, а також і те, що таке видовище, яке відбувалося аж три дні і, напевно ввесь Krakів і його околиці побували біля порубаного і вартованого орлами тіла і ця голосна подія не попала на сторінки історії. Багато менші події були записані, мусила б бути записана і ця, коли б вона дійсно була.

Усе це ясно показує неправдомовність автора книги “Життя святих”; а, тим часом, він був відомим священиком і ту книгу поблагословило і затвердило високе католицьке духовенство. Отже, сміливо можна сказати, що католицька церква коримт своїх вірних неправдою та байками.

Дійсна ж причина ненависті поміж королем та єпископом була та, що король хотів перепровадити деякі реформи в своїй державі, а єпископ тому противився. Дійшло до того, що єпископ відмовився причащати короля. Тоді король розгнівався на єпископа і видав на нього смертного вирока. Не тільки світська історія подає, що єпископ діяв на шкоду державі, королеві і польському народові, але й римський чернець, Мартин Галюс, в своїй хроніці називає єпископа Станіслава зрадником. Але римські політикани скоро спохватилися, що для них буде вигідніше, коли вони обвинуватять в усьому короля, а єпископа зроблять святим і накажуть полякам того справжнього зрадника Польщі зробити своїм патроном. І сьогодні темні польські католицькі маси моляться до свого зрадника.

Іноді ті католицькі чуда навіть не моральні. Є, наприклад, книжка з довгим таким заголовком: "Чудесні випадки з позагробного світу! Змилуйтесь над бідними в огні чистилища!"

Написана ця книжка єзуїтом Росігнолі і видана в 1878 році в місті Пaderборні в Німеччині. В тій книжці на сторінці 159 читаємо про таке чудо:

"Один еспанський шляхтич ішов до однієї замужньої жінки, молячись одночасно за душі злочинців, повішених на шибениці, мимо якої він проходив.

Один з повішених зійшов з шибениці й оборонив того шляхтича перед гнівом розлюченого мужа тієї жінки, до якої шляхтич ішов. Повішений потім вияснив шляхтичу, що це Бог його послав, щоб він поміг рицареві за його заступничу молитву за повішених. А сам знову повісився".

Це католицьке чудо вже цілком перебрало міру. Яка це гидка єресь і яка зневага Бога! Виходить, що Бог готовий бути спільником усяким злочинцям, аби вони тільки молилися за душі померлих.

У цьому безглазому оповіданні не написано, за які злочини були повіщені ті злочинці. Але, скажімо, що за вбивство. То мусять католики знати, що Той Самий Бог, що сказав: “Не вбивай”, Він також сказав: “Не чини перелюбства” (Як. 2: 11). А тому, перед лицем Бога ті, що були повіщені за вбивство і той, що за них молився, йдучи до чужої жінки на перелюб, були однаковими злочинцями. То як же могло статися, щоб Бог вислухав молитву перелюбника і по його молитві простив повішених злочинців, з яких одного навіть послав, щоб оборонити перелюбника перед справедливим гнівом ображеного мужа?

Мусять також католики знати, що Бог грішників не слухає, їхня молитва — це гидота для Бога, і Він відвертає від них лице Своє (Пс. 34: 16-17, Прип. Сол. 28: 9, Іс. 1: 15, Ів. 9: 31, 1 Петра 3: 12).

То звідки ж той езуїт взяв таку думку, що Бог на перекір Своєму слову, вислухав молитву перелюбника і ще й так її сподобав, що аж оборонив його перед мужем його коханки?

Оце така католицька мораль! Треба тільки молитися за душі в чистилищі, а тоді можна спокійно робити всякі гріхи! І скажи, католицький читачу, щиро, чи така наука від Бога? А однак це наука католицької церкви, яка називає себе святою!

Таким чином ми переконалися, що посмертні чуда католицьких святих ще більш неправдиві, ніж чуда, ніби чинені за їхнього життя. Ясно, що все це видумки біографів, щоб дати щось до читання темному й забобонному народові.

Якже може бути така церква святою, і як можуть бути святыми ті люди, які належать до тієї церкви, що радять вірити в брехні і людські видумки, а в слово Боже вірити не дозволяє і людям читати його не дає?

Усі ці посмертні чуда католицьких святих не тільки видумані для темної маси, але вони є жахливою ерессю. Всі ідеї, які ніби підтверджуються

тими чудами, абсолютно не згідні з науковою Євангелією. Пошо ж тоді вірити в байки, неправду і єресь, коли можна вийти з того затуманеного кола за допомогою світла Господнього слова? (Пс. 119: 105, 2 Петра 1: 19).

XVII.

ЗАВЕРШЕННЯ

1. КАНОНІЗАЦІЯ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

Не всім католикам відомо, що більшість їхніх канонізованих “святих” походять з монастирів і пустинь в Італії. Чому? Чи ж італійці та інші, які перебували в їхніх монастирях, є найпобожнішим народом на світі? Чи ченці й черниці італійських монастирів найсвятіші від усіх інших ченців і черниць по всіх інших монастирях? Ні, але секрет у тому, що власне в Італії знаходиться та інституція, яка канонізує святих. Більшість пап були також італійцями; а тому вони й дбали більше для свого народу. А також, поки ще не було телеграфу, телефону, поїздів й інших засобів, якими сьогодні користаємося, то відомість про якогось там “святого” скоріше доходила до папського трону в Італії, ніж з інших країн.

Друге цікаве явище, що найбільший відсоток серед католицьких святих займають королівські і княжі роди. Одна п'ята всіх святих, це королі, королеви, королевичі і королівни. Чи ж то королівські родини були найпобожніші від усіх інших становів? Чи святі з тих родин вели найпобожніше життя? Ні, зовсім ні! Адже всі “святі” королі й королеви навіть не жили в монастирях, тільки в своїх розкішних двірцях; добре їли, гарно вбиравалися, жили супружим життям; одним словом робили все те, що, згідно католицької науки, не освячує людини. І, однак, із них вийшло найбільше “святих”.

А кожному ж відомо, що завжди найбільш побожними були селяни, ота найчисельніша верства людства. А однак на 76 "святих" знайшлося тільки двох селян. І то один "святий" Вікентій, був основоположником закону "Зібрання місіонерів", що дає нам право думати, що він був багатою людиною, можливо дідичем того села, з якого походив. Чому ж тоді з тієї найчисельношої і найпобожнішої версти людства, виявилося найменше святих? Чи то звичайний собі випадок, що за святих узанаво королів, князів, графів і взагалі багатих і сильних панів?

Щоб відповісти на це питання, треба знову подивитися до книги "Життя святих", щоб побачити, як ті "святі" доходили до канонізації.

Святий Бернардин був канонізований старанням Ів. Капістрана, загального інквізитора (ст. 342).

Святий Францішок Салезій був канонізований старанням Іванни-Францішкі, баронеси (ст. 355).

Свята Бригіда, шведська княгиня, була канонізована старанням її доньки святої Катерини і шведського короля (ст. 387).

Святого Станіслава, краківського єпископа канонізовано старанням польського короля Болеслава Стидливого (ст. 590).

Немає жодної потреби цитувати про канонізацію всіх святих. Цих кілька цитат відслоняють нам таємницю канонізації. Значить, щоб бути канонізованим на святого, то не треба бути справжнім святым, а треба тільки, щоб хтось про це подбав. І, як бачимо, то протекція також не могла бути якабудь, а повинна була бути сильна: загальні інквізитори, барони, князі, королі, оце протектори, які могли мати надію, що їхного старання папа не відхилить. Немає сумніву, що до тієї вельможної протекції мусіла ще й бути добре випхана золотом кишеня. Ось цих два чинники вирішували про канонізацію святого. А коли золота і доброї протекції мали найбільше королі, князі і взагалі багачі, то

їх і канонізовано на святих. А бідні селяни не мали ні золота, ні доброї протекції, то вони й до святих не попали. Бо й справді, хто ж там дбав про мужика-селянина? Навіщо між святыми баронами, князями, графами, королями та іншими вельможами ще й простий неотесаний мужик? Святым вельможам якось не випадало отак брататися з селянами-кріпаками. Бідний селянин усе життя робив на свого пана, а потім папа зробив того пана святым, щоб селянин ще й по смерті пана молився до його образу! I не диво, що сьогодні в католицьких відсталих країнах найбільше комуністів-безвірників!

Отже, католицька святість, це святість багачів і аристократів. Так що тільки сама католицька верхівка пішла до неба. Для них на землі був рай і до раю вони пішли по смерті. А вся католицька бідота йде до чистилища і там мучиться, бо ж за них їхні бідні родичі не мають чим заплатити священикові, щоб той молився за їхні душі і визволив їх з чистилища. А також ті “святі пани” на небі напевно не дбають про своїх колишніх кріпаків, щоб вони прийшли до них до раю. Вони, мабуть, жахаються думки, що за кілька мільйонів літ ота музичня таки прийде до неба, відпокутувавши в чистилищі свої гріхи.

Справді, це все виглядає дуже смішне і наївно дитяче, але це ж наука католицької церкви. Читаючи оці всі католицькі небилици, інакше думати й не можна. Огортає від них душу жах і справжній жаль. Але, дяка Богові, що так не буде, як учить католицька церква. Навпаки, Сам Христос засвідчив, що “трудно багатому ввійти до Царства Небесного” (Матв. 19: 23). Апостол свідчить, що Бог найперше вибирає бідних (Як. 2: 5-7) і не шляхетних (1 Кор. 26- 29). Але в католиків завжди виходить навпаки. Бог вибирає Собі бідних і незначних, а католики конче вибирають Богові й канонізують багачів та вельмож.

Варто при цій нагоді згадати, що цю фабри-

кацію грішників у святих запровадив папа Іван XV, який панував у 985-996 роках. Першим був канонізований авгсбурзький єпископ Ульрих; отже, німець. Нехай це буде на потіху українським католикам, що перший їхній чисто-католицький святий був німець. Але українського католицького свято-го, то хіба ще нема.

Не можна не згадати самого останнього канонізованого “святого” папу Пія IX. Отже, дуже цікаво було б знати, защо його зробили святым? Найперше, цей папа вів завзяту боротьбу з науковою та освітою.

3-го липня 1907 року він видав енцикліку про-ти всіляких філософських наук, яких нарахував 65.

8 вересня 1907 року, отже через 2 місяці, він видав другого обіжника, в якому він знову атакує сучасні науки, мовляв, що вони ведуть до безбожності.

А через рік, цебто 18 листопада 1908 року, він знову видав обіжника, в якому він наперед кинув клятву на кожного католика, який не підпорядкується розпорядженням папи в попередніх обіжниках. Наслідком тих обіжників було те, що багато вчителів та професорів згубили посади в католицьких школах. Деяких професорів, особливо у Франції, папа викляв. Тому, у Франції постало таке обурення проти папи, що французький уряд мусів зірвати конкордат (умову) з папою і відділити державу від папської церкви.

Другою великою заслugoю для католицької церкви є те, що він 13 листопада 1907 року видав наказа, оголосити по всіх церквах, що кожен католик зобов'язаний вірити в чуда, що діються у французькому місті Люрді, де є печера, в якій 1858-го року, ніби то, з'явилася Божа Маті і з тієї печери витікає цілюща вода.

Третя заслуга папи та, що він 26 травня 1910 року видав знову обіжника, в якому назвав усіх

реформаторів бунтівниками, ворогами хреста Христового, неморальными і т. ін.

Четверта заслуга його полягає в тому, що 9 жовтня 1911 року він видав ще одну енцикліку, яка загрожувала кожному клятвою, хто б відважився подати до суду католицького священика, без різниці винен він, чи ні. Ця остання енцикліка особливо підносить папу в очах свого духовенства і робить його святым у їхніх очах. Подумати тільки, що якийсь єпископ чи священик зроблять якийсь злочин, але покарати їх за це не можна, бо папа прокляне!

Але всіх тих попередніх заслуг папи, як намагання завести середньовічну темряву, пропаганда забобонів, лайка реформаторів і оборона духовних злочинців, були невистачальні, щоб зробити папу святым. Тому йому ще придали і п'яту заслугу, ніби він був дуже великий противник першої світової війни.

Але, на жаль, існує в німецьких архівах дуже прикрий для католиків документ, а це телеграма, вислана 21 липня 1914 року баварським амбасадором в Римі Ріттером до свого уряду, в якій Ріттер, після розмови з папою Пієм X, повідомляє свій уряд так:

“Папа похвалює енергічну акцію Австрії проти Сербії і на випадок війни, немає віри, що зможуть виступити російська та французька армії. Кардинал — секретар папи має надію, що на цей раз Австрія не поступиться; він сказав: “Коли ж Австрія могла б почати війну, якщо вона не рішилась би тепер відперти зброєю в руках ворогів-провокаторів, що замордували наступника трону і загрожують самому існуванні Австрії?” З його висловів пробивався страх римської курії перед пансловізмом”.

З цієї телеграми ясно видно, що папа Пій X не тільки не був проти війни, а навпаки, прагнув тієї війни, бо боявся “пансловізму”. Тому, він підгово-

рив Австрію почати війну проти Сербії і тим дав початок першої світової війни.

Таким чином ця заслуга папи цілком відпадає і тому він мусить бути святым тільки за перші чотири заслуги: за боротьбу проти освіти й науки, за пропаганду лурдовських чуд, за лайку реформаторів і за оборону духовних злочинців.

2. КІЛЬКІСТЬ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТИХ

Я прочитав біографії католицьких святих за час 800 років і нарахував у тім періоді тільки 76 святих, що виходить біля 10 святих на одне століття. Коли взяти те число, як міру для інших століть, то за 20 віків буде в небі 200 католицьких святих.

Яке ж то бідне жниво! Христос прийшов на землю, навчав, постраждав і умер за гріхи людей, а вислід Христової науки, з Його жертви, — 200 спасених людей за цілих 20 віків!

Католицька церква, відчуваючи безглуздість цього явища, щоб виправдати себе, навчає, що багато незнаних безіменних святих ідуть до неба. Ale тут знову непослідовність католицького твердження. Чому ті багато святих безіменні і незнані? Чи їхнього життя ніхто не бачив і їхнього імення не знав? Мусів же про них знати їхній священик. Він повинен був донести своєму єпископові, а той повинен був донести папі. Це ж жахливе недбалство і злочин забути про тисячі й мільйони святих, а пам'ятати тільки про десятки багатіїв і вельмож. А може ті святі не вчинили жодних чуд за свого життя, ані по своїй смерті? Якщо так, то звідки католики знають, що вони були святыми і йдуть до неба, а не до чистилища? Якщо всіх знаних святих Бог "благоізволив прославити багатьма чудами", то й з тими "незнаними" мусіло бути те саме. Бо хіба католики не будуть удоводнювати, що ті "незнані" були незнані також Богові.

Для єпископів, кардиналів і пап багато більше пасує на святих вибирати королів та князів, але у Бога не так. Бог справедливий. І, якщо Він тих “знаних” і славних святих ще й чудами прославляв, то тих занедбаних і “незнаних” треба було ще більшими чудами прославити, щоб вирівняти ту кривду, яку їм заподіяла їхня церква, забиваючи про них. Бог завжди справедливий, а тому воно так і мусіло бути. А коли католицька церква помимо тих чудес таки занедбала тих “незнаних” святих і не канонізувала їх, бо вони не мали “вельможної і золотої протекції”, то цим самим ця церква зробила велику несправедливість і кривду тим “святым”, а найперше собі. “Чому?” — запитає католик. А тому, що католицька церква навчає, що святі стали посередниками, заступниками, патронами католиків перед Богом. Навчає, що коли до них молитися, то вони багато добра можуть зробити, впрошууючи за нас Бога. А тим часом тих “знаних” святих є зaledве кілька десятків. За всіх кінців світу мільйони католиків до них кличуть на різних мовах і в різних справах. А коли ті святі в більшості італійці, то й мов різних народів вони не знають, а через це не можуть залагоджувати справ японцям, китайцям чи корейцям. А в той самий час тисячі “незнаних” святих сидить без жодного діла. Ніхто їх про нічого не просить, бо ніхто їх і не знає. А є між ними певно й китайці, японці й інші. І вони тут дуже пригодилися б для свого народу. Але через недбалство католицької церкви, вони пропали для церкви. Бо ж як до них молитись, коли вони “незнані”? Хіба так, як атеняни звертались до “незнаного Бога” (Дії 17: 23).

А тим часом, у небі дійсно є і ще буде сила силенна святих з усякого люду, і племен, і народів, і яzikів (Об. 7: 9-17). Але це не католицькі святі, а Господні (Дії 9: 13, 1 Кор. 1: 2, Єр. 1: 3-4, Кол. 3: 12, 1 Сол. 3: 13, 2 Сол. 1: 10, 1 Петр. 1: 15; 2: 9). Їх Сам Бог канонізував тоді, коли ще не було не

тільки Риму і пап, але не було навіть нашого світу (Єф. 1:4-5). Якщо Бог святих Своїх вибрав перед заложенням світу, то що тут має до говорення папа? Коли Бог признає когось святым у Христі, то нехай папа й кине на нього анатему, він все-одно буде святым; і навпаки, коли папа когось канонізує, а Бог його не признає за святого, то він святым не буде. І католики можуть до такого святого молитися, але надаремні їх молитви, бо їхній святий буде відлучений від Бога, І це буде справді найбільша трагедія, коли мільйони католиків побачать у пеклі своїх пап, і своїх святих, до яких воно на землі молилися!

Спасіння й освячення є даром Божим в Христі Ісусі і хто покається й особисто навернеться до Бога, прийме Святого Духа в своє серце й почне жити по Євангелії, той святий. Хто ж не знає Євангелії і не живе по ній, то нехай він буде і архикатоликом, святым у Бога він ніколи не буде.

ПІСЛЯСЛОВО

Таким чином ми оглянули католицьких святих з різних кутів зору і переконалися, що той, хто писав їхні біографії, як рівно ж ті, що ті біографії затверджували, дали своїм читачам різні неіснуючі легенди, а не справжні описи справжніх святих. Бо, коли б ті святі, дійсно були такими, як їх описали католицькі біографи, і коли б дійсно вони так розуміли і так спасалися, як про них написали, то можна було б з певністю сказати, що ні один католицький святий спасеним не буде. А це була б велика трагедія не тільки для тих "святих", а також і для Бога. Бо це означало б, що все Боже діло спасіння й освячення не вдалося.

Але дяка Богові, що так не є, як католики пишуть і святість, яку ми отримуємо від Бога, не є такою, як її описав священик Скарга.

У кожному розділі я подав євангельський погляд на кожну розглядувану тему і подав посилки, де треба шукати біблійних текстів для цього. Але, цілком зрозуміло, що ті пояснення далеко не вичерпуючі, бо інакше ця книжка мусіла б ще подвоїтися. Тому, всім зацікавленим пропонується самім дослідити і перевірити наші твердження на підставі Святого Писання. Євангельські віруючі нікому не накидають своїх поглядів і не вимагають приймати їх без уважного дослідження. Але вони становчо домагаються, власне, перевірити кожну думку, щоб упевнитися, чи згідна вона зо Святым Писанням.

Справа святости людини є одночасно справою її спасіння. Бо написано виразно, що без святости ніхто не побачить Бога (Євр. 12: 14). А тому, коли викривити науку про святість, то цим нівечиться

й саме спасіння душ і людині загороджується дорога до Бога. Тому порушене тут питання має для нас важливе значення і не можна на нього дивитися, як на бажання покритикувати чужих святих. Коли б мені тільки на цьому залежало, то я не віддав би стільки часу і праці, щоб написати цю книжку. Але, висвітлюючи питання святої, розвалюється ту загороду, яка стоїть між Богом і людиною. Коли ми добре зрозуміємо, що це значить бути святым, ми тим самим відкриємо собі дорогу до спасіння. А для спасіння хоча б тільки однієї душі варто віддати час для написання цієї розвідки. Оце й моя мета. Якщо вона буде осягнена і хоча одна душа пізнає євангельську правду про спасіння і про справжню святість, це буде означати, що варто було писати о цю книжку про католицьких святих.

А видавництву “Дорога Правди”, яке видало цю скромну мою працю, складаю сердечну подяку.

— 0 —

Книжку “Про католицьких святих”, а також усі інші видання видавництва “Дорога Правди” можна виписувати по такій адресі:

“DOROHA PRAWDY”,
148 Tecumseth St., Toronto, Ont., Canada

ЗМІСТ

	Сторінки
Передмова	3
Вступне слово	5
Дитинство католицьких святих	7
Життя католицьких святих	9
Виховання католицьких святих	11
1) Школа	11
2) Література	15
3) Вчителі	16
4) Послух	17
Чесноти католицьких святих	19
1) Віра	19
2) Молитва	21
3) Смирення	26
4) Убогість	31
5) Доброчинність	35
6) Ангольське життя	36
Недомагання католицьких святих	40
1) Думки й почуття	40
2) Хитрість	42
3) Лицемір'я	43
4) Дивацтва і блазнювання	45
Способи освячення католицьких святих	49
1) Заслуги	49
2) Самоочищення	51
3) Самоосвячення (аскетизм)	53
4) Ношення хреста Христового	69
Наслідки “освячення” католицьких святих	73
1) Підривання здоров'я	73
2) Посередництво	76
3) Уділ в спасенні інших	80
4) Відношення до Христа	85
5) Видіння	87

Ідолопоклонство католицьких святих	97
1) Реліквії	97
Католицькі святі й католицьке духовенство	101
1) Католицьке духовенство	101
2) Закривання святыми гріхів духовенства	104
3) Святокупство (симонія)	105
Відношення католицьких святих до народу	108
1) Нетolerантність	108
2) Мстивість	111
3) Інквізіція	117
Войовничість католицьких святих	120
1) Хрестові походи	120
2) Уділ католицьких святих у війнах взагалі	131
Гасло католицьких святих	134
Святі папи	140
1) Канонічний вибір "святих" пап	140
2) Непомильність "святих" пап	146
3) Наука "святих" пап	161
Чуда католицьких святих	171
Смерть католицьких святих	199
Посмертні чуда католицьких святих	201
Завершення	212
1) Канонізація католицьких святих	112
2) Кількість католицьких святих	217
Після слово	220

